Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 61 (311) ◆ П'ятниця, 3 квітня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

● **ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ЛЕОНІД КРАВЧУК ЗАПРОПОНУВАВ РОЗГЛЯНУТИ ПИТАННЯ ПРО ТЕ, ЩОБ ЯДЕРНІ ОЗБРОЄННЯ КОЛИШНЬОГО СРСР, РОЗМІЩЕНІ В РЕСПУБЛІЦІ, БУЛИ ЗНИЩЕНІ В ЗАХІДНИХ КРАЇНАХ.**

(З інтерв'ю англійській газеті «Таймс»)

Піщанський район Вінницької області межує з Молдовою. Тут є три спецпости, де несуть службу наші міліціонери та прикордонники,— Болган, Грабарівка, Студена. Протягом березня на цих постах 70 разів зупиняли контрабандистів, вилучивши у них товарів на 500 тисяч карбованців. Останніми днями перепинено кілька спроб провезти зброю до Молдови...

На фото Сергія КОВАЛЬЧУКА: зміна майора Червінського перевіряє документи на посту Болган.

Х ОЧА об'єднання «Чорноморський суднобудівний завод» і переживає важкі часи, пов'язані з непідготовленою конверсією після припинення фінансування оборонних замовлень, звідси, як і раніше, вирушають у плавання судна. Миколаївські корабелі передали морякам Владивостока великий морозильний траулер «Восточное окно-2».

З А ІНІЦІАТИВОЮ американської сторони відбулася чергова розмова по телефону Президента України Л. М. Кравчука з Президентом США Дж. Бушем. В ході розмови порушувалися питання, які представляють обопільний інтерес.

КРАЇНА та Ірландська Республіка встановили дипломатичні відносини шляхом обміну нотами. Ноту-відповідь МЗС своєї країни вручив заступнику міністра закордонних справ України Валентину Ліпатову Надзвичайний і Повноважний Посол Ірландії у Москві Патрік МакКейб.

ПО-ДІЛОВОМУ, ЗАЦІКАВЛЕНО

2 квітня перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Дурдинець прийняв посла США Роберта Галуччі, який прибув до Києва на чолі представницької делегації США по створенню наукових центрів США, Японії, ЄЕС у країнах СНД. Роберт Галуччі є головним координатором проекту по заснуванню цих наукових центрів.

Поява таких повноважних гостей обумовлена тим, що Уряд Сполучених Штатів Америки, з розумінням ставлячись до стремління перетворити незалежну Україну у без'ядерну державу, висловив готовність надати практичну допомогу Україні у справі скорочення та знищення арсеналу ядерної зброї, а також переорієнтації науково-технічного потенціалу, що раніше застосовувався у цій галузі.

Перший заступник Голови Верховної Ради України детально розповів американським фахівцям про ситуацію з ядерною зброєю в республіці, напрями діяльності керівництва України по реалізації програмних цілей у справі ядерного роззброєння. Посол США виклав американське бачення розв'язання проблеми. Відбулося зацікавлене ділове обговорення питання про створення в Україні окремого незалежного міжнародного науково-технічного центру.

У розмові з американської сторони взяли участь група фахівців та експертів, Тимчасовий Повірений у справах США в Україні Джон Гундерсен. Українську сторону представляли також заступник голови комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки В. Леміш, заступник голови комісії у закордонних справах Б. Горинь, заступник голови комісії у питаннях екології та раціонального природокористування Ю. Костенко, інші народні депутати та експерти.

РАДА КОМАНДИ ПРЕЗИДЕНТА

Якою має бути місцева державна адміністрація, які її взаємовідносини з місцевими Радами народних депутатів і розташованими на їх територіях суб'єктами господарювання, що повинен робити представник Президента для об'єднання інтересів держави та інтересів народу — ці й інші питання було розглянуто 2 квітня в Києві на зустрічі Президента України Л. М. Кравчука з його представниками в областях. Обговорювався проект Положення про місцеву державну адміністрацію.

НА КОРДОНІ ВСЕ В ПОРЯДКУ

Комісія Верховної Ради України з питань правопорядку і боротьби із злочинністю повідомляє, що за минулу добу в районі державного кордону України з Республікою Молдова істотних змін не сталося. В результаті заходів, що здійснюються в зоні особливого режиму, фактів грубого порушення громадського порядку і безпеки не допущено.

КУПОН ПОЛЯЖЕ ЗА ГРИВНЮ

Державний радник України з питань економічної політики О. Ємельянов вважає, що реальним строком запровадження гривні є початок другого півріччя поточного року. До цього планується усі готівкові та безготівкові розрахунки перевести на купони, і таким чином вони приймуть на себе весь інфляційний удар. Крім того, за ці кілька місяців, що залишилися до введення гривні, планується досягти внутрішньої конвертованості поки що купона.

Стосовно ж його курсу до російського рубля, то на перших порах він матиме відношення один до одного чи десь близько цього. Але тільки на перших порах. Далі вестиметься послідовна робота по зміцненню національних грошей аж до їх зовнішньої конвертованості.

У наступному випуску

ЧИ ПАСЕ БИЧКІВ ПРОКУРОР ОБЛАСТІ?

Актуально

У КИШИНЕВІ — НЕСПОКІЙНО

«Указ Єльцина про переведення 14-ї армії, розквартированої у Придністров'ї, під юрисдикцію Росії є неправосильним»,— заявив представник Міністерства оборони Молдови. За його словами, цей крок суперечить домовленостям між молдовським урядом і керівництвом збройних сил СНД.

Як повідомив наш власний кореспондент у Молдові Олександр Тоня, в Кишиневі ходять чутки, що місто найближчим часом мають намір обстріляти придністровці. Адже відстань від Бендер до столиці республіки — не більше 60 кілометрів.

ГОЛОВНЕ — ШВИДКО РЕАГУВАТИ

Російські збройні сили налічуватимуть 1 мільйон 300 тисяч військовослужбовців. Про це заявив під час зустрічі з генеральним секретарем НАТО Вернером перший заступник міністра оборони Росії Грачов. За його словами, російська армія не буде сконцентрована біля кордонів з сусідніми державами, а дислокуватиметься на всій території держави. Грачов також сказав, що нове російське військо створюватиметься як сили швидкого реагування.

НАЗАД ДОРОГИ НЕМАЄ

Три дні трауру оголошено в Чеченській Республіці. Указом Президента Дудаєва міській мерії доручено виділити в центрі Грозного місце для почесного поховання людей, які загинули під час недавніх сутичок. Сім'ям загиблих подано матеріальну допомогу в розмірі 100 тисяч карбованців. Президент Дудаєв виступив із зверненням до народу, в якому заявив, що керівництво республіки не відступить від основної мети — побудови незалежної держави.

«НЕ МАЮТЬ НАВІТЬ НА МОЛОКО»

Із закликом до країн Заходу допомогти республікам колишнього Союзу виступив Едуард Шеварднадзе. У своєму зверненні він наголосив, що нинішня економічна ситуація є критичною, і, зокрема, «грузинські матері не мають навіть за що купити дітям молока».

Тим часом, Державна рада Грузії продовжила ще на місяць надзвичайний стан у Тбілісі.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

БУХАРЕСТ: ПОЧАТОК ПАРЛАМЕНТСЬКОГО ДІАЛОГУ

Першого квітня до Бухареста прибула з офіційним візитом делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради І. Плющем. У міжнародному аеропорту «Отопені» її зустрічали голова Сенату Румунії Олександр Бирледяну, голова Палати депутатів професор Дан Марціан, інші офіційні особи.

У залі для почесних гостей відбулася коротка зустріч з журналістами, під час якої І. Плющ відповів на їхні запитання. «Ми приїхали до Румунії з місією доброї волі, — сказав він. — Я впевнений, що наші держави мають добрі перспективи для співробітництва в різних сферах».

Увечері делегація Верховної Ради України зустрічалася з головами Сенату та Палати депутатів, членами постійних бюро та генеральними секретарями обох палат. Вони розповіли про законодавчу діяльність румунського парламенту, вінцем якої стало прийняття нової Конституції країни.

Під час бесіди І. Плющ відзначив, що до цього етапу підходить і Верховна Рада України, яка має намір розглянути проект Основного Закону у травні і згодом винести його на всенародне обговорення. Він подякував румунським парламентаріям за гостинний прийом і розуміння важливості зміцнення контактів між вищими законодавчими органами двох держав.

Голова Верховної Ради зауважив, що в діяльності обох парламентів багато спільного: вони роблять одну справу — створюють законодавчу основу для демократичної розбудови своїх країн. Він розповів про діяльність народних депутатів України, не приховуючи при тому, що народ неоднозначно оцінює її результати. Серед найголовніших завдань І. Плющ назвав прийняття нової Конституції України, проект якої дістав високу оцінку авторитетних зарубіжних фахівців.

Відбувся жвавий обмін думками щодо ролі парламентів у житті молодих демократичних країн. З нашої сторони в ньому взяли участь голова Комісії у закордонних справах Д. Павличко, народні депутати України І. Попик та І. Македонський, інші члени делегації.

У Книзі почесних гостей Сенату Голова Верховної Ради України зробив такий запис: «Нова епоха в історії відкриває великі можливості для співробітництва між Україною та Румунією на користь наших народів, в інтересах усієї Європи. Бажаю добробуту і демократичних звершень румунському народові».

Від імені голів Сенату та Палати депутатів Румунії було дано обід на честь делегації Верховної Ради України.

* * *

Вранці 2 квітня українську делегацію запрошено на засідання Палати депутатів Румунії. Слово було надано Голові Верховної Ради України І. Плющу. Він сказав:

Шановний пане Бирледяну!

Шановний пане Марціан!

Шановні члени Парламенту!

Пані і панове!

Перш за все дозвольте висловити щиру подяку за надану мені можливість виступити у найвищому законодавчому органі Румунії. Вважаю це за особливу честь. Прошу прийняти теплі вітання від українського народу — народу незалежної держави, який прагне до співробітництва з народом Румунії.

Те, що парламенти двох великих сусідніх європейських країн, котрі мають спільний кордон, свої традиції і багато спільного в своїй історії, досі не мали безпосередніх контактів, не можна вважати нормальним. Не однакові були наші долі. Але, мабуть, таке пояснення не буде до кінця щирим. В результаті відсутності належних добросусідських відносин виникла деяка настороженість в українсько-румунських відносинах. Вона, на мою думку, нічим серйозним не спричинена.

Є такий вираз: мертві хапають живих. На мій погляд, українсько-румунський діалог намагалися блокувати мерці, які правили світом за принципами голої сили, які вважали народи пішаками у власних честолюбних іграх. Перекроюючи кордони, виселяючи, а то й знищуючи мільйони людей, вони заклали міни сповільненої дії, які вибухають і до сьогодні в тій чи іншій формі по всій Європі від Ольстера до Карабаху.

Незліченні жертви України! Найстрашніше ж те, що навіть сама пам'ять про біди і нещастя витравлялась із свідомості, велося багатолітнє цілеспрямоване винищення культури, мови, звичаїв, словом, усього українського. І те, що український народ залишився народом, вистояв і сьогодні відроджується, — велика перемога людського духу, найбільше наше багатство.

Нам близькі й зрозумілі болі усіх націй, котрі, як і ми, щойно повертаються до вільного, цивілізованого розвитку. Тому неоднозначні вислови на нашу адресу, що лунають іноколи з сусідніх держав, ми сприймаємо з позицій терпіння і стриманості.

Йти цим шляхом нелегко. Мерці, повторюю, намагаються схопити живих, витягуючи старі зотлілі карти імперій, заганяючи межові стовпи прадавніх поколінь у свідомість сьогоденної молоді. Але Європа, цей унікальний гуманістичний центр і водночас джерело двох страхітливих світових війн, проголосила інші ідеали: добра, замирення, спільного руху до процвітання.

Осиковий кілок у домовину панєвропейського мілітаристського Дракули було забито 1 серпня 1975 року підписанням Хельсінкського Акта. Свою відданість хельсінкським ідеалам усі нації підтверджують якраз тепер, коли в столиці Фінляндії працює II Хельсінкський форум. Україна урочисто й однозначно присяглася суворо дотримуватися десяти принципів європейського співжиття. Наші сусіди можуть бути упевнені: ні клаптя українських земель, що відійшли в ті чи інші часи, ми не вимагатимемо. І, відповідно, не прийматимемо жодних територіальних претензій. Це стосується усіх наших сусідів, в тому числі і одного з нових членів ООН, дружньої нам Молдови. В принципах непорушності кордонів ми вбачаємо одну з підвалин європейської злагоди.

Зрозуміло, що лінія державного кордону — не ідеальна межа між народами. На території вашої держави мешкають десятки тисяч українців. Немало румунів у прикордонних областях України. Ми не вбачаємо в цьому проблеми. Швидше навпаки. Українці в Румунії, так само, як і румуни в Україні, — це наші численні і повноважні посли дружби. Ми вбачаємо свій обов'язок у подальшому розширенні всіх сфер духовного, культурного розвитку румунів в Україні: збільшенні шкіл та часу для радіо- і телепередач, навчання у вищих навчальних закладах рідною мовою. І в цьому розраховуємо на взаємність.

Доброзичливе партнерство між країнами може базуватися лише на засадах відкритості, передбачуваності їхньої політики.

Для України непорушними залишаються записані в Декларації про державний суверенітет положення про її прагнення стати без'ядерною, нейтральною і позаблоковою державою. Найближчим часом Україна у відповідній формі підтвердить свою підтримку Договору про стратегічні ядерні озброєння, Договору про звичайні збройні сили в Європі. Ми послідовно скорочуватимемо надмірно велику армію, що дісталася нам від колишнього Радянського Союзу. Темпи скорочення залежатимуть винятково від швидкості вирішення соціальних проблем військовослужбовців.

У внутрішній політиці Україна поважатиме права і свободи громадян: економічні, політичні, національні, соціальні, релігійні. Днями Верховна Рада ухвалила Закон про іноземні інвестиції, який надає не лише рівні права, а й абсолютні гарантії зарубіжним інвесторам. За нинішньої складної ситуації максимальні можливості відкриваються і для ділових людей — громадян України. Не заборони і обмеження, а конкурентність за умов поваги закону — ось ключ до добробуту.

Шановні панове! У нашому минулому, як я вже казав, є багато спільного. У цій спільності чи не найбільшу увагу привертає постать відомого інтелектуала, гуманіста, церковного, державного діяча, сина волоського, а згодом і молдавського господаря Петра Могили. Життя і діяльність Петра Могили, чиє чотирьохсотліття з дня народження ми разом скоро відзначатимемо, свідчить не лише про можливість, а й про плідність українсько-румунської взаємодії.

На закінчення дозвольте торкнутися проблеми, яка непокоїть наші народи: на землі багатостраждальної Молдови лунають постріли, ллється кров. Вважаємо, що держави Європи і в рамках Хельсінкського процесу, і на двосторонній основі повинні максимально сприяти мирному розв'язанню цього конфлікту.

Свій внесок в досягнення миру на молдовській землі мають зробити наші держави, адже Україна і Румунія безпосередньо межують з Молдовою.

Панове! Обговорюючи сьогоднішні складності, шляхи їх подолання, ми краще розуміємо одне одного. Неможливо собі уявити злагоду на півдні Центральної Європи без співробітництва між Україною та Румунією. Я певен, що такої ж позиції дотримуєтесь і ви. В цьому — наше майбутнє і як сусідів, і як впливових європейців.

Прес-центр ВР України.

В КРИМУ РОЗМЕЖУВАЛИСЯ

2 квітня після тривалої перерви почала роботу сьома сесія Верховної Ради Криму. Головуючий Микола Багров повідомив, що 1 квітня Угода з розмежування повноважень між Україною й Республікою Крим та проект Закону України «Про розмежування повноважень між Україною та Республікою Крим» обговорювалися на засіданні комісії Верховної Ради. В результаті голосування ці документи прийнято за основу. Погляди депутатів на них були прямо протилежні. Від схвалення роботи комісії Верховної Ради Криму в Києві до пропозиції визнати дану роботу незадовільною.

Депутат Володимир Кравець у своєму виступі зокрема зазначив, що Крим отримує щороку дотацію від України в розмірі 7,3 мільярда карбованців.

Після дебатів відбулося голосування. Сесія схвалила Угоду делегації Верховної Ради України і Верховної Ради Республіки Крим з розмежування повноважень між Україною і Республікою Крим («за» — 135 із 158) і проект Закону України «Про розмежування повноважень між Україною і Республікою Крим» («за» — 119 із 158). Вирішено виступити із законодавчою ініціативою і винести проект Закону на обговорення Верховної Ради України, з обов'язковим застереженням не вносити в нього поправок в односторонньому порядку. Депутати проголосували також за те, щоб аналогічний закон був прийнятий сесією Верховної Ради Криму. І діяв на території автономної республіки до прийняття конституції Республіки Крим.

На сесії було обговорено заяву комісії з військових питань про протизаконне звільнення зі служби командуючим військами СНД Шапошниковим народного депутата Криму, старшого викладача кафедри суспільних наук Севастопольського вищого військово-морського інженерного училища, капітана I рангу Юрія Зеленіна. Сесія висловила протест у зв'язку з цим звільненням.

Сесія Верховної Ради Криму продовжує роботу.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Крим

ЧАС УРАЗИ,

або ЯК КРИМСЬКІ ТАТАРИ ШУКАЮТЬ І НЕ ЗНАХОДЯТЬ ВИХОДУ З ЛАБІРИНТУ ЗАВДОВЖКИ МАЙЖЕ У ПІВСТОЛІТТЯ

СОРОК років тому довелося мені відбувати військову повинність у Криму. Тоді ми досить часто виїздили на навчання в безкраї степи між Феодосією та Керчю. Ця укрита мізерною травою місцевість під палючим сонцем уже в травні вигоряла і мала жалюгідний вигляд. На ту пору на тих ста кілометрах степу відчували себе повновладними господарями хіба що незліченні сірі гадючки та різнобарвні ящірки. Які дикі краї!

Одного разу, коли ми бігли у чергову «атаку» і нам несподівано скомандували лягти, я з радістю упав. Відсапавшись, помітив, що лежу не просто на землі, а на [illegible]печатаному в глину по[illegible]еному часом, вітрами [illegible] рідкісними дощами круглому ніздрюватому камені з отвором у центрі. І неспеціаліст міг зрозуміти, що це звичайне жорно, яке колись перемелювало зерна на борошно. Виходить, зробив я висновок, колись тут жили люди, можливо це були татари, і навіть вирощували на цьому черіні злаки. А нині тут гола пустеля!

Про татар у тодішньому Криму командири нам не розповідали. Та про них нагадували незвичні для слов'янського [illegible]вуха чудернацькі назви — Ка[illegible]су-Базар, Ак-Монай, Ч[illegible]а, Аю-Даг і глухі поголоски про страшну розправу над цілим народом, який вивезли з [illegible]ідних країв і розкида[illegible] по різних усюдах...

РОЗПОДІЛЯЮТЬ І ВОЛОДАРЮЮТЬ

І ОСЬ УЖЕ кілька років татари масово повертаються до себе, на батьківщину. Проте, як виявилося, їх ніхто не чекає. Повернення обростає безліччю проблем, вузол затягується, а все через те, що татар у Криму не хочуть визнавати за корінний народ з усіма наслідками, що з того визнання випливають. Треба діяти, треба їхати до начальства і просити, і вимагати, щоб нарешті визнали їхні пр[illegible]ва, щоб виділяли чи про[illegible]ли землю, щоб допомагали в пошуках житла і роботи. Досить принижень! Так виник задум, який прибрав назву «Акція Київ-92». Велика група кримських татар приїхала до столиці України шукати правди, справедливості, захисту і визнання власних прав. Що вийшло з цього задуму, про це піде мова нижче.

Я зустрівся з групою кримських татар у парку за будинком Верховної Ради, поряд з пам'ятником Ватутіну і записав їхні гіркі, проте пройняті промінчиком надії розповіді.

Екреджеп Хайрединов, голова ревізійної комісії організації кримськотатарського національного руху, сказав:

— Ми приїхали сюди добиватися від парламенту України визнання за кримськотатарським народом права на самовизначення, а також визнання нашого представницького органу влади — Меджлісу, сформованого на загальнонаціональному з'їзді кримських татар — Курултаї.

— Чи не логічніше було б спочатку досягти цього визнання від Верховної Ради Республіки Крим? — спитав я.

— Ми теж так вважали. Та зразу після Курултаю відбулася сесія Верховної Ради Республіки Крим, яка не визнала наш народний Рух, Курултай та Меджліс.

— Питаєте, чому? — втрутився в розмову Ельвіз Гафаров, який працює на різних роботах у радгоспі «Приміський» Сімферопольського району.— Та тому, що не хочуть. І роблять усе, щоб і інші не хотіли визнавати не тільки нас, а й Україну. Є там у нас така громадська організація — Республіканський Рух Криму (РРК), так вона виступає за відділення Криму від України. Іде масова пропаганда. Стверджують, що українці збираються різати росіян. І це на повному серйозі. І люди вірять. І починають збирати підписи за самостійний Крим...

Отже, ніхто нічого нового в політиці не вигадує. Як і колись, так і тепер працюють за правилом: розподіляй і володарюй. І розподіляють, і провадять брехливу пропаганду, і завдяки цьому володарюють...

— Ми переконалися,— додає полковник запасу Рефат Куртієв,— що теперішній склад Верховної Ради Криму настроєний проти татар. Вони навіть не хочуть входити в контакт з Меджлісом. Тому ми сподіваємося, що парламентарії України спробують переконати Верховну Раду Криму, що так поводитися з корінним народом не можна...

І знову забрав слово Ереджеп.

— Щоб створити видимість участі кримських татар у роботі Верховної Ради Республіки Крим, учорашні партократи використовують давні бридкі методи: вони добирають зручних для себе осіб з наших співплемінників і висувають їх у державні структури. Скажімо, сформували маленьке культурницьке товариство і вже від нього протягли до Кримської Верховної Ради, скажімо, Іскандера Меметова, якого Меджліс не уповноважував на цю роль. Наші недоброзичливці вдаються до таких обхідних маневрів, посилаючись на те, що ми відмовилися од участі в парламенті. А що нам залишалося робити, коли з нашими думками не рахуються? Ми не хочемо, щоб нас використовувати як без'язиких статистів. Придивіться до механізму дій наших політичних опонентів у Верховній Раді Криму. Скажімо, засідає якась комісія парламенту, розглядають питання, яке стосується нас, татар. Щоб зберегти видимість об'єктивного розгляду, запрошують котрогось нашого безхребетного співплемінника. Той посидить, послухає. Виносять наперед заплановані вердикти, а громадськість повідомляють: у вирішенні питання брали участь представники кримськотатарського народу. Тим часом у нас є цілком відповідальні, обрані нашим народом люди. Якщо комусь вони потрібні, зверніться до Меджлісу, і вам такого представника негайно виділять.

БУЛЬДОЗЕРОМ НА МЕЧЕТЬ

— Ваші відносини з Верховною Радою Криму зрозумілі,— погодився я.— А як до вас ставиться так зване «російськомовне населення»? Як зустрічають на батьківщині новоприбулих?

— І парламент нас ігнорує, і населення, розпропаговане такими громадськими організаціями, як РРК, сприймає нас дуже насторожено...

Тут вступила в розмову Шефіна Халікова, медсестра, яка приїхала з Узбекистану як делегат кримськотатарського народу на «Акцію Київ-92».

— Не тільки громадські організації верзуть про нас різні небилиці. Не так давно я приїздила до Криму в надії туди переселитися. Оглядали будинки, які люди мали бажання продати. Проте достатньо було господарям дізнатися, що ми належимо до кримських татар, як вони казали нам: йдіть собі, ми вам будинок не продамо. Ми подумали: в чому справа? Спасибі, знайшлася одна добра душа, між іншим, українка, запросила до хати і на наше запитання відповіла так: перед вашим приїздом ходили селом спеціальні представники сільради, міліції, які наказували й близько не підпускати до будинків цих кримських татар. А називається це село Трудове, воно в Сакському районі...

Після такої тотальної пропаганди, в яку втягли й Радянську владу, кримським татарам і справді стало непереливки. Але антитатарською пропагандою власті Криму не обмежуються. Вони ще й діють — з допомогою бульдозерів. Ось що з цього приводу сказав Шевхи Сейдаметов, за професією водій автомобіля, який до останнього часу працював у селі Черемисівці Білогірського району садівником:

— Корінний народ повертається, а тут повним ходом приватизують землю, розпродують її. Завважте, не кримським татарам. А в Сара-Су місцевих людей натравили на наш самбуд.

Ельвіз Гафаров додав:

— 2 серпня 1991 року, перед початком «гекачепізму», в нашому районі в селі Молодіжному бульдозери знесли зведені наші будинки і мечеть. Але як тільки бульдозери зникли, татари знову взялися будувати в надії, що тепер уже не чіпатимуть. Так приїхали 19 числа, саме в день виступу гекачепістів, і повторно знесли всі будови. Я вважаю, що без вказівки Багрова тут не обійшлося...

Очевидно, зробив я для себе висновок, споріднені з «гекачепізмом» душі вирішили, що настав їхній час. Але запитав я про інше, а саме про те, що перед цим чув у редакційних коридорах:

— Розповідаєте, що руйнують ваші будинки, але не кажете, що десь у Криму, чи не в Ялті, для вас зводять два дев'ятиповерхові будинки. Проте кримські татари відмовляються в них жити через те, що їм, сільським мешканцям, не потрібні місто і високі поверхи. Чи правдиві ці чутки?

— Це брехня, — відповідає Хайрединов, — ніхто для нас таких жител не збудував, хоч від них не відмовились би представники кримськотатарської інтелігенції. Є серед нас і професори, і доктори наук... Правда, в Євпаторії почали будувати для нас, у центрі Сімферополя в одному будинку мають надати 25 квартир кримським татарам. І ще запланували звести три будинки за держпрограмою. Ну й у селах, селищах дещо будують. Але все це мізерія в порівнянні з потоком поверненців. Тепер у Криму проживає 180 тисяч кримських татар, а тисяч зо двадцять поневіряються без прописки. За схемою розселення Крим має щороку приймати приблизно 20 тисяч татар, та коли заселятимуть такими темпами, то процес повернення не завершиться ніколи, адже щорічний природний приріст наших людей за межами Криму перевищуватиме цю позначку.

— Можна визнати, що ваше становище в Криму критичне. У чому ви бачите вихід?

— Ось у пошуках виходу з того лабіринту, що складається із суцільних проблем, ми й приїхали до столиці України, — сказав Хайрединов. — Ми сподівалися знайти розуміння в парламенті, сподівалися нашого визнання, адже ми визнаємо Україну на відміну від деяких інших політичних сил Криму. Ми вирішили звернути на себе увагу депутатів, а для цього треба було поставити наші намети поблизче до входу до Верховної Ради. Щоб парламентарії, йдучи на засідання, бачили, що ми тут, що ми звертаємося до громадськості із закликом допомогти нам вирішити наші болючі проблеми. І що ж вийшло з нашої мирної ініціативи? Коли я підійшов до місця, де наші хлопці намагалися розгорнути намети, нас обступила міліція і військові з газовими балончиками та дубинками. Стискуючи кільце, вони стали без розбору бити кожного і пускати газ. Тепер, скажімо, Ава Бікірова лежить з переломом ключиці у лікарні, а Диляра Рефатова — з переломом ребра. А вони ж пенсіонерки, до того ж одна з них інвалід. Для кого вони були небезпечними? Чому таке нелюдське ставлення до людей, які шукають своїх прав у столиці України? Єдине, що нас підтримує, так це те, що кияни у своїй більшості ставляться до нас добре, допомагають усім, чим тільки можуть...

На підтвердження сказаного узяла слово киянка, пенсіонерка Неоніла Вовкотруб, яка перед цим стояла і прислухалася до нашої розмови:

— Я тоді, дев'ятнадцятого березня, прийшла сюди і побачила все це нещастя. Старший від татар пішов до Верховної Ради, потім повернувся до пам'ятника Ватутіну, де відбувся їхній мітинг, а потім — молебень. Не встигли вони піднятися, як на них напали і, розбиваючи натовп на частини, стали вдиратися до його середини. Ні за що людей побили. Ні за що... Це великий сором для всіх нас, киян, і для нашого народу, що ми не можемо розв'язати татарські проблеми розумом, а беремося за палиці...

Істину каже українська жінка. Не наш народ вивозив татар з Криму — нас самих часто-густо вивозили. Але коли ми вважаємося самостійною державою, то мусимо сьогодні поновлювати справедливість, усуваючи наслідки злочинних дій господарів комуністичної імперії. Але замість своїх законних прав що дістали кращі представники кримськотатарського народу? Правильно, вони дістали «демократизаторами» по плечах та по спинах.

КРИМ СПОВЗАЄ ДО КАРАБАХУ!

Протягом майже півстоліття відбувається страшна несправедливість, і ні в кого не вистачає мужності обрубати їй кінці. Навіть нашому парламентові.

Спробуймо спрогнозувати, що може дати усім нам обстановка безвиході для кримських татар. Не знаходячи вирішення проблем, конфлікт у Криму може й далі загострюватися, а ця обставина здатна привести до некерованої ситуації, під час якої антидемократичні сепаратистські сили спробують відірвати Крим від України і на десятиліття «поховати» кримськотатарське питання. Зрозуміло, що це нічого доброго не дасть ні Україні, ні Кримові, ні кримським татарам. Чим сильніше відтягуєш тятиву лука — тим сильніше б'є стріла.

У кримськотатарського народу тепер настав піст під назвою ураза. Протягом місяця мусульманин не може споживати їжу і навіть воду від сходу та до заходу сонця.

— Наші люди, навіть ті, що стоять на пікетах, — похвалилася Шефіка Халікова, — тримають уразу.

А я подумав: кримськотатарський народ тримає уразу майже півстоліття, починаючи з того фатального весняного дня, коли всіх його представників вивезли на далекі поселення.

— До чого вся ця невизначеність може призвести? — запитав я кримських татар, що зібралися біля мене. Ереджеп Хайрединов відповів:

— Ми прагнемо використовувати не насильницькі методи. З нас достатньо можливостей і для мирної боротьби. Якщо парламент України не визнає наших вимог, то наша організація змушена буде звернутися до світового співтовариства із закликом допомогти нещасному народові, вигнаному із своєї батьківщини і досі не поновленому в правах. І ми будемо сподіватися, що коли вже Україна не здатна повернути права своїм законним дітям, то нехай це зробить той, на кого вкаже ООН.

Шевхі Сейдаметов додав:

— Уся ця невизначеність з нашим становищем дуже просто може призвести до кримського Карабаху. І зовсім не з нашої вини.

Що ж цілком можливий, хоч і небажаний варіант. З віддаленням татарської надії на мирне вирішення проблем кримський Карабах наближається. І не обов'язково, щоб його починали кримські татари. Достатньо іскри.

Тепер нам пощастило вирватися з імперії. Та чи насправді ми вирвалися? Як на мене, імперія сидить у багатьох з нас не тільки в печінках, а часом і в серцях, і в головах.

І тут мені хочеться звернутися до наших парламентаріїв з таким словом:

Шановні наші панове й товариші! Поки ще не зовсім пізно, надайте кримськотатарському народові те, що в нього відняли царі давні й сьогочасні. Цим ви відкриєте браму, яка виведе гнаний, стріляний, свободолюбний народ із заплутаного лабіринту штучно створених перепон до нормального життя. Колись же мусить скінчитися мало не півстолітній піст-ураза.

Борис СИДОРЕНКО.

Ураза (тюрк.) — 30-денний піст у мусульман у місяці рамазані (з енциклопедичного словника).

Телеграфним рядком з Буковини

УСІ — НА МІСЯЧНИК!

Облвиконком прийняв ухвалу провести місячник по упорядкуванню та благоустрою населених пунктів, уточнивши, що роботи мають завершитись до Великодніх свят. Жителі міст і сіл активно включилися в місячник. Особливо багато робиться в обласному центрі. Колектив швейного об'єднання «Трембіта» виділив значну суму коштів на благоустрій рідного міста.

...А МАЙ СТО ПАРТНЕРІВ

На пальцях можна порахувати колгоспи області, які вийшли на економічні зв'язки із зарубіжними партнерами. А от агрофірма «Маяк» Заставнівського району перевершила всіх — тут створено відразу три спільні підприємства з інофірмами Польщі, Австрії та Чехо-Словаччини. Їхній профіль — вирощування за новітніми технологіями цукрових буряків, зернової кукурудзи та картоплі. Невдовзі господарство зареєструє ще й четверте підприємство — цього разу переробне.

КРИГА РУШИЛА, ПАНОВЕ ФЕРМЕРИ

Удень із вогнем не знайти новоявленим фермерам засоби малої механізації, необхідний ремамент — на цю категорію трудівників ще не зорієнтувалась промисловість. Правда, подекуди крига застою вже рушила. Приміром, у селі Мольниця Герцаївського району створено при місцевому колгоспі дільницю, яка почала виробляти насінневі сушарки та малогабаритні тепличні каркаси.

Василь БАБУХ.

Знайомтесь: Представник Президента

«ЗНАЮ, ЩО СІДАЮ В ПАЛАЮЧЕ КРІСЛО»

Роман Теодорович ГРОМ'ЯК. Народився 1937 року в селі Глушин Бродівського району (Львівщина). Закінчив педучилище й педінститут, згодом став кандидатом філософських наук. 1980 року захистив докторську дисертацію, через три роки обраний професором. З 1987 року — на викладацькій роботі у вузах Донецька й Тернополя. Був деканом, завкафедрою. 27 літ віддав КПРС, обирався секретарем партбюро, парткому, народним депутатом СРСР та членом ВР СРСР останнього скликання. До призначення на пост представника Президента — депутат Тернопільської облради та член облвиконкому. 9 квітня 1990 року вийшов з КПРС, став членом національної Ради Демократичної партії України, головою обласної ради ДПУ. Нині — позапартійний. Заснував на Тернопіллі товариство української мови «Просвіта», товариство зв'язків з діаспорою «Україна». Автор 6 монографій з проблем естетики й теорії літератури, проблем літературної критики, член Спілки письменників України.

— Романе Теодоровичу, ви покидаєте храм науки, де були богом, і йдете до палаючого крісла господарської діяльності...

— Самогубство, хочете сказати? Справді, це може видатися нерозважливим кроком. Адже нас кидають не тільки на гарячі крісла, де можна згоріти за тиждень, — нас кидають на жорна, що можуть круто спетлювати. Я не честолюбний, і можу поступитись місцем іншому, коли ситуація складеться не на мою користь. Але сьогодні політика настільки затягнула мене, що не зміг відмовитись, коли ДПУ та УРП висунули мене претендентом на цю посаду.

— Даруйте, але Президент обіцяв набирати у свою команду професіоналів...

— Так, настав час професіоналів. І у нас є люди, які професійно вирішуватимуть проблеми управління у кожній конкретній галузі. Довкола Ради та виконкому згрупована солідна інтелектуальна сила. До складу Думи при моїй адміністрації увійдуть вчені з інституту народного господарства, що допомагали розробляти програми комісій ВР України. А ось координувати, консолідувати різні політичні сили, розробляти стратегію — це робота людей гуманітарного профілю, котрі мають і політичний, і життєвий досвід. Вважаю, що саме такі функції у даній ситуації я можу виконати. Зрештою, хочеться внести свою лепту в процес утвердження класичного демократизму, а не балаканини про це. То ж різні речі.

— Які першочергові плани?

— Конкретна розробка економічних механізмів управління областю, де чільне місце займатимуть програми регіонального госпрозрахунку, впровадження приватизації та роздержавлення. Зрозуміло, що паралельно займатимемося оперативними питаннями — посівною, жнивами тощо. До речі, маємо достатньо запасів пального на посівну. Навіть лишиться резерв для жнив.

— Кілька слів про сім'ю.

— Дід мій — депортований, батько — репресований. Тато з мамою живуть у селі. Дружина — домогосподарка. Маю двоє синів. Один хворіє, другий навчається у нашому педінституті. За гонорар від книжок придбав машину. Вже шостий рік ніяк не закінчу дачу. Бракує часу.

— «Голос України» зичить вам успіхів і снаги.

— Дякую.

Вів розмову Михайло ВАСИЛАШКО.
Тернопіль.

Відгукніться!

ТАК ВЕЛИТЬ НАША ПАМ'ЯТЬ

12 серпня виповнюється 40 років з дня розстрілу членів Антифашистського єврейського комітету. Створений 1942 року, він докладав усіх зусиль, щоб мобілізувати радянську і світову громадську думку про злочини фашизму, закликав до підтримки СРСР у його нелегкій боротьбі з ворогом. Очолював комітет відомий режисер і актор С. Міхоелс.

У 1948 році за грубо сфальсифікованими матеріалами (зв'язок з іноземною розвідкою, утворення на Кримському півострові сіоністської держави тощо) цю організацію було ліквідовано, а 15 її активних членів заарештовано. Згодом 13 із них було розстріляно.

Для підготовки заходів по увічненню пам'яті жертв сталінських репресій створено організаційний комітет, до складу якого ввійшли депутати Верховної Ради України, представники товариства «Меморіал», Спілки письменників України, Руху, єврейської громадськості. Очолив його член-кореспондент АН України, директор Інституту національних відносин і політології І. Курас.

Комітет намітив низку заходів — проведення круглого столу і науково-практичної конференції, організація виставки й зборів громадськості. Будемо щиро вдячні всім, хто відгукнеться і візьме участь у цій благородній справі. Особливо стануть у пригоді спогади учасників минулих подій, документи, фотографії, інші свідоцтва діяльності Антифашистського єврейського комітету.

Телефон організаційного комітету в Києві — 296-15-26.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ.

Реалії

ПОЖЕЖНИЙ ПЛЕНУМ

Якщо у Вінниці начальником управління Головархітектури призначено людину з дипломом інженера-сантехніка, то чому б не назвати пленум Спілки архітекторів України не черговим, а пожежним?! Підстав для цього доволі. Бо сама Спілка не сьогодні-завтра накаже довго жити, про що учасники пленуму письмово попередили Президента і Прем'єр-міністра України. Це означає, що півтори сотні талановитих архітекторів стають безробітними...

Коротко — про що йшлося на представницькому форумі. Про перестановку місць доданків (Держбуд скасовано — Міністерство інвестицій та будівництва створено), що ніяк не змінює зверхнього ставлення до архітектури, яка є все-таки мистецтвом. Згадували про відмирання традицій давньоруського зодчества, про варварство комуністичного нігілізму, про те, що неповторне обличчя центру Києва було створене практично протягом перших 15 років початку нашого століття (вміли ж працювати красиво!). Ще говорили про чорнобильські диспропорції і нові мікрорайони, які мешканці впізнають по прямих кутах (запозичено у Жванецького), про зарплату рядових архітекторів, що поступається західній у 300—400 разів. Про відверте здирництво можновладців, котрі розпродують санкції на земельні ділянки й архітектурні проекти під забудову.

З трибуни говорилось, що архітектура наша померла одночасно з виходом у світ сумновідомої постанови ЦК КПРС і Радміну СРСР про «усунення архітектурних надмірностей» і навалою на країну «хрущобок» або, як їх ще називають, камер довічного ув'язнення. Саме тут стьобнули міцним словом покійний Держбуд — грубо, але щось у цьому було. Згадався розгублений вигляд заступника президента Спілки архітекторів України Юрія Худякова, котрий не знайшов у переліку підприємств, що потрапили під пільгове оподаткування, цілої мережі невеликих архітектурних майстерень і малих підприємств. А з ними пов'язувалась надія одержати кошти на утримання Спілки архітекторів (на галузеві інститути й бюджетні кошти міст і областей надії мало) — але в Указ Президента України про податки хтось у стінах уряду вніс «необхідні» корективи. І тим забив Спілці архітекторів цвях по самісіньку шляпку. Підозрюю, що то Держбуд, ідучи геть, гримнув дверима.

А тим часом народ передусім мріє отримати дах над головою — байдуже, з яким коньком або фризом, байдуже, хто його зводить — зодчий чи інженер-сантехнік.

— Народ, на жаль, не готовий до сприйняття прекрасного,— сказав під час розмови Юрій Худяков.— Але це не прозвучало як вирок. Тому сьогодні Спілка архітекторів потрібна як ніколи. Треба змінити структуру, функції і методи управління архітектурною галуззю. Вирішальне слово мають сказати представники Президента України на місцях, але наївно думати, що виконкоми разом з ними здатні охопити все: і виділення землі під забудову, і розробку держстандартів містобудування, і замовлення науковцям, і технічно грамотну підготовку генпланів. Як повітря, нам не вистачає Державного комітету з архітектури України. Певен — як тільки створимо його — він одразу поведе мову, скажімо, про автомобільні заводи, і це добре, згадаймо, що навколо автомобільних гігантів Росії виросли цілі міста з розвиненою інфраструктурою! Але сьогодні про перспективу думати нікому. Поки що. Як хочеться вірити — «поки що».

Сергій ВЛАД.
Київ.

Це ж треба!

ДІАМАНТОВА НОГА

З нетерпінням чекали запоріжці приїзду чаклуна Юрія Лонго. Його лікувальні сеанси мали відбутися в грудні минулого року, потім їх перенесли на січень нинішнього, далі — на лютий. Причина: Лонго зламав ногу.

Нарешті він прибув до Запоріжжя. І не сам, а з адміністратором, про якого тільки й відомо, що звати Борисом. Розмістившись в одному з готелів міста, чаклун зажадав від директора Палацу спорту Б. Геттуна плату за непроведені сеанси. Поки обидві сторони торгувалися, в залі нервували глядачі. Нарешті їм оголосили, що сеанс відбудеться пізніше.

Далі все було, як у знаменитому романі про О. Бендера Гастролери, спакувавши речі, зникли в невідомому напрямку. Так що Юрій Лонго тікав із Запоріжжя, як Остап із Васюків, резюмує газета «Наше місто». Тільки йому затія вдалася краще, ніж знаменитому комбінатору.

«ЄВРО-ІКС».
Запоріжжя.

Фотофакт

СІМ ФУТІВ ПІД КІЛЕМ!

Ми вже повідомляли про приготування до трансатлантичного переходу крейсерської яхти «Ікар» під Державним українським прапором в рамках міжнародної регати «Колумбус-92», присвяченої 500-річчю відкриття Америки. Невідомі зловмисники пограбували яхту, коли вона стояла на косметичному ремонті у Миколаєві. Та відправити «Ікар» стало справою честі миколаївців. І він таки вирушив. Про що свідчить фото О. Кремка. «Ікар» візьме участь у військово-морському параді, присвяченому 200-річчю відкриття статуї Свободи у Нью-Йорку. Час і нам подумати про своє.

У ЛУ...

Виявля... дуже про... ку чи піс... що є зна... УВС. Пра... зькі стос... ком відді... ського по... Петром ... вичем і ... ного підп... Миколою... ником, в... Але вони... кожному ... кевич мо... дбати збр... Я бачи... № 00352... приватно... «Востор... дві ... і дв... стволам... нкевич, ... чальник ... ко-спорт... димир ... нко. Ме... не суту... більше, ... звил, от... Цікав... ложені н... ганізаці... ку поку... міг поя...

Оказі...

М...

Вибух ... коли ... том... ління ... лова. ... ла ду... замах н... Як з'... рористи... здійсню... ницький... бе необ... з бензи...

Пове...

Г...

Як ... управл... ницькі... йор О... костян... на 19 ... зустрі... дів СІ... провок... вої ко... ності ... полков... заступ... Панко... са зм... роняв ... льотів... які не... вірніс... сали н...

К...

Дир... підпри... через ... валют... вину ... тя. Пр... не дс... дня д... нили. ... пропо...

...ник Президента

...О СІДАЮ ...Є КРІСЛО»

...року в се... ...інчив пед... ...філософсь... ...цію, через ...а виклада... ...з деканом, ...секретарем ...та членом ...на пост ...кої облра... ...вийшов з ...ичної пар... ...і — поза... ...української ...«Україна». ...літератури, ...сьменників

...виконкому ...інтелекту... ...складу Ду... ...міністрації ...інституту ...арства, що ...бляти про... ...Р України. ...вати, кон... ...політичні ...стратегію — ...гуманітар... ...отрі мають ...иттєвий до... ...саме такі ...ситуації я ...Зрештою, ...свою лепту ...ення класи... ...у, а не ба... ...То ж різні

...ергові пла...

...розробка еко... ...мів управ... ...чільне міс... ...рограми ре... ...розрахунку, ...приватизації

та роздержавлення. Зрозуміло, що паралельно займатимемося оперативними питаннями — посівною, жнивами тощо. До речі, маємо достатньо запасів пального на посівну. Навіть лишиться резерв для жнив.

— Кілька слів про сім'ю.

— Дід мій — депортований, батько — репресований. Тато з мамою живуть у селі. Дружина — домогосподарка. Маю двоє синів. Один хворіє, другий навчається у нашому педінституті. За гонорар від книжок придбав машину. Вже шостий рік ніяк не закінчу дачу. Бракує часу.

— «Голос України» зичить вам успіхів і снаги.

— Дякую.

Вів розмову
Михайло **ВАСИЛАШКО**.
Тернопіль.

...КНИЙ ПЛЕНУМ

...оварxітекту... ...техніка, то ...України не ...лі. Бо сама ...ро що учас... ...і Прем'єр... ...талановитих

...одом у світ ...станови ЦК ...СРСР про ...ктурних над... ...авалою на ...ок» або, як ..., камер до... ...ня. Саме тут ...им словом ...уд — грубо, ...у було. Зга... ...ий вигляд за... ...дента Спілки ...раїни Юрія ...ий не знай... ...підприємств, ...під пільгове ...цілої мережі ...архітектурних ...алих підпри... ...ки пов'язува... ...ати кошти на ...ки архітекто... ...інститути й ...міст і облас... ...о) — але в ...України про ...стінах уряду ...корективи. І ...і архітекто... ...сіньку шляп... ..., що то ...теть, гримнув

А тим часом народ передусім мріє отримати дах над головою — байдуже, з яким коньком або фризом, байдуже, хто його зводить — зодчий чи інженер-сантехнік.

— Народ, на жаль, не готовий до сприйняття прекрасного,— сказав під час розмови Юрій Худяков.— Але це не прозвучало як вирок. Тому сьогодні Спілка архітекторів потрібна як ніколи. Треба змінити структуру, функції і методи управління архітектурною галуззю. Вирішальне слово мають сказати представники Президента України на місцях, але наївно думати, що виконкоми разом з ними здатні охопити все: і виділення землі під забудову, і розробку держстандартів містобудування, і замовлення науковцям, і технічно грамотну підготовку генпланів. Як повітря, нам не вистачає Державного комітету з архітектури України. Певен — як тільки створимо його — він одразу поведе мову, скажімо, про автомобільні заводи, і це добре, згадаймо, що навколо автомобільних гігантів Росії виросли цілі міста з розвиненою інфраструктурою! Але сьогодні про перспективу думати нікому. Поки що. Як хочеться вірити — «поки що».

Сергій **ВЛАД**.
Київ.

Відгукніться!

ТАК ВЕЛИТЬ НАША ПАМ'ЯТЬ

12 серпня виповнюється 40 років з дня розстрілу членів Антифашистського єврейського комітету. Створений 1942 року, він докладав усіх зусиль, щоб мобілізувати радянську і світову громадську думку про злочини фашизму, закликав до підтримки СРСР у його нелегкій боротьбі з ворогом. Очолював комітет відомий режисер і актор С. Міхоелс.

У 1948 році за грубо сфальсифікованими матеріалами (зв'язок з іноземною розвідкою, утворення на Кримському півострові сіоністської держави тощо) цю організацію було ліквідовано, а 15 її активних членів заарештовано. Згодом 13 із них було розстріляно.

Для підготовки заходів по увічненню пам'яті жертв сталінських репресій створено організаційний комітет, до складу якого ввійшли депутати Верховної Ради України, представники товариства «Меморіал», Спілки письменників України, Руху, єврейської громадськості. Очолив його член-кореспондент АН України, директор Інституту національних відносин і політології І. Курас.

Комітет намітив низку заходів — проведення круглого столу і науково-практичної конференції, організація виставки й зборів громадськості. Будемо щиро вдячні всім, хто відгукнеться і візьме участь у цій благородній справі. Особливо стануть у пригоді спогади учасників минулих подій, документи, фотографії, інші свідоцтва діяльності Антифашистського єврейського комітету.

Телефон організаційного комітету в Києві — 296-15-26.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ.

Фотофакт

СІМ ФУТІВ ПІД КІЛЕМ!

Ми вже повідомляли про приготування до трансатлантичного переходу крейсерської яхти «Ікар» під Державним українським прапором в рамках міжнародної регати «Колумбус-92», присвяченої 500-річчю відкриття Америки. Невідомі зловмисники пограбували яхту, коли вона стояла на косметичному ремонті у Миколаєві. Та відправити «Ікар» стало справою честі миколаївців. І він таки вирушив. Про що свідчить фото О. Кремка. «Ікар» візьме участь у військово-морському параді, присвяченому 200-річчю відкриття статуї Свободи у Нью-Йорку. Час і нам подумати про свою.

Про що говорять

У ЛУЦЬКУ ПРОДАЄТЬСЯ ЗБРОЯ

Виявляється, у Луцьку дуже просто купити гвинтівку чи пістолет. Особливо, якщо є знайомі в обласному УВС. Правда, наскільки близькі стосунки між начальником відділу охорони громадського порядку УВС Волині Петром Сергійовичем Пінкевичем і керівником приватного підприємства «Востар» Миколою Івановичем Вареником, вгадувати не буду. Але вони все-таки є. Бо не кожному зустрічному П. Пінкевич може дати дозвіл придбати зброю.

Я бачив розпорядження за № 00352 від 6 березня ц. р.: приватному підприємству «Вос...р» дозволе...о купити дві ...калібер... ...винтівки і дв... пістолети ...нарізними стволами. Підписав — П. Пінкевич, а продав зброю начальник Луцького стрілецько-спортивного клубу Володимир Миколайович Усаченко. Мені він сказав: «У мене сутужно з коштами. Тим більше, що я маю на це дозвіл, от і продав».

Цікаво, що на розпорядженні не вказано, в якій організації можна зробити таку покупку. І ніхто мені не міг пояснити, на якій підставі й для чого приватному підприємству продано зброю.

М. Вареник на це запитання відповів:

— Хочемо вчитися стріляти!

— А зброя зареєстрована?

— Ні. У міськвідділі міліції не можу знайти чоловіка, який це робить.

А у міськвідділі міліції мені сказали: ніхто цю зброю не реєструватиме, бо вона продана незаконно.

Що ж виходить? Приватним особам продається зброя, яка навіть не зареєстрована. Всі про це знають. Але даруйте за нескромність, невже потрібне було втручання кореспондента газети, щоб над цим замислились?

На цю тему ми говорили з П. Пінкевичем. Він сказав: «Я допустив помилку, підписавши розпорядження на продаж зброї. Ми вирішили повернути у «Востар» гроші й забрати зброю».

Добре, коли все добре закінчується. Але цей випадок у Луцьку неподинокий, а сприяють цьому, на жаль, ті, хто повинен слідкувати, аби такого не траплялося.

Богдан **БЕРЕКЕТА**.
Луцьк.

Оказія

МІН... ТЕРОРИЗМ

Вибух трапився саме тоді, коли ...вицею ...їздила автом... ...а нача... ...та управління ...нутрішніх ...прав В. Тяжлова. Тож у присутніх майнула думка, що це, напевне, замах на генерала...

Як з'ясувалося відразу, терористичного акту ніхто не здійснював. Просто один вінницький громадянин повів себе необачно: несучи посудину з бензином, спробував припалити цигарку. Внаслідок такої безпечності й трапився неподалік музично-драматичного театру імені Садовського вибух. І сам громадянин, і гурт людей, що стояли поруч, відбулися, на щастя, лише переляком.

Цю історію розповіла газета «33 канал».

Валерій **ЛАЗАРЕНКО**.
Вінниця.

Повертаючись до надрукованого

Готувалася нова провокація

Як повідомив начальник управління СБУ по Хмельницькій області генерал-майор О. Денищик, у Старокостянтинівській авіадивізії на 19 березня, напередодні зустрічі глав держав і урядів СНД, планувалася нова провокація, яка була зупинена працівниками військової контррозвідки. За відсутності командира авіаполку полковника Євдокимова його заступники підполковники Панков і Лагузов намагалися змінити наказ, що забороняв допуск до учбових польотів військовослужбовців, які не прийняли присягу на вірність Україні і не підписали контракт. Вони сформували два екіпажі (2 льотчики і 2 штурмани) з метою перегону літаків у Росію. Як відомо, учасників першого викрадення літаків 13 лютого працевлаштували з підвищенням, а організатор акції полковник Чорний призначений командиром дивізії у Північній групі військ (Польща). В той же час у Старокостянтинівську дивізію для подальшого проходження служби прибули генерал-майор Мороховець (його посаду зайняв Чорний) та полковник Вінниченко, яких піддали остракізму за проукраїнські настрої.

Костянтин **ПАРИШКУРА**.

Кримінальна хроніка

КРАЩЕ Б МОВЧАВ

Директор одного з малих підприємств Харкова оголосив через місцеве телебачення, що має намір придбати за валюту жилий будинок і сировину для виготовлення взуття. Пропозицій довго чекати не довелося. Наступного ж дня до його квартири подзвонили. Не встиг господар запропонувати діловим людям роздягтися, як опинився разом з іншими членами сім'ї зв'язаним на підлозі.

Валюти грабіжники не знайшли, але й «дріб'язком» не погребували. Ціна оголошення — відеомагнітофон і 60 тисяч карбованців.

Анатолій **ПРЯДИВИЙ**, *співробітник міліції*.
Харків.

Виставки

У Будинку актора (Ярославів вал, 7) розгорнуто виставку живописних і графічних творів молодих київських художників Олександра Дорошенка та Едуарда Межуна.

На щастя, виставка не має комерційного характеру, що тепер рідко трапляється. Бо, оговтавшись від ідеологічного тиску на мистецтво, ми впадаємо в іншу крайність — збуваємо картини, на яких ще фарба не просохла. І нікого не цікавить, в чиї руки потрапляють роботи — аби гроші дали хороші. А якщо в ВКВ, то ще краще.

Твори О. Дорошенка і Е. Межуна не претендують на всеосяжність відтворення життя — надто воно тепер складне. А художники ще молоді. І все ж свій філософсь...кий кут з... власне ест... найбільше ... дувачів у ... авторів.

Ситуація

ХТО В УКР... ГОЛОВНИ...

Скільки вже говорилося і писалося: ... про міжнаціональні відносини не тіль... самовизначення національних груп у не... й додає напруженості у взаємини лю... вирішувати їхні проблеми. Зайвий раз ... п'ята сесія Ради національностей Руху ... щодавно.

Воліючи взяти під свій контроль діяльність національних товариств, що виникають в Україні, рухівці наполегливо залучають до своїх акцій не тільки ті товариства, які добровільно об'єдналися навколо Ради національностей Руху, а й ті, які, відповідно до правил попередніх часів, зареєструвалися при Кабінеті міністрів, утворивши Раду національних товариств. Однак «урядові» товариства не поспішають об'єднувати свої зусилля з «рухівськими», вважаючи, що проблеми національностей в Україні мають вирішуватися на державному рівні без посередництва будь-якої громадської організації. Ще раз амбіції зіштовхнулися, коли «рухівці» запросили на свою сесію «урядовців», а ті запрошенн... винятко... ської ку... відрядил... ника на... результа... мало р... ційні пи... витрати... вати, хт... серед р... ків...

Коли ... зрозумі... сії відв... вирішен... накопич... далі ге... неминуч... закон ... носини, ... тури, я... на себе ... ціональ...

Анонс

ЛЕГЕНДИ ПОВЕРТ...

Видавництво «Таврида» випустило тритомник «Легенды Крыма». Це повністю відтворене ілюстроване видання 1913 року, що давно вже стало бібліографічною рідкістю.

Переважна більшість легенд уперше через 79 років побачила світ. Після депортації в 1944... ляла ... вони ... кращо... писати ... ко... лі.

Кри...

ГОЛОС України

Про що говорять

КУ ПРОДАЄТЬСЯ ЗБРОЯ

у Луцьку ити гвинтів- собливо, як- обласному скільки бли- ж начальни- рони громад- УВС Волині ичем Пінке- ом приват- а «Востар» ичем Варе- не буду. ки є. Бо не ому П. Пін- дозвіл при-

ядження за ерезня ц. р.: підприємству купити винтівки арізними ав — П. Пі- зброю на- ого стрілець- клубу Воло- ович Усаче- азав: «У ме- оштами. Тим ю на це до- в».

. розпоряд- , в якій ор- зробити та- хто мені не якій підста-

ві й для чого приватному підприємству продано зброю.

М. Вареник на це запитання відповів:

— Хочемо вчитися стріляти!

— А зброя зареєстрована?

— Ні. У міськвідділі міліції не можу знайти чоловіка, який це робить.

А у міськвідділі міліції мені сказали: ніхто цю зброю не реєструватиме, бо вона продана незаконно.

Що ж виходить? Приватним особам продається зброя, яка навіть не зареєстрована. Всі про це знають. Але даруйте за нескромність, невже потрібне було втручання кореспондента газети, щоб над цим замислились?

На цю тему ми говорили з П. Пінкевичем. Він сказав: «Я допустив помилку, підписавши розпорядження на продаж зброї. Ми вирішили повернути у «Востар» гроші й забрати зброю».

Добре, коли все добре закінчується. Але цей випадок у Луцьку неподинокий, а сприяють цьому, на жаль, ті, хто повинен слідкувати, аби такого не траплялося.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Луцьк.

ТЕРОРИЗМ

саме тоді, їздила ав- та управ- рав В. Тяж- сутніх майну- це, напевне, ...

відразу, те- у ніхто не о один він- чин повів се- чи посудину рував припа-

лити цигарку. Внаслідок такої безпечності й трапився неподалік музично-драматичного театру імені Садовського вибух. І сам громадянин, і гурт людей, що стояли поруч, відбулися, на щастя, лише переляком.

Цю історію розповіла газета «33 канал».

Валерій ЛАЗАРЕНКО.
Вінниця.

сь до надрукованого

валася нова вокація

начальник по Хмель- генерал-ма- к, у Старо- авіадивізії напередодні ожав і уря- валася нова була зупи- ли військо- . За відсут- авіаполку кимова його цполковники в намагали- з, що забо- учбових по- ослужбовців, присягу на і не підпи- они сформу-

вали два екіпажі (2 льотчики і 2 штурмани) з метою перегону літаків у Росію. Як відомо, учасників першого викрадення літаків 13 лютого працевлаштували з підвищенням, а організатор акції полковник Чорний призначений командиром дивізії у Північній групі військ (Польща). В той же час у Старокостянтинівську дивізію для подальшого проходження служби прибули генерал-майор Мороховець (його посаду зайняв Чорний) та полковник Вінниченко, яких піддали остракізму за проукраїнські настрої.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Кримінальна хроніка

ЦЕ Б МОВЧАВ

ого з малих ова оголосив телебачення, ридбати за динок і сиро- влення взут- довго чекати ступного ж тири подзво- господар за- вим людям

роздягтися, як опинився разом з іншими членами сім'ї зв'язаним на підлозі.

Валюти грабіжники не знайшли, але й «дріб'язком» не погребували. Ціна оголошення — відеомагнітофон і 60 тисяч карбованців.

Анатолій ПРЯДИВИЙ,
співробітник міліції.
Харків.

Виставки

У Будинку актора (Ярославів вал, 7) розгорнуто виставку живописних і графічних творів молодих київських художників Олександра Дорошенка та Едуарда Межуна.

На щастя, виставка не має комерційного характеру, що тепер рідко трапляється. Бо, оговтавшись від ідеологічного тиску на мистецтво, ми впадаємо в іншу крайність— збуваємо картини, на яких ще фарба не просохла. І нікого не цікавить, в чиї руки потрапляють роботи — аби гроші дали хороші. А якщо в ВКВ, то ще краще.

Твори О. Дорошенка і Е. Межуна не претендують на всеосяжність відтворення життя — надто воно тепер складне. А художники ще молоді. І все ж свій філософський кут зору вони мають, і власне естетичне кредо. Це найбільше й приваблює відвідувачів у картинах молодих авторів.

Ситуація

ХТО В УКРАЇНІ ГОЛОВНИЙ?

Скільки вже говорилося і писалося: відсутність закону про міжнаціональні відносини не тільки гальмує процес самовизначення національних груп у незалежній Україні, а й додає напруженості у взаємини людей, котрі беруться вирішувати їхні проблеми. Зайвий раз це підтвердила п'ята сесія Ради національностей Руху, що відбулася нещодавно.

Волючи взяти під свій контроль діяльність національних товариств, що виникають в Україні, рухівці наполегливо залучають до своїх акцій не тільки ті товариства, які добровільно об'єдналися навколо Ради національностей Руху, а й ті, які, відповідно до правил попередніх часів, зареєструвалися при Кабінеті міністрів, утворивши Раду національних товариств. Однак «урядові» товариства не поспішають об'єднувати свої зусилля з «рухівськими», вважаючи, що проблеми національностей в Україні мають вирішуватися на державному рівні без посередництва будь-якої громадської організації. Ще раз амбіції зіштовхнулися, коли «рухівці» запросили на свою сесію «урядовців», а ті запрошення проігнорували (за винятком товариства російської культури «Русь», яке відрядило свого представника на правах гостя). В результаті зібрання, яке мало розглядати організаційні питання, чимало часу витратило на те, щоб з'ясувати, хто в Україні головний серед росіян, євреїв, поляків...

Коли ж у наших «верхах» зрозуміють: подібні дискусії відволікають людей від вирішення проблем, які накопичуються і стають дедалі гострішими? Вони ж неминучі, поки не прийнято закон про національні відносини, поки немає структури, яка офіційно візьме на себе роль «куратора» національних товариств.

Марина ДЯТЛОВА.

Анонс

ЛЕГЕНДИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ

Видавництво «Таврида» випустило тритомник «Легенды Крыма». Це повністю відтворене ілюстроване видання 1913 року, що давно вже стало бібліографічною рідкістю.

Переважна більшість легенд уперше через 79 років побачила світ. Після депортації в 1944-му цензура не дозволяла навіть згадувати, що вони кримсько-татарські, в кращому разі можна було писати — тюркські. Здебільшого ж їх узагалі забороняли.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

Запитань немає

«СВОБОДА» З ПРИСМАКОМ

Оце якось вночі чую: ведучий програми радіо «Свобода» Володимир Маленкович починає бесідувати з економічним оглядачем газети «Московские новости» Володимиром Гуревичем. Прислухався, бо завели мову про Україну — що собі надумала робити, що затіває з рублями й купонами.

О, то був плач! Плач однодумців. Якщо, говорячи про кроки України до незалежності, пан Маленкович починав словами «Я боюсь...», то пан Гуревич — «Я очень боюсь...» Або навпаки.

Що ж так лякає шановних добродіїв? А те, приміром, що Україна хоче ввести власну валюту. І тоді, вважають вони, каюк їй буде неминучий. А якщо Україна одержуватиме нафту з Ірану, то це неодмінно відкине її на Схід, зробить мало не спільницею окремих нехороших режимів. А чим Україна платитиме за ту нафту, питають вони? Звісно — зброєю! А це дуже не сподобається Заходові, і Україні знову ж таки — стопроцентний каюк!

Підсумок діалогу був одностайний: все напрекосяк робить це нерозумне дитя, Україна. Бо й президентський план економічних перетворень, і власна гривна, і «чужа» нафта — все це призведе до того, що ще більше «порвутся связи». «Связи» з ким — розтлумачувати, мабуть, не треба.

Після почутого довго не спалося. Думалося. Ну, в чому винна Україна? Що хоче незалежності? Так за право народів на це саме якраз і бореться «Свобода»!

А потім здогадався: це ж «русская служба радио «Свобода». Що ж, запитань нема. Та й заснув.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Знак біди

КУДИ ЙДЕМО

Шокуючі дані було наведено на засіданні міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти та попередження правопорушень, що відбулась у Києві.

З травня 1987 по лютий цього року в столиці виявлено 67 носіїв вірусу імунодефіциту людини, з них 17 мешканців міста. Є прогнози: до кінця століття в Києві очікується 400 хворих на СНІД та близько 15 тисяч носіїв вірусу. Правда, фахівці стверджують, що не зафіксовано фактів зараження дітей при переливанні крові, від матерів та в медичних стаціонарних установах.

Зростають масштаби проституції та венеричних захворювань. Торік до відповідальності притягнуто 82 повії, але це, як правило, дилетантки, бо професіоналок попереджає своя «інформслужба». А кількість венеричних хворих зросла втричі, 36 відсотків заражених — підлітки та неповнолітні. При цьому торік до спецзакладів було направлено всього троє дівчат, отже, міліція та районні комісії у справах неповнолітніх опустили руки. Тим часом пропорції жахливі: з двадцяти направлених на перевиховання дівчат дванадцятьом — по 12, 13 і менше років.

Болить Києву голова і з похмілля його громадян: торік під п'яну руку скоєно понад 60 убивств, сто тяжких тілесних ушкоджень, близько 40 згвалтувань, півтораста пограбувань та розбоїв. Правда, за перші два місяці нинішнього року кількість таких злочинів зменшилась.

Щодо наркологічних хворих: торік їх у Києві перебувало на обліку 33204.

Втішного — мало. У столиці досі немає єдиного центру для медогляду хворих, обстеження одного пацієнта триває 3—4 дні. Куди йдемо? Запитання швидше риторичне.

Михайло БЕНЬ,
Віктор СИТНЮК,
студенти факультету журналістики КДУ.

Коротко

НЕДОВГО МУЗИКА ТУТ ГРАЛА

Відновлено парафію Троїцької церкви у Сумах. Тепер постало питання, куди подіти встановлений у храмі орган, який займає місце вівтаря. Відповідного приміщення для інструмента в місті, на жаль, немає. Тож нинішній третій концертний сезон, напевне, надовго стане для сумських шанувальників органної музики останнім.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

ПОГОДА

3 квітня на заході і півдні України, 4 квітня у північних областях, подекуди короткочасні дощі, грози, на решті території без опадів. Вітер південно-східний з переходом на південно-західний, 7—12, на заході України подекуди пориви 15—20 метрів на секунду. Температура вдень 10—17, вночі 0—5 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень опадів не передбачається. Вітер південно-східний, 7—12 метрів на секунду. Температура 12—17 градусів тепла.

Черговий по випуску новин Віталій ЖЕЖЕРА. Тел. 441-88-72.

«Правильна програма для Росії є вбивчою для України»

КОМЕНТАР ДО ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЇ

З того часу, як Верховна Рада України після тривалого обговорення 306 голосами при 24 проти підтримала «Основи національної економічної політики», за якою стоять Державний радник О. Ємельянов та Президент України Л. Кравчук, в цьому контексті обов'язково згадується віце-прем'єр — міністр В. Ланової та його «План термінових економічних реформ».

А особливо ж після того, як про «Основи...» в досить негативному плані висловився віце-прем'єр. Тож логічним було чекати, що під час прес-конференції, що її влаштував О. Ємельянов, журналісти почують звинувачення в інший бік. Проте цього не сталося. Державний радник обговоренню цього конфлікту приділив мінімум часу, заявивши однак, що ні про яке лідерство і поділ крісел не йдеться. До того ж «План...» і «Основи...» різняться не за загальною ідеологією, а за змістом та за структурою. Але це пояснюється тим, що «План...» готувався до того, як Росія вирішила форсувати звільнення цін. Хоча, на думку О. Ємельянова, в цьому документі все ж таки багато вад та спірних положень.

Головна ж увага на прес-конференції приділялася роз'ясненню положень «Основ...», оскільки в зв'язку із закритістю обговорення, в коментарях як українських, так і зарубіжних журналістів і політиків цей документ трактувався у досить перекрученому вигляді.

— За сьогоднішньої ситуації в Україні незалежними є хіба що прапор та герб, — заявив Олександр Сергійович. При них же вона й залишиться, якщо терміново не вийде із рубльової зони. Бо якщо її буде втягнуто у новий виток лібералізації цін, то це призведе до повного краху національної економіки. Адже прогнозується, що найближчим часом в Росії ціни на деякі види продукції та сировини можуть зрости в чотири-п'ять разів і відповідно — до 10 в Україні. Але коли така програма зменшення бюджетного дефіциту є хорошою і правильною для Росії, то для України подібний розвиток подій є просто вбивчим. А відтак, потрібно звернути із того шляху, яким їде сусід. Бо саме він регулює емісію та контролює друкарський верстат. Тож вихід тут один: перейти на повний (поки що купонний) готівковий і безготівковий обіг. В іншому випадку Україною буде управляти вже не Росія, а російський рубель.

Словом, на прес-конференції О. Ємельянов дав зрозуміти, що, перефразувавши Бжезінського, не можна поступово здійснити перехід з лівостороннього на правосторонній рух, почергово переводячи спочатку тролейбуси, потім автобуси тощо, та що програма, підготовлена групою В. Ланового, хибує саме в цьому плані. Нам же потрібна одночасна, одноразова дія. І, на думку Державного радника, «Основи...» за відповідного нарощення м'язів у вигляді пакету указів Президента можуть забезпечити відносно безпечне виконання такого маневру.

Планується, що цей пакет складатиметься десь із трьох десятків документів, над виробленням яких уже сьогодні працюють фахівці. Роботу над ними буде завершено протягом квітня, але підписуватимуться вони в міру необхідності. Тобто по закінченню відстрочки щодо нового витка цін у Росії, головно на енергоносії.

Як стало відомо, це перш за все укази про перехід на повний грошовий обіг в купонах, про систему взаєморозрахунків з державами рублевої зони, про заходи щодо ліквідації дефіциту торгового балансу та інші. А на сьогодні, за словами О. Ємельянова, Україна має від'ємне сальдо платіжного балансу, що є результатом імпорту з Росії нафти, газу, деревини тощо. Дефіцит торгового балансу України з країнами СНД складає близько двох з половиною мільярдів доларів, а це шість-сім відсотків. У той же час стосовно відносин з Росією ця цифра сягає 11 відсотків. Проте Україна має реальний шанс за рахунок зміни структури взаєморозрахунків та через інші заходи зменшити свою залежність від Росії.

Що стосується механізму взаєморозрахунків, то тут сьогодні одночасно опрацьовується кілька варіантів. За одним із них пропонується, щоб підприємства Росії та України торгували між собою за посередництва комерційних банків, обмінюючи, якщо це буде необхідно, рублі на купони (гривні) чи, навпаки, за курсом, що встановився. Але для цього потрібно укласти міжбанківську угоду, якою б банки послуговувалися. Ємельянов вважає, що тверезо мислячі російські політики та економісти підуть на такий крок, оскільки таке вирішення проблеми жодній із сторін не завдає шкоди.

Однак поряд із введенням в дію цих указів буде припинено дію багатьох пунктів та положень законів України, що не відповідають «Основам...». Яких саме — не уточнювалося.

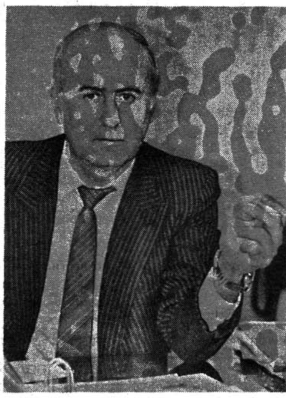
Що ж чекає Україну на цьому шляху? Надзвичайного економічного стану вводити не будемо, — говорить О. Ємельянов, але доведеться деякий час потерпіти. І коли протидія матиме не дуже жорсткі форми, то вийдемо з цієї ситуації нормально. Інфляційні процеси продовжуватимуться, навіть якщо вони будуть більші, ніж в Росії, проте свої. Тоді Україна зможе самостійно управляти емісією і зрештою виправить становище. Що стосується міжнародних організацій, то Державний радник висловив припущення, що вони обов'язково підтримають «Основи...». Бо, наприклад, не можуть не підтримати новий підхід хоча б до того ж держзамовлення. Сьогодні українська держава стає нормальним ринковим партнером, тобто є гроші — замовляє, немає — не повинна заважати.

Та хоч як не наголошував О. Ємельянов на тому, що пора припинити скиртування програм, оскільки до цього з'явилося їх три імені Фокіна та одна імені Ланового, виникають деякі побоювання, чи не буде й цю покладено до тієї ж скирти. Адже виконувати їх тим же Прем'єру та віце-прем'єру. І, до речі, коли В. Ланової «Основи...» поки що критикує, то В. Фокін уже погодився «боротися і реалізовувати». А оскільки, за словами самого ж Ємельянова, якихось відчутних змін у виконавчій структурі не передбачається, то чи не стануть вони отими скиртувальниками? Бо ж сказано, що не можна наливати нове вино у старі міхи.

Сергій ЛАВРЕНЮК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Хто є хто в українському бізнесі

ДЕТОЧКА Микола Микитович

Президент Київської універсальної товарної біржі, президент асоціації «Аркор», президент Української біржової спілки, член правління Міжрегіональної біржової спілки, член правління Конфедерації підприємців України. Народився в 1944 році в Луганську, одружений, має двох дітей.

Закінчив Луганський машинобудівний інститут, інженер-механік.

Трудову діяльність почав формувальником у ливарному цеху. Працював інженером на Луганському заводі імені Артема, завідуючим лабораторією і старшим науковим співробітником Луганського машинобудівного інституту, викладав в Аннабінському університеті (Алжир). Потім знову повернувся на виробництво. Начальник бюро та відділу, головний технолог, комерційний директор Луганського ливарно-механічного заводу. Здібного і вдумливого спеціаліста помітили в Києві. Так Деточка спочатку став головним інженером головного управління «Укрголовбудматеріали» Держпостачу України, а потім заступником начальника головного планово-економічного управління Київського міськвиконкому.

Але на державній службі Миколу Микитовича не задовольняла відсутність господарської свободи, дріб'язкова регламентація. Вважав, що здатний на більше як господарник.

— Коли в Київському міськвиконкомі опікав діяльність новонароджуваних підприємницьких структур, — розповідав він, — то відчув, що моя попередня робота якась рутинна. Всі ці держпостачі, збути, главки, управління — як руки і ноги того адміністративно-командного монстра, якому ми служили.

В середині 1990 року дійшов висновку про необхідність створення в Києві товарної біржі. Разом з групою однодумців зайнявся концепцією її створення. Його дітище — Київська універсальна товарна біржа (КУТБ) — почала діяти з вересня 1990 року. За рік обсяг продажу на ній збільшився з двох-трьох мільйонів карбованців до 10—20 мільярдів. А сума угод, що укладаються за біржовий день, зросла з десятків тисяч карбованців до 560 мільйонів. Нині КУТБ — найбільша біржа республіки.

М. Деточка вважає, що статутний фонд біржі має бути не менш як 10 мільйонів карбованців. А то нині в Україні понад 60 бірж. І це стало просто модним словом. Ним себе називають і торговельно-закупівельні кооперативи, і брокерські контори, і взагалі хто завгодно. В областях все, що пов'язане з рухом товарно-матеріальних цінностей, вважають біржами. А серед них і торгові доми, і аукціони тощо. Чимало бірж створювалося за участю місцевих органів Держпостачу і віддзеркалюють їхній підхід до справи, виконують розподільчі функції. Біржа — це місце для торгів. Вона лише організовує їх і не бере безпосередньої участі в торгах. Має бути забезпечена гласність місця і часу їх проведення, рівноправність усіх учасників. Дехто вважає біржовиків спекулянтами. Але це примітивна точка зору. Біржі є необхідним учасником ринкових відносин.

Як президент Української біржової спілки і член правління Міжрегіональної біржової спілки М. Деточка веде велику роботу по створенню умов для правового захисту структур ринку, який народжується в республіці. Він був одним з ініціаторів відомого звернення до Верховної Ради, яке підписали Біржова спілка, Асоціація брокерів та Конфедерація підприємців України. В ньому було прямо сказано, що концепція нещодавно прийнятого проекту Закону про податки з підприємств розроблена в дусі застійних часів і спрямована на розвал ринкових структур, які тільки народжуються, на заохочення «чорного» ринку й системи хабарів. Прийняття такого закону, стверджувалось у зверненні, було б самогубством для держави, яка декларує побудову ринкової економіки, бо вона не може функціонувати без вільних посередників. Цим законом, попереджав Деточка разом зі своїми однодумцями, створюються всі умови для невтримного зростання цін у зв'язку з подорожчанням вартості послуг посередників.

Ефект від прийняття такого закону, спрямованого на збільшення надходжень у бюджет, буде протилежним бажаному. Частина посередників відшукає можливості обійти такий закон, бо в разі додержання його норм їхня робота стає безглуздою. Інші будуть працювати в країнах СНД, де податки набагато нижчі, а це призведе до перетікання капіталу з України.

Виробничники не мають коштів на розвиток підприємств (так само, як і держава). Вони є лише в комерційних структурах і могли б бути інвестовані у виробництво, але... капітали «тікають» з України. Нині державні структури порушують навіть добре відомі закони, описані К. Марксом, згідно з якими під час створення ринку нагромадження капіталу має пріоритет.

І життя підтвердило правильність цього прогнозу. Вівця, яку стрижуть, вовну дає, але якщо з неї ще й шкуру зняти...

— Поки не пізно, — наголошує Микола Микитович, — необхідно зменшити відсоток оподаткування посередницької діяльності хоча б до його рівня в Росії, щоб не перешкодити переходові України до ринку.

Відродження України, про яке тепер так багато говорять, — продовжував у розмові Деточка, — це не тільки повага до мови нашого народу, його історії. Це передусім створення ринкової економіки України. Але поки що наш парламент сильно відстає від господарської практики. Так само і Кабінет міністрів повинен вважати нас рівноправними учасниками ринку, а не тільки об'єктом своєї діяльності. Наприклад, розробляєся Закон про цінні папери і фондову біржу, а нас до тієї важливої справи навіть не залучили. Немовби це й не стосується бірж та Біржової спілки. Пізно потрапив до нас і проект Закону про товарну біржу. Вважаю, що законодавчі та виконавчі органи досягнуть значно вагоміших результатів у питаннях створення ринкової економіки України, коли працюватимуть разом з підприємницькими структурами. Поки що наш Кабінет міністрів працює по-старому. Змінюються назви його підрозділів, а не функції.

Головним для успішного розвитку підприємництва в Україні, — додає Микола Микитович, — є створення нормальної правової основи співробітництва держави й бізнесменів, інтеграція в світову економіку, розуміння того, що ринку без посередників не буває.

КУТБ зареєстрована як учасник зовнішньоекономічних зв'язків, разом з іншими біржами вона працює над створенням супутникової системи міжбіржового зв'язку. КУТБ є засновником Київського біржового банку та страхової компанії «Скайд», а також торгового дому в Одесі.

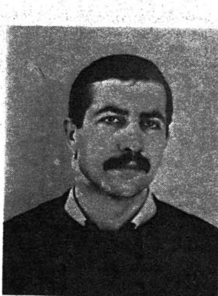
Кредо керівника КУТБ у бізнесі: порядність. Улюблений девіз: «Тільки вперед».

Телефон і факс М. Деточки: (044) 290-15-57.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Ведучий рубрики Юрій КОРНЄВ

ВІЗИТНА КАРТКА: ПРИВАТНИК

Олександр МИХАЙЛЮТА, власний кореспондент «Голосу України» по Запорізькій області. Телефон корпункту в Запоріжжі: 57-17-73.

Поява першої на Запоріжжі приватної фірми, як і слід було сподіватися, викликала суперечливі, часом навіть полярні оцінки. Але багатопрофільне підприємство «Віктор» є, живе, і я зустрівся з його президентом Віктором Огаренком.

Йдемо до ринку

— Чим займається ваша фірма і хто засновник?

— Заснував особисто я. Керуючись Законом «Про підприємства в Українській РСР», де визнається приватна форма власності, і не чекаючи манни небесної, сам склав статут, вніс необхідні кошти, зареєстрував у райвиконкомі. «Віктор» починає випуск товарів народного вжитку і буде їх реалізовувати, надає посередницькі послуги підприємствам, кооперативам, організаціям, буде влаштовувати аукціони, створювати спільні підприємства, займеться зовнішньоекономічною діяльністю та наданням послуг у будівництві й на транспорті.

— Особисто в мене претензій немає, але чому ж тоді стільки невдоволених голосів, чи не тому, що ви — ще й начальник обласної контори «Укрторгбудматеріали»?

— Назріла потреба повністю змінити систему роботи. Після референдуму 1 грудня відкрито і всюди наголошую: хочу працювати на себе і на свою державу Україну. Є в цьому щось погане? Декому, звичайно, такий поворот справи не подобається. Бо ці дехто добре розуміють: пастися у приватника вони не будуть, як то можна в державній конторі. Це — першопричина зайвого шуму довкола моєї фірми. До речі, згідно з Указом Президента Кравчука, торги мають бути ліквідовані. Але не подумайте, що я приватизував, користуючись службовим становищем, магазини «Укрторгбудматеріалів». По-перше, грошей у мене не вистачило б навіть на один. Заснував фірму-організатор, фірму-розпорядник із невеликим штатом. А майже всі магазини, які входили до відання контори, колективи продавців узяли в оренду. Тепер у нас будуть стосунки на контрактній основі, взаємовигідні.

— У січні ваша фірма продавала будматеріали за карбованці, як це вдалося?

— Потрібно забезпечувати постійний і швидкий обіг грошей — це ази економіки. Але із запровадженням купонів, як відомо, товари залежувалися. В людей просто не було необхідної кількості купонів. Ось ми й вирішили скористатися формою комісійної торгівлі, яка дозволяє реалізацію товарів за карбованці союзного зразка. І товар пішов до покупця.

— Чи правда, що деякі працівники колишнього обехеесесу залякують завмагів, мовляв, ось будете співробітничати з приватною фірмою Огаренка, він вас на вулицю й повикидає?

— Подібна інформація надходить. Чому так поводяться правоохоронці? Бо лавочка, як кажуть, закривається: до приватної фірми не «нагрянеш» із перевіркою, аби набрати дефіциту на всіх родичів. Та колективи магазинів і баз, які вступають у партнерські зв'язки з «Віктором», добре все розуміють. До речі, окрім того, що у нас запроваджено систему індивідуальних контрактів, у березні проведено конференцію членів трудових колективів для укладання колективного договору. Передбачаємо прийняти умову, за якою весь прибуток цього року використати не на астрономічні зарплати, а на фонд розвитку та соціальну сферу: спорудимо власними силами дев'ятиповерховий житловий будинок для працівників фірми, візьмемо на себе оплату квартир, місць у дитсадках.

— Останнє запитання: заважають?

— Знаєте, доки, тепер уже в незалежній Україні, не перестануть лічити гроші в чужій кишені, а не думатимуть, як заробити для власної, буде важко. Свіжий приклад: Комітет по цінах України вперто не хоче визнавати, що всі товари, які ми отримуємо (самі знаєте, чого це коштує нині) з колишніх республік колишнього Союзу, імпортні, і на них не повинна обмежуватися торговельна знижка. Нам її обмежують, отже, втрачаємо вигоду, в результаті — покупці матимуть усе менше товару. Кому це вигідно? Мабуть, тим, хто не бажає зміцнювати економіку незалежної України.

АСТРОЛОГАМ НАПЕРЕКІР

Останнім часом усе частіше відомі й невідомі астрологи пророкують якісь лиха на півдні України. Але на сьогодні у нас на Запоріжжі, як кажуть, Бог милував... І хоча не вдалося подолати спаду виробництва, є два обнадійливих повідомлення: комбінат «Запоріжсталь» уперше за багато місяців одержав зростання випуску чавуну і сталі, ритмічно запрацював інструментальний завод імені Войкова, розробляються і втілюються важливі економічні проекти Запоріжжя з промисловими фірмами Німеччини та інших розвинутих країн.

Узимку випало значно більше снігу, ніж у попередні роки, і хлібороби сподіваються на щедрий врожай — найзначущішу валюту незалежної України. Сільські райони виділяють для городян стільки городів, скільки надходить заяв, отже, кивати тепер нема на кого: що виростимо, те й будемо мати. Принаймні кожен безробітний має можливість у буквальному розумінні прогодувати себе і свою сім'ю з гарантованого клаптя землі, щоб не простягати руку до державної казни.

Ціни на автомобілі шокували. Та недовго і не всіх. Дарма що за «Таврію» тепер треба давати 335 тисяч (135 тисяч за саме авто і 200 — у фонд розвитку ВО «АвтоЗАЗ»), а за «Жигулі» — від 180 до 230 тисяч. Як і раніше, всі машини реалізуються згідно черги. І ніхто не відмовився.

КОРОТКО

* Переговори між генеральним секретарем Ради іноваційної політики японської фірми «Міцуї» Сугімарі та головою облвиконкому В. Дем'яновим завершилися підписанням протоколу про наміри співробітництва.

* Невдовзі в Запоріжжі відкриється представництво ділових кіл Більбао (Іспанія). Про це домовилися міські власті з президентом промислової фірми «Реметал» і президентом акціонерного товариства «Бізолап», котрі відвідали алюмінієвий комбінат, «Запоріжсталь» і побачили вигідні перспективи.

* Німецька фірма «Манфред Каспер» готується вкласти кошти у своє діло в Запоріжжі. Рекламно - інформаційний удар, розрахований на директорів запорізьких підприємств, очікується вже в квітні.

* Цього року на заводі «Весна» розпочнеться випуск малогабаритних телевізорів (екран — 10 см), усі комплектуючі для якого надходитимуть із Китаю.

«АВРОРУ» ВРЯТУВАЛИ ГУСИ?

Самостійні

Для членів колгоспу «Аврора» Пологівського району ринок не такий страшний, як його малюють. Господарство вже давно вийшло з кабальної системи РАПО, щоб не годувати дармоїдів.

Безсумнівно, «Аврора» впевнено тримається на хвилях хиріючої економіки завдяки досвіду та енергійності свого голови Василя Романцова. Бо він, мабуть, раніше за всіх у районі відчув: на виробництві лише м'яса та зерна колгоспові не вижити. Ось і почали відкривати власні промислові цехи. Тепер самі б'ють олію, виготовляють сирокопчені ковбаси, печуть хліб і навіть... налагоджують випуск лобового скла для автомобілів.

Підрахували: вигідніше на місці переробляти гусей і відправляти готову продукцію споживачам, тому на черзі — консервний цех та ательє пошиття виробів із застосуванням гусячого пуху та пір'я.

Заклали чималий сад перспективних пальметних сортів яблунь. І вже будують сховище-холодильник. Словом, господарство, зняте за крок до самостійності з усіх видів «довольства» в РАПО, вимушене було негайно шукати шляхи виживання. І вижило як артіль незалежних трудівників.

КОМЕРЦІЯ НАВИВОРІТ,

АБО ЧИ НЕ ПОПЛИВУТЬ ЗА АВТОМОБІЛЯМИ ЗАВОДИ

Звідки ж у запорізьких покупців з'явилося стільки грошей? Чи чергу зайняли лише «тіньовики»? Все значно простіше. До Запоріжжя внадилися комерсанти із Кавказу — вусані з мішками рублів. Вони заздалегідь вишукують клієнтуру серед тих, кому підходить черга брати легковик у магазині, дають потрібну суму (звісно, за угоду — чимала винагорода) і... «машина ваша — стала наша!»

Мої землячки вже відчули смак отакої комерції. Але турбує не те, що отримані за бартерними угодами машини «пливуть» за межі України, нам без розкошів не звикати.

Турбує інше: відпрацьовується механізм блискавичного перекупу напередодні приватизації. Тільки-но з'явиться відповідний Закон, робітники на своє безгрошів'я отримають безіменні акції чи сертифікати — меткі особи з Кавказу (вони вже приїхали й розквартирувалися) скуплять усе підряд і володітимуть контрольними пакетами, не встигнемо й оком змигнути.

Отож, гадаю, махінації з купівлею—продажем виділених для трудівників промислових підприємств Запоріжжя автомашин мають послужити сигналом для вжиття рішучих урядових заходів. Інакше ризикуємо залишитися не тільки без легковиків, а й узагалі без заводів і фабрик. Рублі, як відомо, не пахнуть.

САДІВНИК ІВАН СУХАР

Характери

Відразу зазначимо: Іван Потапович Сухар — особистість в Омельнику (це — Оріхівський район) незвичайна. Змолоду працював садівником у колгоспі, гарні врожаї вирощував. Але сталося лихо — обприскував заморськими пестицидами дерева і дістав серйозне отруєння. Тоді село взялося виконувати саме вказівку партії про суцільну хімізацію. Через нерозторопність медиків бригадир потрапив не до відділення інтенсивної терапії, де б мали негайно вивести з організму отруту, а до... спецлікарні, де його ледь у царство небесне не загнали. Сини та доньки (в нього троє дорослих дітей, є внуки) вирвали з того пекла, добрі люди виходили травами. Відтоді й сам травникує, безкорисливо допомагає іншим.

Якось мій товариш зателефонував із столиці: для лікування дитини конче потрібна рідкісна рослина. Довідавшись про це, Іван Потапович власноруч відіслав пакуночок цілющого зілля до Києва. Така в нього щира душа: вродять у садку яблука чи груші (на городі кавуни та дині) — всіх знайомих почастує ще й додому дасть. А друзів господар обов'язково веде до колодязя з журавлем напитися джерельної води.

Але незвичайний Іван Потапович не тільки щедрістю, він — чоловік самобутній. Самотужки навчився грати на баяні, склав десятки пісень. Його своєрідні вірші друкують довколишні районні та обласна газети. Видавництво «Січ» (Дніпропетровськ) обіцяло випустити збірку поезій Івана Сухаря, та через відсутність паперу плани відсунуті на невизначений час. А Іван Потапович тим часом неквапом пише нові, їздить із виступами по сільських будинках культури, в таку глибинку, де, крім кінофільмів (плівка — останньої категорії якості), ніколи нічого не буває.

За теплої погоди він обійшов сотні дворів, записав спогади найстаріших сільчан про голодомор 1933-го, і цей страшний рукопис теж чекає видання.

Звісно, Іван Сухар не до вподоби місцевому начальству (Омельник до 22 серпня минулого року можна було без перебільшення називати Обухівкою, все там нагадувало роман «Бур'ян» Андрія Головка), бо завжди відстоює правду і гідність українця. Саме в Омельнику вперше на селі в зрусифікованому запорізькому краї виник осередок товариства «Просвіта» кілька років тому. І очолив його, усупереч погрозам, Іван Сухар, хоча в селі є середня школа і своя інтелігенція.

Коли трапляється нагода, завертаю на його по-хазяйськи облаштоване подвір'я. Завжди застаю за роботою — порядкує біля кролів, косить суданку, поливає городину, викопує картоплю... Вітаючись, Іван Потапович рішуче встромляє вила під яблуню і неодмінно запитує:

— Ну так що тепер будемо робити?

Щоразу він хоче поділитися думками, з'ясувати для себе, яким конкретним ділом особисто він сприятиме розбудові незалежної України.

ОБЕРЕЖНО, ПАНОВЕ, ВОНО Ж БОЛИТЬ,

або Прихватизація по-київськи

Не секрет, що готельний бізнес у всьому світі забезпечує мало не миттєвий ефект. В усякому разі, це завжди живі гроші. Якщо говорити про поновлення валютної казни, то при нашому порожньому гаманцеві було б просто гріхом не скористатися такою можливістю. Правда, не слід забувати при цьому, що «зелененькі» нам платитимуть не лише за дах над головою, а й за послуги і комфорт.

Здається, у Києві вже зметикували, що й до чого. Отож, батьки міста вирішили, що й ми не ликом шиті, пора щось робити. А саме: так використовувати столичні готелі, щоб одержувати якомога більший зиск і якомога швидше. Почали з «Хрещатика», спорудженого десять років тому у самому центрі міста. І зрозуміло чому: готель збитковий, тож саме він потребує іноземних інвестицій.

У спішному порядку було оголошено конкурс на кращий проект використання готелю, розрахований на участь у ньому іноземних фірм. Створили і конкурсну комісію, до складу якої увійшли заступник голови Київради Олександр Мосіюк, голова постійної комісії з проблем житла та комунального господарства Михайло Збирко, члени виконкому (матеріал писався тоді, коли цей інститут ще існував) — виконуючий обов'язки керуючого справами Петро Світличний і виконуючий обов'язки начальника управління приватизації Михайло Погребинський, секретар постійної бюджетно-фінансової комісії Юрій Кугаткін, заступник голови постійної комісії з питань економічної реформи, підприємництва та самоврядування Микола Щербина, начальник фінуправління Іван Євтушенко, начальник головного планово-економічного управління Олександр Силецький, начальник управління підприємств комунального обслуговування Геннадій Бєлокопитов.

Я неспроста перелічила всіх без винятку членів цієї комісії, бо мова далі піде про речі настільки важливі, що не назвати дійових осіб цієї історії неможливо. Тільки відразу ж хочу застерегти читача навіть від думки, що чомусь виникала мало не у всіх моїх співрозмовників, з якими довелося говорити: мовляв, якщо вони причетні до такої справи, то обов'язково переслідують якісь корисні інтереси. Зовсім ні, швидше навпаки: кожен з них щиро прагне діяти в інтересах міста і киян.

Та все по порядку. На конкурс надійшло три проекти — від канадської фірми «Норт Амерікен Електромеханік», англійської «Вінкот» та американської «Інтернешнл Маркетінг Комунікейшн». Як для такого об'єкту, то учасників явно недостатньо. Причина лежить на поверхні: об'ява про конкурс була надрукована в міській газеті «Хрещатик», що має незначний тираж, тож про його проведення мало хто знав. Не полінувалася, обдзвонила з десяток тільки знайомих мені представників іноземних фірм, які, навіть не дослухавши, відразу ж перепитували, з ким зв'язатися, щоб одержати інформацію.

Довелося їх розчарувати, бо члени комісії таємним голосуванням віддали перевагу проекту англійської фірми «Вінкот». Проте не можу не висловити деяких сумнівів, які виникають навіть при побіжному ознайомленні з представленими на конкурс документами.

Насамперед, слід зауважити, що коли американські і канадські претенденти на участь в спільному бізнесі представили проекти, оформлені, як і належить, за відповідними стандартами, то англійська сторона — фірма «Вінкот» чомусь вирішила обійтися «сирим» варіантом угоди про спільне підприємство, яке київський міськвиконком в особі управління підприємств комунального обслуговування вирішив створити разом з цією фірмою. «Сирим» тому, що це не угода, якою вона повинна бути, і навіть не проект, а швидше техніко-економічне обгрунтування створення СП, де замість конкретних цифр поки що проставлено пропуски. Крім того, і цей документ надійшов навздогін, після того, як було розглянуто два попередні проекти і стали відомими умови, за яких канадська і американська фірми пропонують співробітництво — вигода пополам та ще не менш як два мільйони доларів щороку, незалежно від прибутку. Тож, як і слід було чекати, англійська сторона запропонувала такий же варіант.

Але, на відміну від двох інших проектів, англійський насторожує явним перетягуванням ковдри на свою частину тіла, а саме: пропонуючи форму співробітництва, як спільне з виконкомом підприємство, «Вінкот» створює компанію — товариство з обмеженою відповідальністю, що буде зареєстроване як приватна фірма. Компанія акціонерна і матиме два види акцій — «А», що належатимуть англійській стороні, і «Б» — київському міськвиконкому. Керуватимуть СП три директори з акціями «А» і два з акціями «Б». Тобто управління компанією здійснюватиме лише «Вінкот», а виконкому відводиться роль спостерігача. А якщо коротко, то виконком Київради у випадку краху спільного підприємства (а це, до речі, не виключено), втрачає свою частину в статутному фонді, що призведе до продажу «Хрещатика» з молотка. Є в цьому документі і умови, які викликають не лише подив. Наприклад, те, що плата за землю, на якій споруджено готель становить... один рубль на рік і що оренда має бути абсолютною, вільною, незалежною від будь-якої події в майбутньому або плати. Строк оренди — 99 років...

Подібних перлів в угоді, підготовленій англійською фірмою, ще чимало. І вони не були таємницею для членів комісії — їх у повному обсязі представив заступник голови цієї ж комісії Михайло Збирко, якому, незважаючи на факти, чомусь не вдалося переконати колег. Чи не тому, що в кінці минулого року у вояж до Великобританії відправилися представники міськвиконкому, серед яких були і депутати Київради, члени виконкому Петро Копил і Петро Світличний (останній — член конкурсної комісії). Ну, поїхали, то й поїхали, але, як з'ясувалося, прийом сплачувала якраз саме фірма... «Вінкот», з якою тоді ж було підписано протокол про наміри, де серед інших питань йшла мова про готель «Хрещатик». От і спробуй не засумнівайся в тому, чому саме вона так легко і просто обійшла своїх непередбачливих американських і канадських колег. Але в такому разі, як кажуть у Києві, навіщо нас дурити? І при чому тут конкурс разом з конкурсною комісією? Для антуражу?

До речі, я намагалася з'ясувати переваги англійського проекту в усіх членів комісії, крім її голови Олександра Мосіюка, якого мені не вдалося «вихопити» з круговерті справ. Так-от Іван Євтушенко, тепер уже колишній начальник фінансового управління міськвиконкому, сказав, що він заперечував проти прийняття цього проекту, бо не бачить у ньому переваг над іншими.

Начальник головного планово-економічного управління Олександр Силецький теж відзначив, що «Вінкот» не представив на конкурс відповідних документів, а про переваги все ж прийнятого проекту порадив запитати в головуючого.

Член виконкому Михайло Погребинський, послався на те, що «Вінкот» відома фірма, а така форма співробітництва, як спільне підприємство, вже добре себе зарекомендувала. Але, — зауважив він, — щось у цій комісії недодумане.

Участю виконкому в спільному підприємстві з «Вінкотом» пояснили переваги проекту інші члени комісії — Юрій Кугаткін, Микола Щербина та Геннадій Бєлокопитов. Та найбільшим прихильником виявився все ж Петро Світличний, що відкинув сумніви своїх колег-спеціалістів, які мають більш-менш повну уяву про специфіку цієї угоди тільки на тій підставі, що «професіонали-фінансисти завели нашу економіку в кризу».

Це було б навіть смішно, коли б не було так сумно. Я, наївна, була певна, що подібні питання, як про готель «Хрещатик», мають вирішувати безсторонні, об'єктивні експерти, а не люди, які ніколи не працювали в цій галузі. Мені так і не вдалося з'ясувати, яким критерієм керувалися члени комісії, обираючи найвигідніший проект? Два мільйони доларів щороку з такого готелю як «Хрещатик» — це багато чи мало?

Не сумніваюся в щирості членів комісії, але бентежить: чи за свою справу вони взялися? І це лише початок, бо й з готелями, і з ресторанами і з усим іншим нашим добром щось та треба буде робити. Очевидно, що й без іноземних інвестицій не обійтися. Але ж давайте робити це нарешті професійно.

Не претендуючи на роль експерта в цій справі, звертаю увагу представника Президента України у Києві Івана Салія на порушену проблему.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Спорт

Ну і жарти у динамівців

Футбол

«БЕНФІКА» (ЛІСАБОН, ПОРТУГАЛІЯ) — «ДИНАМО» (КИЇВ, УКРАЇНА). 5:0 (1:0). Матч групового півфінального турніру розиграшу Кубка європейських чемпіонів. Лісабон. Стадіон «Да Луш». 1 квітня. Короткочасний дощ. 12 градусів. 15000 глядачів.

Судді Ван дер Енде, Р. Оверкліфт, Г. Й. Х. Верворт (усі — Нідерланди).

«Бенфіка»: Нено, Карлуш, Пауло Мадейра, Вільям, Велосо, Терн, Віктор Панейра (Кошта, 75), Пашеку, (Ісаєш, 59), Шварц, Юран, Бріту.

«Динамо»: Мартінкенас, Беца, Цвейба, Анненков, Безсмертний, Грицина, Яковенко, Заєць, Саленко, Квітнаускас (Волотьок, 46), Шаран (Матвєєв, 80).

Голи: Бріту (25, 63), Ісаєш (71), Юран (83, 88).

Попереджено Терна, Безсмертного, Анненкова, Зайця.

Звичайно легше описувати чарівну і блискучу, мов на рекламному проспекті португальську столицю. Вести ж розмову і робити аналіз матчу, який вчисту програли динамівці, погодьтеся, справа не легка. Втім, що поробиш: не з одних лише перемог складається футбольне життя.

І не подумайте, ради Бога, що я збираюся якимось чином виправдовувати явний провал наших земляків-футболістів. Ви й самі все бачили по телевізору. А я постараюся, як безпосередній свідок тих подій, подати додаткову інформацію.

Звісно, що кияни, вже маючи перемогу над «Бенфікою», планували «пожартувати» в цей першоквітневий вечір над суперником знову. Але замість цього вийшов конфуз.

Перед тим, як відправитися на красень-стадіон «Да Луш», в холі готелю «Рома», де мешкала частина київської делегації, взяв два коротенькі інтерв'ю у людей авторитетних.

Заслужений майстер спорту Йожеф Сабо сказав мені, що ні в якому разі не чекає повторення барселонської невдачі. Мовляв, «Бенфіка» — не така грізна, як «Барселона», що тренери динамівців неодмінно настроять підопічних на серйозну боротьбу. «А нічия — результат, який цілком до снаги киянам», — підсумував Й. Сабо.

Зізнаюся, що і я цілком поділяв такий прогноз. А от заслужений майстер спорту Володимир Трошкін мав не такий райдужний настрій. «Боюся, — сказав він, — за наших. У них і склад не оптимальний. Зарядженості на боротьбу, на жаль, бракує нашій нинішній команді. Та й Юран постарається реабілітуватися за невдалу гру в Києві»...

Ці розмови відбулися тоді, повторюю, коли ще не був відомий результат матчу в Празі між «Спартою» і «Барселоною». А там уже відбулася сенсація. Пражани перемогли — 1:0. Цей гол забив Зігль. Відтак у «Бенфіки» з'явився досить реальний шанс поборотися за перше місце, яке дає право вийти в фінал турніру.

Знали б про цю щасливу для себе подію прихильники «Бенфіки» і їх, немає сумніву, було б значно більше на трибунах, одне слово, лісабонський клуб несподівано дістав додатковий стимул.

Не дивлячись на короткочасні дощі, які йшли в столиці Португалії протягом останніх двох тижнів, поле стадіону «Да Луш» було найвищої якості. Отож, грай собі і демонструй техніку, красивий футбол. Але цього разу зробити це вдалося тільки одній команді. Як і очікувалося, «Бенфіка» одразу пішла вперед. Однак це було швидше промацування міці динамівської оборони, ніж штурм. Щоправда, знервованості і розгубленості в діях гостей тоді ще не спостерігалося. А одинадцята хвилина зустрічі ледве не стала фатальною для португальців. Після проходу краєм Аннєнкова, переводу м'яча Саленком на ударній позиції опинився Квіткаускас. Але, о горе, він підсковзнувся. А вже через кілька хвилин у подібній ситуації опинився Терн. Як кажуть, суперники обмінялися люб'язністю.

На цьому фоні, коли важко було говорити про чиюсь перевагу, якось і не зверталася увага на те, що кияни в захисті припускалися чимало грубих позиційних помилок. Господарі ж це відчули миттєво і влаштували дуже неприємну розминку Мартінкенасу, який, попри все, і цього разу зіграв на належному рівні.

Отоді й вкралася в серце тривога, бо ситуація дуже нагадувала барселонську. Зовсім розклеїлася гра у трьох центральних захисників «Динамо» — Зайця, Безсмертного і Цвейби. Весь час у їхній зоні «вештався» Бріту, який наводив чимало «шурхоту». Він і скористався «люб'язністю» Беци, у якого м'яч зрізався з ноги і відскочив до нападаючого «Бенфіки». Решта було справою техніки.

Повеселішав, заспівав своїх пісень хор місцевих коментаторів.

А після перерви навіть важко й перелічити скільки голевих ситуацій виникало біля воріт бідного Мартінкенаса. Але чи варто їх згадувати? Адже ще чотири м'ячі забили господарі.

Відзначу, що поперваx не дуже щастило Юрану. Він мав кілька моментів відзначитися, але йому не щастило. Причому сам працював у поті чола. Ви, мабуть, звернули увагу, як змінилася гра цього нападаючого. Я не збираюся стверджувати, що у Києві він був менш помітний. Ні, просто в його діях з'явилося більше культури. І Сергій провів, зрештою, два ефектних гола.

— Такого ще не було в історії виступів нашого клубу в єврокубках, — сказав мені одразу після гри Йожеф Сабо. — На полі я бачив тільки двох футболістів у складі «Динамо» — Мартінкенаса і Яковенка. Решта, як на мене, діяла просто безвідповідально. Як же важко, роками створювалася слава київського клубу. І от тепер все може розвалитися. Не хотілося б цього...

Поговорити з Пузачем на стадіоні і в аеропорту не вдалося. Можна було лише йому поспівчувати. А от уже в літаку головний тренер динамівців, прийшовши до тями і прокоментував матч.

— Почну з того, що сім чоловік не змогли взяти участі в цій зустрічі: Шматоваленко, Лужний, Ковалець, Віктор і Юрій Морози, Алексаненков, Сукіасян. Отож, скажімо, Беці й Анненкову довелося грати на не звичних для себе місцях. Не маючи класних гравців, ми й середніх втратили. А неприємності у нас почалися зранку, коли ми через страйк водіїв автобусів не змогли навіть виїхати на зарядку.

До вісімки найсильніших клубів Європи ми потрапили швидше випадково, ніж закономірно. Не переконаний, що датський «Бронбю» заслужив менше від нас грати на півфінальній стадії. Ми мали просто більше везіння, виявили характер. Утім, все це має й величезний плюс. Усі наші молоді гравці проходять обкатку на найвищому європейському рівні. Сьогоднішня, звичайно, велика психологічна травма для гравців і тренерів. Але працюватимемо, виправлятимемо помилки. До речі, темпи національного чемпіонату, який ми вітаємо від душі, все ж не дозволяють проводити нормальний тренувальний процес. Ігри — буквально через кілька днів, боротьба за виживання у вищій лізі найжорсткіша. Отож, для тренувань, часу не залишається. Втім, не збираюся виправдовуватися. Серйозних поразок зазнавало багато іменитих клубів. Та ж «Баварія» з Мюнхена програвала датчанам чи 0:7, чи 0:6. Вже не пригадаю. Робити паніки не слід. Треба вчитися на невдачах і старатися їх уникати... Ми маємо лінію і дотримуватимемося її.

Того ж вечора гралися матчі й у другій підгрупі: «Сампдорія» (Італія) — «Црвена Звезда» (Сербія) — 3:1, «Панатінаїкос» (Греція) — «Андерлехт» (Бельгія) — 0:0.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Лісабон — Київ.

ЛЮДИ І МАСКИ

...растуй, театр... Заходиш у принишклі покої Мельпомени і щось благоговійно-заспокійливе кладеться незримою пателлю на душу.

Мирська суєта вихолощує, витіпує нас, мов прядиво доткане. А тут інший світ, зітканий з ниток тисячоліть, віки і долі попередників тут беруть тебе в обійми, спонукають задуматися над собою і часом, прилучитися до вічного.

Ще людство не знало держави. Ще довго й марудно виборсувалися наші пращури з хитросплетінь історії, крок за кроком освоюючи поверхи дикої природи. А людське єст... розпалювало в них потребу осягнути себе. Жадоба до самопізнання, до самоусвідомлення кликала в інший світ, схожий на реальний і водночас — таємничо-недоступний. Пізнавати дійсність — цього, з'ясовується, було замало. Виникало жадання її відтворювати. Чи не вони — сцени з полювання, рибальства, землеробства, що були логічно довершеними композиціями, стали прообразом театру!

Безперечно одне: історія театру — в сивій глибині віків, коли людина вперше відчула потребу побачити себе зі сторони. Без маски. Відтоді так і живуть вони паралельно: людство і театр. Неначе два світи могутньої галактики — Історії. І що дивує: обійтися одне без одного не можуть.

З трепетом душевним відчиняю твої двері. Здрастуй, театр!

Володимир ТЕТЕРУК.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Експрес-новини

Прем'єр-міністр Франції Крессон подала у відставку. Цей крок зумовлений поразкою правлячої соціалістичної партії на недавніх регіональних виборах. Президент Міттеран призначив новим прем'єр-міністром державного міністра економіки, фінансів і бюджету Франції Береговуа.

* * *

Провалилася чергова спроба проголосити Словаччину, яка входить до складу ЧСФР, суверенною державою. За повідомленням агентства Рейтер, коли питання про це постало в республіканському парламенті, кілька депутатів покинули зал засідань, що не дало можливості зібрати кворум. Прем'єр-міністр Словаччини Чорногурський назвав пропозицію проголосити суверенітет республіки політичним примітивізмом. Провідний словацький політичний лідер Мечіар заявив у Відні, що Словаччина, можливо, до кінця року все-таки стане незалежною державою.

* * *

Представник ЄС в Югославії лорд Каррінгтон оголосив, що лідери шести республік колишньої СФРЮ погодилися скасувати всі транспортні, митні та торгові бар'єри, що їх було створено після проголошення своєї незалежності Хорватією та Словенією. Лорд Каррінгтон також висловив надію, що наступного понеділка міністри закордонних справ країн ЄС офіційно визнають незалежність Боснії і Герцеговини та Македонії.

* * *

Генеральний секретар ООН Галі направив до Лівії свого емісара у справах політики і безпеки Петровського, котрий зустрінеться з керівником Лівійської Джамахірії Каддафі та роз'яснить, яких заходів має вжити його країна, щоб запобігти санкціям ООН. Якщо Лівія не видасть своїх громадян, звинувачених у міжнародному тероризмі, Рада Безпеки ООН введе санкції з 15 квітня.

ХОЧУ БУТИ ПОСЛОМ В УКРАЇНІ, А НЕ ТІЛЬКИ В КИЄВІ

Наш співрозмовник — Надзвичайний і Повноважний Посол Італійської Республіки в Україні Вітторіо Клаудіо СУРДО

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

Із досьє «Голосу України»

Народився в 1943 році у Тріполі (Лівія). У 1967 році закінчив Римський університет за фахом політичні науки. З 1970 року — на дипломатичній службі. Працював на відповідальних посадах у головних управліннях культурних зв'язків, персоналу і адміністрації та культурного, наукового і технічного співробітництва МЗС Італії, а також у посольстві Італії в Єгипті з 1973 по 1976 роки та генеральному консульстві Італії в Парижі з 1976 по 1978 рік. У 1981—1985 роках — радник, перший радник посольства Італії в Ірані, у 1985—1989 роках — радник, перший радник посольства Італії у ФРН. У 1990—1991 роках — заступник завідуючого службою преси та інформації, з червня 1991 року до призначення послом в Україні (вручив вірчі грамоти 16 березня 1992 року) очолював відділ Головного управління політичних справ МЗС Італії.

— Що означає для вас бути Послом в Україні?

— Моє призначення викликане, по-перше, бажанням продемонструвати інтерес Італії до розвитку відносин з вашою державою, а по-друге, завданням самому Послу сприяти цьому розвиткові. Це, передусім, пошана й водночас велика відповідальність. Свого часу я працював у кількох дипломатичних представництвах Італії. Саме тоді, коли я був там, ці країни переживали переломні моменти, і тому, мабуть, з огляду на мій досвід роботи в таких умовах, мене й призначено на нинішню посаду.

— Якими ви бачите майбутні зв'язки між нашими державами?

— Я вважаю, що на них чекає велике майбутнє. Народ і уряд України можуть бути певними, що Італія докладе всіх зусиль до того, щоб Україна, як європейська держава змогла без затримки пройти всі щаблі співробітництва. Ми неодмінно подамо Україні допомогу та підтримку на соціальному рівні. Ми не маємо за мету займатися тут комерцією. Наша діяльність пов'язуватиметься з промисловою присутністю та підготовкою фахівців. Бажали б також створити в Україні економічні структури, вигідні для нас, водночас вони допоможуть вам створити власні інституції, які діяли б у майбутньому самостійно. Розвиваючи двосторонні зв'язки, ми не повинні нехтувати жодною галуззю, оскільки міцність відносин між країнами залежить не тільки від урядових контактів. Навпаки, ці стосунки підживлює постійний діалог між політичними силами, представницькими органами, підприємцями, а також між народами й культурами. Ми плануємо створити Інститут італійської культури в Києві. Він, зокрема, пропагуватиме кіномистецтво, проводитиме молодіжний культурний і спортивний обміни тощо.

— Ваша оцінка як спостерігача зустрічі глав СНД у Києві.

— Ми вважаємо, що держави колишнього СРСР мають виявити засади для співробітництва на основі повного паритету. Проте, будучи жорстко заінтегрованими у промисловості, вони мають зберегти взаємозв'язок, передусім, у галузі економіки. Щодо політичної ситуації, то мені було дуже приємно чути від міністра оборони України Морозова про її стабільність, і це нас влаштовує.

— Нині ви мешкаєте і працюєте в київському готелі?

— На жаль, так. Більше того, я — єдиний представник Посольства з усіх питань. Приїхавши до Києва 18 лютого, у так би мовити, черзі на придбання офісу, я займаю місце наприкінці другого десятку. І не дуже сподіваюсь (хоча й плекаю надію) на її швидке просування. Хотів би бути Послом не тільки в Києві, а й у всій Україні. Бажав би подорожувати по країні, щоб поглибити свої знання про неї. Каменем спотикання тут, як казав уже, є відсутність представництва і штату (вже давно сформований у Римі, він чекає на розв'язання проблем з резиденцією та помешканням). І взагалі, як ви знаєте, у італійців, які напрочуд швидко адаптуються до нових умов, існують національні звичаї, наприклад, гастрономічні, до яких вони дуже прив'язані. Це також вимагає створення елементарних умов для роботи й побуту.

— Чим ви займаєтесь після роботи? Чи маєте якісь захоплення?

— У перервах між великим навантаженням у роботі читаю різну документацію політичного характеру, дуже люблю кіномистецтво, найбільше — теніс. З останнім простіше, а від кіно поки що вимушений утримуватися, бо, на жаль, не знаю ні української, ні російської мов.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю провів Артем ПРОХОРЕНКО.

На зв'язку — Монреаль

Марка — хороший подарунок і для нас і для канадського губернатора

Колекційні набори однієї з перших українських поштових марок — «150-річчя М. Лисенка» — представлені на експозиційному стенді компанії «Кенедіен Бенк Нот» на престижній Міжнародній філателістичній виставці «Канада-92», що відкрилася 25 березня в Монреалі. На відкриття був запрошений Їх Високість, Генерал-губернатор Канади пан Р. Гнатишин.

Під час урочистого прийому з цієї нагоди Генерал-губернатора від імені уряду України привітав Тимчасовий повірений у справах України в Канаді О. Родіонов: «Глибоко символічно, що перший рік становлення незалежної України збігся з визначними датами в житті Канади і всієї світової цивілізації — 125-річчям Канадської Конфедерації, 100-річчям першопоселень українців у Канаді, 500-річчям відкриття Нового Світу Колумбом і 350-річчям заснування Монреаля, на гостинній землі якого ми маємо приємність перебувати...» Український дипломат висловив подяку і захоплення роботою працівників «Кенедіен Бенк Нот Компані», що друкують українську національну валюту.

На ознаку глибокої поваги, взаєморозуміння та приязні між Канадою і Україною, а також як конкретний результат українсько-канадського співробітництва пану Р. Гнатишину було подаровано мистецько оформлений комплект однієї з перших поштових марок нової Української держави.

Українська поштова марка викликала зацікавленість фахівців, колекціонерів. Зі слів експерта «Кенедіен Бенк Нот Компані», вже перші дні реалізації покривають видатки на друкування марки. Як відомо, компанія віддрукувала їх три мільйони штук і передала в дар Україні. На думку фахівців компанії, продаж нумізматичних, колекційних банкнот української гривні, інших сувенірів зміг би принести п'ять-десять мільйонів доларів прибутку.

Анатолій НІКУЛА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Монреаль (факсом).

Фотофакт

УРМАС ОТТ І АЕРОФЛОТ

Репортер і диктор естонського телебачення Урмас Отт добре відомий телеглядачам не тільки в республіці, а й за її межами серіалом «Телевізійне знайомство». Для непосидющого Урмаса цього виявилося замало, і він стає співробітником московської комерційної фірми «ТВ Прогресс» в Останкіно. Що довелося б робити журналісту, якби не крилатий Аерофлот. Адже працювати йому треба всюди. А в польоті симпатичний Урмас знову, як на роботі, бере інтерв'ю в стюардес.

Знімок ЕТА—ТАРС.

Актуальне інтерв'ю

АЛЕ НЕ ПІД ОДНИМ ДАХОМ

Професор Борис Пугачов з Московського інституту міжнародних економічних та політичних досліджень, голова групи експертів з розслідування причин та обставин державного заколоту в серпні минулого року нещодавно перебував у Болгарії. З ним зустрівся наш власний кореспондент.

— Пане професоре, розпад СРСР— це біда чи добро?

— На мій погляд, так, як це зараз йде, то біда. Іншого я собі не уявляю. Але оскільки розпад СРСР — це факт, то мудрість політиків й полягає в тому, щоб було менше втрат. Відверто кажучи, я не гадав, що розвиток подій буде таким швидким.

— Панує думка, що винен в усьому Горбачов та його перебудова.

— Це поверхова точка зору. Командно-адміністративна система в СРСР нагадувала своєрідну піраміду, яка накривала всю територію країни. А коли піраміда впала, виявилося, що справжніх структур між республіками нема. Горбачов, коли він прийшов до влади, навіть не уявляв собі всієї складності процесів, що зріли в суспільстві. Він хотів реформувати комуністичну систему, але перебудова відкладала рішення злободенних питань. Заколот же все зіпсував — пішла хвиля націоналізму.

— Який висновок зробила ваша комісія?

— Комісія виявила, що КДБ маніпулювало Горбачовим, виставляючи демократичні сили в чорному світлі. КДБ і КПРС працювали в тісному контакті. Їх мета була знищити демократичні сили і відновити тоталітаризм. Безумовно, політична відповідальність за справу заколоту лягає на Горбачова. Хоча ми не знайшли жодного документа, який би свідчив про прямий зв'язок президента із заколотниками.

— Що зараз характерно для ситуації в Росії?

— Стихійна демократія. Рух «Демократична Росія» розколовся. Зараз у нас нараховується 1500 різних партій, рухів та груп. Тільки в російському парламенті зареєстровано 23 партії. Поширюються профашистські настрої, одним з провідників яких є Жириновський. Є також й поміркований націоналістичні сили. Все це свідчить про нестабільність політичної ситуації. Демократи не встигають за часом, який висуває нові й нові проблеми.

— Чи не виникає питання на цьому фоні про «тверду руку»?

— Виникає. У Єльцина високий рейтинг. До речі, росіяни завше вірили у владу. Тому ця віра вимагає «сильної», але досвідченої руки.

— Що, на ваш погляд, вплинуло на громадську думку в СРСР? Ще в березні минулого року більшість жителів були за збереження Союзу. Але вже в грудні майже всі проголосували за незалежність.

— Тут ми маємо справу з маніпуляцією громадською свідомістю. Бо незалежність і відокремлення від Росії — різні речі. На Західній Україні, наприклад, завжди домінували сепаратистські настрої.

— Російський парламент виступає за вихід Криму зі складу України. Водночас ті ж депутати рішуче висловилися проти референдуму в Татарстані. Як це розуміти?

— Нехай народи Криму й Татарстану самі вирішують свою долю. Однак ці рішення не повинні обмежувати корінні інтереси інших народів. В іншому випадку неминуче виникне серйозний соціальний конфлікт.

— І останнє запитання. Яким ви бачите найближче майбутнє Росії?

— Політична боротьба зростатиме. Єльцин закликав людей потерпіти 6—9 місяців. Я не поділяю його оптимізму. Для стабілізації економіки потрібно кілька років. Втім така велика нація, як російська, не може не знайти виходу з кризи.

Коментар нашого кореспондента. Часи зараз демократичні. Кожен має власний погляд на ті чи інші події у своїй чи сусідній країні. Однак щодо твердження професора про маніпуляції громадською думкою на Україні у мене є великі сумніви. Це ж як треба обробити людей, щоб за півроку вони докорінно змінили свою позицію й проголосували за незалежність! І хто ж був тим великим маніпулятором? Можливо, Рух? Далебі. Саме московським заколотникам треба співати осанну! Це вони поставили крапки над «і», остаточно переконали український народ, що з Росією краще жити як з сусідом, а не під одним дахом.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Софія.

Власкори повідомляють

Рига

РОСТУТЬ КАДРИ ЗА КОРДОНОМ

Шведський громадянин естонського походження Яан Маніцкі стане міністром закордонних справ Естонії. Про це повідомило агентство ЕТА. Його кандидатуру було названо Прем'єр-міністром Естонії після того, як 50-річний міністр закордонних справ Леонід Мері заявив про свою відставку. Згідно з неофіційними джерелами, Мері буде призначено послом Естонії у Хельсінкі.

Маніцкі, який нині живе у Брюсселі, два тижні тому одержав естонське громадянство. Його кандидатуру підтримано на позачерговому засіданні комісії Верховної Ради Естонії у закордонних справах.

Яан Маніцкі народився в Естонії у 1942 році, а виріс і здобув освіту у Швеції. Був зайнятий у сфері фінансів і банківської справи. Нині живе з родиною у Бельгії, має чотири доньки. Він член діючої при уряді Естонії ради зовнішньоекономічних експертів. Його знають багато вчених-економістів, політиків.

Коментуючи рішення Комісії у закордонних справах про підтримку кандидатури Я. Маніцкі на посаду міністра закордонних справ, голова комісії Тооме сказав, що у зовнішній політиці Естонії, все більшої уваги вимагають економічні питання, контакти з фірмами, міжнародні економічні угоди, інвестиції в естонську економіку.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Бішкек

ПОВЧАЛЬНЕ ВІТАННЯ З МИНУЛОГО

Із закликом берегти й примножувати загальнонародне багатство, згуртуватися у праці й міжнаціональній згоді звернувся до своїх співвітчизників зі сторінок республіканської преси колишній перший секретар ЦК Компартії Киргизстану Турдакун Усубаліев. Серед головних причин теперішнього різкого погіршення справ у сільському господарстві, зокрема у тваринництві, він убачає послаблення керівництва галуззю в запалі боротьби за портфелі, а також бучні святкування останніми місяцями різних ювілеїв, які супроводжуються масовим забоєм худоби.

Крім того, колишній лідер киргизстанських комуністів порекомендував скоротити адміністративно-управлінський апарат у народному господарстві, який, на його думку, у «демократичний період зріс порівняно із застійними роками».

Євген ДЕНИСЕНКО.

Алма-Ата

ЗВОЛІКАТИ НЕ МОЖНА

У столиці республіки відбулася міжнародна конференція «Приватизація у Республіці Казахстан: проблеми й перспективи». Її ініціатор — директор Казахського інституту менеджменту, економіки й прогнозування, доктор Чан Ян Бенг. Перед учасниками конференції виступив Президент Назарбаєв. Він заявив, що готових рецептів приватизації немає, й сліпо копіювати досвід інших країн республіка не буде. Але, як вважає Президент, зволікати більше не можна.

Тетяна КОСТІНА.

Подробиці

«ЗАХИЩАЄМО ГЕНЕРАЛА І ДЕМОКРАТІЮ»

І куди подівся той добропристойно-благородний вигляд, якими завжди відрізнялася площа перед резиденцією Президента Республіки Таджикистан! Не снують чиновники у статечних костюмах і при краватках, не під'їжджають «Волги» й «Чайки». Площу заповнили люди у темних халатах і тюбетейках: знову мітинг...

Приводом для чергового сплеску мітингових пристрастей послужило «прилюдне лінчування» міністра внутрішніх справ республіки генерал-майора М. Навджуванова — так охрестили у народі трансляцію засідання Президії Верховної Ради, де бойового офіцера звинуватили у зловживанні службовим становищем, у розбазарюванні підвідомчого транспорту, слабкому керівництві й ще Господь знає в чому. Почуттям такту організатори телевізійного шоу явно не відзначалися й замість того, щоб переконати глядачів у генеральських підступах, вони викликали в багатьох цілком протилежну реакцію — співчуття до людини, яку безцеремонно втоптують у багнюку. Наступного ж дня після передачі, себто 26 березня, у резиденції Президента розпочався стихійний мітинг протесту.

— Образили не тільки генерала — образили всіх його земляків-памірців. Ми вважаємо гоніння на генерала проявом меснитства, — заявив кореспондентові «Голосу України» відомий таджицький поет Халімшо Салімшо.

Мітингуючі вимагали зустрічі з Президентом. Реакції не виникло. Вони залишилися на ніч під дощем, палили автопокришки, щоб зігрітися. Вранці наступного дня до мікрофона вийшов опальний генерал. «Мене запевнили, що залишать на посту й принесуть офіційні вибачення», — повідомив він і попрохав розійтися. Площа не дослухалася до його заклику. «Справа не тільки в вас», — відповіли Навджуванову ті, що мітингували.

Мітинг памірців на захист свого земляка перетворився на мітинг таджицької опозиції у широкому його розумінні. Знов прозвучав заклик розпустити комуністичний парламент. Ті, хто виступав, вимагали припинити переслідування демократів.

— Нова влада намагається поновити колишні порядки, — говорить народний депутат Республіки Таджикистан Тахір Абдужаббор, лідер народного руху «Растохез». — Жорсткий режим не приведе до прогресу. Він може збагатити деяких, а маси так само залишаться у злиднях.

Як довго триватиме «стояння біля парадного під'їзду», сказати важко. Розташувавши на клумбах три намети, мітингуючі дали зрозуміти, що збираються влаштуватися тут надовго. Про те саме кажуть аксакали, які примостилися біля гранітних стін резиденції Президента: розстеливши курпач (національний матрац), знявши постоптувані черевики, вони влаштувалися тут не на одну годину.

— Набридли донезмоги. На полі б краще йшли,— сказав, як відрізав, постовий ДАІ.

Місто живе тривожним очікуванням: як розгорнуться події після 4 квітня, коли закінчиться «ураза» — мусульманський піст. До цього часу ісламська партія «Відродження» не має наміру розпочинати якінебудь активні дії. Але як поведеться вона після?

А тим часом біля парадного входу до резиденції Президента, біля того самого будинку, де у колишні часи містився ЦК Компартії Таджикистану, здійнявся зелений прапор, прикрашений півмісяцем.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Новини з... сейфів

СКОТЛЕНД-ЯРД... У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ

Схоже, що невдовзі до полку невдоволених розвалом Союзу надійде поповнення. Цього разу до прихильників «єдиного і неподільного», який майже не загрожував їхньому безпечному життю, можуть приєднатися колабораціоністи, — хто в роки минулої війни чинив злочини проти власного народу, і хто безкарно доживав віку подалі від місць своїх злодіянь. Адже раніше уряди країн з різним соціальним укладом ніяк не могли дійти згоди про взаємодію в розслідуванні страхітливих діянь проти людей і людства.

Перша звістка про те, що спільної мови між незалежною Україною і Великобританією в цьому питанні нарешті досягнуто, надійшла із Хмельницького. Кілька днів на Хмельниччині тісно співпрацювали слідчі та оперативники обласного управління Служби безпеки України і співробітники англійської кримінальної поліції (Скотленд-Ярд), вивчаючи архівні документи періоду Великої Вітчизняної війни, збираючи докази і свідчення очевидців воєнних злочинів, що їх було вчинено на території області.

А пам'ять про себе нацисти та їхні поплічники залишили тут жахливу: протягом 1941—1944 років ними знищено близько 222 тисяч радянських та іноземних громадян із цивільного населення і 225 тисяч радянських військовополонених.

Коментуючи спільну роботу компетентних органів України та Великобританії, керівник слідчого підрозділу управління СБ України Хмельницької області підполковник В. Жур повідомив:

— Оскільки у британській поліції існує правило нічого не піддавати розголосу до закінчення слідства, ми по-джентльменськи домовилися неухильно додержувати його. Скажу тільки те, що співробітники Скотленд-Ярду побували в Деражні, Летичеві, Красилові — на місцях подій минулої війни — і розмовляли з їх очевидцями. Англійських поліцейських глибоко вразили дані про обсяги терору нацистів щодо євреїв.

Взаємодія українських і зарубіжних спецслужб у справі притягнення до відповідальності нацистських злочинців і їхніх поплічників контактами із Скотленд-Ярдом не обмежилася.

— Щойно,— розповідає один з керівників Слідчого управління СБ України підполковник В. Породько,— до Австралії із Рівного вирушили дві групи свідків злочину карателя Полюховича, котрий звинувачується у розстрілі майже тисячі мирних людей. На судове засідання у справі фашистського посіпаки Березовського до цієї ж країни із Вінниччини виїжджає ще одна така група. Значну допомогу австралійській Феміді у віднайденні очевидців злочинів підсудних, зборі доказів надали слідчі та оперативні підрозділи рівненського та вінницького управлінь Служби безпеки України.

Віктор ВАРЕНИК,

референт прес-центру Служби безпеки України.

Геннадій ВАНЄЄВ

НЕПРИСТУПНИЙ ВОРОГАМ

Цього дня Військова рада ЧФ доповідала:

«Будьонному, Ісакову, Кузнецову та Єлисеєву.

Прошу терміново прислати ЗА, знищені батареї ЗА не поповнюються, нічим прикривати батареї берегової оборони. Противник останні два дні в основному бомбить БС і ЗА. Стояти в Севастопольській бухті кораблям не можна, нічим прикривати. Пришліть полк ЯК-1 і зенітну артилерію.

Октябрський, Куликов».

Незабаром було одержано відповідь від адмірала І. С. Ісакова, який повідомляв, що висилається полк літаків ЯК-1 — 20 машин і один зенітний дивізіон за рахунок Новоросійського району ППО.

10 червня зранку після потужної артилерійської та авіаційної підготовки піхота й танки противника при безперервній підтримці великої кількості авіації продовжували запеклі атаки в третьому й четвертому секторах оборони, головним чином на ділянці ст. Мекензієві Гори, кордон Мекензія-1. На цій невеликій ділянці ворог зосередив майже 100 танків. Наприкінці дня противник, підтягнувши резерви, оволодів станцією Мекензієві Гори і вийшов до кордону Мекензія-1.

Ворог намагався розвинути успіх. Захисники Севастополя стійко стримували противника, неодноразово доходило до рукопашних сутичок. Просунутися далі переважаючим силам ворога цього разу не вдалося.

За 11 червня втрати противника становили понад 4000 чоловік, проте великими були і наші втрати. Вони нараховували: вбитими близько 1000 чоловік, пораненими 1414 бійців і командирів.

На Північній стороні ворог, підтягнувши свіжі резерви, після сильних ударів авіації та артилерії перейшов у наступ. Йому вдалося в другій половині дня атакувати наші війська в напрямку Трензиної, Графської і Сухарної балок.

Захисники міста мужньо відстоювали кожен клаптик севастопольської землі. За шість днів безперервних боїв тисячі воїнів загинули. Тяжкі бої призвели також до великих витрат боєзапасу, особливо артилерійського. Значна частина зенітних гармат була виведена з ладу. Відчутних втрат зазнала й без того нечисленна севастопольська авіагрупа, а літаки, що лишилися в строю, відчували перебої у забезпеченні бензином.

В умовах повної блокади противником Севастополя з суходолу постачання військ СОР усім необхідним здійснювалося лише морем. І в ті важкі дні, коли противник, користуючись абсолютною перевагою в повітрі, контролював комунікації, що зв'язували Севастополь з портами Кавказу, коли він використовував для блокади міста з моря важку артилерію, німецькі та італійські торпедні катери, бойові кораблі Чорноморського флоту і транспорти прибували до Севастополя і доставляли людське поповнення, боєзапас та озброєння. Не пропускалась найменша можливість, щоб зворотними рейсами евакуювати поранених.

На наш погляд, складається дуже неординарний підхід вищого військового командування і Ставки до подій під Севастополем, до прогнозування їх. З одного боку, командування Північно-Кавказьким фронтом, якому був підпорядкований СОР, своєю директивою вимагає утримати місто будь-якою ціною, а Верховний Головнокомандуючий ставить самовіддану боротьбу севастопольців за приклад для всієї Червоної Армії і радянського народу. З другого боку, ні командування фронтом, ні Ставка не вжили рішучих заходів для посилення постачання військ СОР усім необхідним не тільки до початку третього ворожого наступу, але й у ході його перших шести діб боїв. Виправдати це лише несприятливою обстановкою, що склалася на початок червня 1942 року, не можна.

Не одержуючи необхідного людського поповнення, бойової техніки та боєзапасу, якими ж силами можна було утримати Севастополь? Виходить, що розрахунок робився тільки на одне — патріотизм.

У результаті чотириденних боїв (13—16 червня) противникові вдалося вузьким клином врізатися в нашу оборону на стику першого й другого секторів, але зламати її і вийти Ялтинським шосе до Севастополя він не зміг. У ці дні в третьому й четвертому секторах особливої активності ворог не виявляв, хоч неодноразово намагався оточити берегову батарею № 30.

У ході безперервних дводенних боїв захисники Севастополя знекровили багато німецько-румунських частин. Особливо великими були втрати противника 17—20 червня, коли він у середньому втрачав за добу близько 4500 вбитими й пораненими. Але й захисники головної бази флоту зазнали великих втрат. За ці чотири дні вони становили вбитими й пораненими понад 6700 чоловік, а за два тижні боїв особовий склад на сухопутних рубежах оборони втратив убитими 7 тис. чоловік й понад 14 тис. пораненими.

Аналізуючи обстановку, що склалася під Севастополем на 20 червня 1942 року, сьогодні ми можемо сказати, що доля міста на той час була вже вирішена. Однак тоді ніхто не говорив про це, як і багато післявоєнних десятиліть. Не так просто було пробитися до правди. Тільки в останні роки аналіз нових документів, добутих з різних архівів країни, і спогадів захисників міста дав можливість прийти до такого висновку. І треба відзначити, що й командування СОРу, Північно-Кавказького фронту не виявило ініціативи, щоб поставити перед Москвою питання про евакуацію військ. Воно продовжувало наполягати на поставках підкріплень у Севастополь не тільки до 20 червня, а й пізніше. В обстановці, що склалася, Севастополь міг протриматися лічені дні. Події на сухопутних рубежах оборони Севастополя після 20 червня розвивалися стрімко.

Рано-вранці 21 червня противник почав атаку Північного укріплення. Початковий наступ ворога було відбито. Невеликий гарнізон поставив перед собою завдання «померти, але ворогові рубіж не віддати». З'явилася ворожа авіація, яка намагалася знищити все живе, та гарнізон жив. Тяжке поранення одержав Олександр Пехтін, але не залишив поля бою. Фашисти знову пішли в атаку. Втрати захисників зростали.

Уранці 22-го гітлерівці оволоділи укріпленням і знищили захоплених у полон поранених бійців та командирів.

На світанку 30 червня противник відновив удари з повітря, а його піхота зосередила основні зусилля в двох напрямках: по Ялтинському шосе на станцію Севастополь і по Балаклавському шосе на Куликове поле. На лівому фланзі ворог намагався оволодіти Малаховим курганом.

Багато драматичних хвилин пережив того дня Малахів курган. Живі давали клятву біля пам'ятника адміралу В. А. Корнілову полягти на полі бою, та не пропустити ворога. Ті, хто помирав від ран, як і Корнілов, закликали своїх товаришів відстояти Севастополь. Замовкла остання гармата, але герої Малахового кургану продовжували воювати весь день і залишились непереможними. Коли стемніло, вони прорвали кільце оточення і вийшли в район 35-ї батареї. Там, у подальших боях, і загинув майор В. Ф. Моздалевський.

На 30 червня захисники Севастополя витратили майже всі боєприпаси. О 9 год. 50 хв. 30 червня 1942 року Ф. С. Октябрський відправив таку телеграму:

«Кузнецову, Будьонному та Ісакову.

Противник увірвався з Північної сторони на Корабельну сторону. Бойові дії відбувалися в характері вуличних боїв. Війська, що залишились, дуже стомилися, похитнулися, хоча більшість продовжує героїчно битися. Противник різко посилив натиск авіацією, танками. Враховуючи сильне зниження вогневої потужності, слід гадати, в такому становищі ми протримаємося максимум 2—3 дні.

Зважаючи на дану конкретну обстановку, прошу вас дозволити мені в ніч з 30 червня вивезти літаками 200 — 250 чоловік відповідальних працівників, командирів на Кавказ, а також, якщо вдасться, самому покинути Севастополь, залишивши тут свого заступника генерал-майора Петрова».

Зазначимо, що в телеграмі немає ніяких прохань про евакуацію захисників міста. Та й телеграма надіслана не від Військової ради флоту, а особисто від себе. Про неї ніхто з керівного складу СОР не знав.

Як відомо, 4 липня 1942 р. Радінформбюро повідомило про те, що 3 липня наші війська залишили Севастополь. Такі твердження містяться майже в усіх дослідженнях з оборони Севастополя. Хай так залишається в анналах історії. Насправді Севастополь ніхто не залишав. Не було й ніякої планової евакуації. Навіть штаб Чорноморського флоту не мав плану евакуації головної бази на випадок критичного становища. Якщо такого плану не було до війни, то це можна зрозуміти, знаючи нашу передвоєнну теорію та воєнну стратегію. Однак війна навчила багато чому. Досвід був і на Чорноморському театрі, адже довелося терміново розробляти план евакуації у вересні 1941 р. більш ніж 80-тисячної армії з Одеси. Виявилося, що досвід було швидко забуто.

О 21 год. 30 хв. І. Є. Петров віддав останній бойовий наказ по армії. У ньому відзначалося, що армія, і далі виконуючи своє завдання, переходить до оборони на рубежі: мис Фіолент — хутір П'ятницького — витоки бухти Стрілецької. Оборона вказаного рубежу покладається на групу генерал-майора П. Г. Новикова.

Увечері авіація 3-ї авіагрупи здійснила 22 літако-вильоти на бомбардування ворожих військ. Потім непошкоджені літаки: шість ЯК-1, сім ІЛ-2, один І-16, один І-15 біс, два І-153 та один ЛАГГ-3 перелетіли з Севастополя до Анапи. Невдовзі слідом за цією групою туди ж перелетіли доведені до ладу: три ЯК-1, три І-16, один І-153, один У-2. Усі несправні літаки було скинуто в море. Захисники Севастополя залишилися без авіаційного прикриття. Правда, тієї ночі авіація флоту з аеродромів Кавказу здійснила 32 літако-вильоти на бомбардування ворожих військ під Севастополем. Один ГСТ, після того як відбомбився, сів у Комишевій бухті. Він узяв 27 захисників Севастополя і доставив їх на Кавказ. Тієї ж ночі 8 літаків ДБ-3 і 9 літаків СБ військово-повітряних сил Червоної Армії бомбили війська й ворожі батареї під Севастополем. А 13 літаків ПС-84 Московської авіагрупи доставили в Севастополь 23 650 кг боєзапасу, 1 721 кг продовольства.

Зворотними рейсами всі 13 літаків вивозили керівний командний склад, поранених та цінний вантаж. Останнім залишав аеродром літак старшого лейтенанта М. С. Скрильникова. Коли до літака наближалися командуючий Чорноморським флотом і СОР віце-адмірал Ф. С. Октябрський та член Військової ради флоту дивізійний комісар М. М. Кулаков, їх упізнали бійці, що зібралися на аеродромі. Почалася безладна стрілянина в повітря, натовп загув. Розуміючи обстановку, що складалася, військком 3-ї авіагрупи полковий комісар Б. Є. Михайлов, який мав летіти на цьому літаку разом з командиром групи, привернув увагу воїнів пострілами з пістолета вгору і заявив, що командування відлітає для того, щоб організувати евакуацію захисників Севастополя, і сам лишився з воїнами на аеродромі. О 1 год. 40 хв. 1 липня цей літак піднявся в повітря.

На 13 літаках було вивезено 222 чоловіка з керівного командного складу, 49 поранених і 3 490 кг вантажів. З керівного командного складу були вивезені: командуючий Чорноморським флотом і СОР Ф. С. Октябрський, член Військової ради флоту М. М. Кулаков, член Військової ради Приморської армії бригадний комісар М. Г. Кузнецов, начальник управління тилу Приморської армії інтендант І рангу О. П. Єрмілов, заступник начальника політичного управління флоту бригадний комісар І. В. Маслов, командир 3-ї особливої авіагрупи полковник Г. Г. Дзюба та ін.

Наприкінці дня 1 липня німецько-фашистським військам вдалося оволодіти бухтами Стрілецька, Омега, наблизитися до аеродрому Херсонеський Маяк і позицій 35-ї батареї. Батарейці, відбиваючи шалені атаки ворога, розстрілювали останні снаряди. Командир батареї капітан А. Я. Лещенко наказав висадити в повітря гармати і всі бойові механізми. В 0 год. 20 хв. 2 липня пролунав сильний вибух, незабаром — другий. О пів на другу 35-а батарея припинила існування. 32 її бійці на чолі з контуженим командиром пробилися до берега і на одному з катерів вийшли в море.

Цілий день 2 липня до пізньої ночі в районі 35-ї батареї точилися жорстокі бої. Захисники Севастополя неодноразово переходили в контратаки. «Збиті наспіх загони кидалися в атаку на насідаючого противника. Хто з чим: у хід ішли гранати, що ще залишилися, патрони, ножі і навіть каміння. У всіх була одна думка: «Краще померти в бою, ніж здатися на милість ворогу!» — згадує артилерист 388-ї стрілецької дивізії І. Д. Рижов. І все ж на вечір ворожим автоматникам з танками вдалося прорватися до аеродрому. Атаку проти гітлерівців, що прорвалися до аеродрому, очолив військком 3-ї особливої авіагрупи полковий комісар Б. Є. Михайлов. Могутнім натиском бійці вибили німців з аеродрому, знищили чотири танки, захопили танкетку, що потрапила в воронку. Наступного дня Б. Є. Михайлова було вбито ворожим снарядом.

(Продовження. Початок у номері за 1 квітня).

(Закінчення буде).

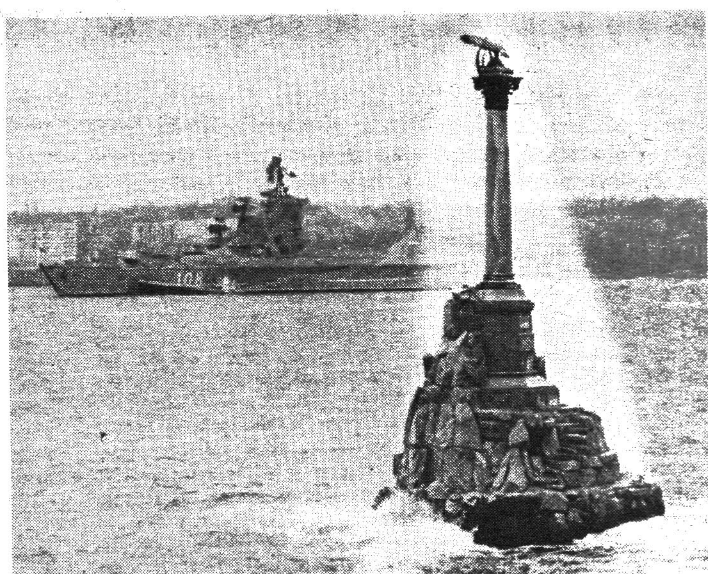
У Харкі
театрі с
балету
вечір-р
з нагод
річниці
народж
віце-пр
Академ
Україн
Олекса
Єфрем

В
Хар
ме в Хар
театрі, в
понад ш
му верш
ний суд
України,
жавним
світовим
багатьох
но забут

Пошук

ЗД

...ИЙ

...лася, Севас-
...матися лі-
...сухопутних
...евастополя
...озвивалися

...червня про-
...аку Північ-
...Початковий
...ло відбито.
...ізон поста-
...завдання
...гові рубіж
...лася воро-
...намагалася
...е, та гарні-
...поранення
...р Пехтін,
...поля бою.
...шили в ата-
...ників зрос-

...гітлерівці
...енням і зни-
...у полон по-
...та команди-

...30 червня
...в удари з
...піхота зосе-
...усилля в
...по Ялтинсь-
...лині Севас-
...клавському
...е поле. На
...ор намагав-
...ахових кур-

...тичних хви-
...о дня Мала-
...давали кля-
...ика адміра-
...ову полягти
...е пропустити
...омирав від
...з, закликали
...ідстояти Се-
...вкла остан-
...героЇ Мала-
...продовжува-
...день і зали-
...ожними. Ко-
...ни прорвали
... вийшли в
...Там, у
..., і загинув
...далевський.
... захисники
...ратили май-
...и. О 9 год.
...я 1942 року
...й відправив

...удьонному та

...рвався з
...ни на Кора-
... Бойові дії
...рактері ву-
...Війська, що
...же стомили-
... хоча біль-
...е героїчно
...к різко по-
...ідно, танка-
... сильне зни-
...потужності,
...акому стано-
...аємося мак-

...дану конкрет-
...рошу вас до-
...ч з 30 черв-
...ками 200 —
...дповідальних
...андирів на
...якщо вдасть-
...нути Севас-
...ши тут свого
...нерал-майора

...о в телеграмі
...прохань про
...сників міста.
... надіслана не
...ади флоту, а
... бе. Про неї
...о складу СОР

...ипня 1942 р.
... повідомило
...ипня нашi вій-

ська залишили Севастополь. Такі твердження містяться майже в усіх дослідженнях з оборони Севастополя. Хай так залишається в анналах історії. Насправді Севастополь ніхто не залишав. Не було й ніякої планової евакуації. Навіть штаб Чорноморського флоту не мав плану евакуації головної бази на випадок критичного становища. Якщо такого плану не було до війни, то це можна зрозуміти, знаючи нашу передвоєнну теорію та воєнну стратегію. Однак війна навчила багато чому. Досвід був і на Чорноморському театрі, адже довелося терміново розробляти план евакуації у вересні 1941 р. більш ніж 80-тисячної армії з Одеси. Виявилося, що досвід було швидко забуто.

О 21 год. 30 хв. І. Є. Петров віддав останній бойовий наказ по армії. У ньому відзначалося, що армія, і далі виконуючи своє завдання, переходить до оборони на рубежі: мис Фіолент — хутір П'ятницького — витоки бухти Стрілецької. Оборона вказаного рубежу покладається на групу генерал-майора П. Г. Новикова.

Увечері авіація 3-ї авіагрупи здійснила 22 літако-вильоти на бомбардування ворожих військ. Потім непошкоджені літаки: шість ЯК-1, сім ІЛ-2, один І-16, один І-15 біс, два І-153 та один ЛАГГ-3 перелетіли з Севастополя до Анапи. Невдовзі слідом за цією групою туди ж перелетіли доведені до ладу: три ЯК-1, три І-16, один І-153, один У-2. Усі несправні літаки було скинуто в море. Захисники Севастополя залишилися без авіаційного прикриття. Правда, тієї ночі авіація флоту з аеродромів Кавказу здійснила 32 літако-вильоти на бомбардування ворожих військ під Севастополем. Один ГСТ, після того як відбомбився, сів у Комишевій бухті. Він узяв 27 захисників Севастополя і доставив їх на Кавказ. Тієї ж ночі 8 літаків ДБ-3 і 9 літаків СБ військово-повітряних сил Червоної Армії бомбили війська й ворожі батареї під Севастополем. А 13 літаків ПС-84 Московської авіагрупи доставили в Севастополь 23 650 кг боєзапасу, 1 721 кг продовольства.

Зворотними рейсами всі 13 літаків вивозили керівний командний склад, поранених та цінний вантаж. Останнім залишав аеродром літак старшого лейтенанта М. С. Скрильникова. Коли до літака наближалися командуючий Чорноморським флотом і СОР віце-адмірал Ф. С. Октябрський та член Військової ради флоту дивізійний комісар М. М. Кулаков, їх упізнали бійці, що зібралися на аеродромі. Почалася безладна стрілянина в повітря, натовп загув. Розуміючи обстанов-

ку, що складалася, військком 3-ї авіагрупи полковий комісар Б. Є. Михайлов, який мав летіти на цьому літаку разом з командиром групи, привернув увагу воїнів пострілами з пістолета вгору і заявив, що командування відлітає для того, щоб організувати евакуацію захисників Севастополя, і сам лишився з воїнами на аеродромі. О 1 год. 40 хв. 1 липня цей літак піднявся в повітря.

На 13 літаках було вивезено 222 чоловіка з керівного командного складу, 49 поранених і 3 490 кг вантажів. З керівного командного складу були вивезені: командуючий Чорноморським флотом і СОР Ф. С. Октябрський, член Військової ради флоту М. М. Кулаков, член Військової ради Приморської армії бригадний комісар М. Г. Кузнецов, начальник управління тилу Приморської армії інтендант І рангу О. П. Єрмілов, заступник начальника політичного управління флоту бригадний комісар І. В. Маслов, командир 3-ї особливої авіагрупи полковник Г. Г. Дзюба та ін.

Наприкінці дня 1 липня німецько-фашистським військам вдалося оволодіти бухтами Стрілецька, Омега, наблизитися до аеродрому Херсонеський Маяк і позицій 35-ї батареї. Батарейці, відбиваючи шалені атаки ворога, розстріляли останні снаряди. Командир батареї капітан А. Я. Лещенко наказав висадити в повітря гармати і всі бойові механізми. В 0 год. 20 хв. 2 липня пролунав сильний вибух, незабаром — другий. О пів на другу 35-а батарея припинила існування. 32 її бійці на чолі з контуженим командиром пробилися до берега і на одному з катерів вийшли в море.

Цілий день 2 липня до пізньої ночі в районі 35-ї батареї точилися жорстокі бої. Захисники Севастополя неодноразово переходили в контратаки. «Збиті наспіх загони кидалися в атаку на насідаючого противника. Хто з чим: у хід ішли гранати, що ще залишилися, патрони, ножі і навіть каміння. У всіх була одна думка: «Краще померти в бою, ніж здатися на милість ворогу!» — згадує артилерист 388-ї стрілецької дивізії І. Д. Рижов. І все ж на вечір ворожим автоматникам з танками вдалося прорватися до аеродрому. Атаку проти гітлерівців, що прорвалися до аеродрому, очолив військком 3-ї особливої авіагрупи полковий комісар Б. Є. Михайлов. Могутнім натиском бійці вибили німців з аеродрому, знищили чотири танки, захопили танкетку, що потрапила в воронку. Наступного дня Б. Є. Михайлова було вбито ворожим снарядом.

(Закінчення буде).

Більшовицький «спекта...

У Харківському театрі опери та балету відбувся вечір-реквієм з нагоди 115-ї річниці від дня народження віце-президента Академії наук України Сергія Олександровича Єфремова

В... почалася ... дата в Хар...не ви...ово. «Саме в Харківському оперному театрі, в старих його стінах, понад шість десятиліть тому вершився суд, неправедний суд над видатним сином України, громадським і державним діячем, вченим із світовим ім'ям, яке протягом багатьох років було «ретельно забуте»,— говорив, від-

криваючи вечір пам'яті, вечір відновлення історичної справедливості голова комісії по відзначенню ювілею С. Єфремова академік І. Лукінов.

Слухаючи виступи дослідників життя і творчості С. Єфремова, диву даєшся: якою жорстокою і бездушною була тоталітарна система «гаряче любимої» партії, якщо зуміла затоптати в забуття, викреслити із людської пам'яті таку визначну постать, таку велетенську фігуру української духовної культури. Академік, один із фундаторів Всеукраїнської академії наук, талановитий історик вітчизняної літератури, він, за словами літературознавців, вклав у її розвиток стільки, скільки Менделєєв у хімію. Його славнозвісна (тільки не на батьківщині) двотомна «Історія українського письменства», величезна кількість монографічних нарисів про визначних діячів літератури та мистецтва, наукових статей, рецензій, виступів у пресі склали б близько сорока томів.

Історія вчить і застер...

Чотири десятки томів за 53 роки життя! Такою колосальною працездатністю в минулому столітті відзначалися хіба що Бальзак, Толстой, Франко... До речі, тільки за життя С. Єфремова «Історія українського письменства» витримала п'ять видань, останнє — у 1924 році. Більше в Україні Єфремова не друкували.

Всі свої сили і талант учений віддавав створенню наукового грунту для здійснення державного будівництва України, справедливо вважаючи, що гуманітарним наукам у цій справі належить першочергова роль.

Обдарована людина незручна для будь-якої влади. Його заарештовували і при царизмі, вимагаючи здати зброю. Він діставав з чорнильниці перо і подавав жандармам — ось моя зброя. Арештовували і при білому, і при червоному розгулі. Людина принципова, відверта, Єфремов не відступався від

своїх пр...
роботи у...
ні в своїй...
ціях, де...
ломатії і...
нову вла...
Незважа...
го станов...
клики в...
вав нажи...
протесту...
академіч...
ним вчен...
партійни...

Проти...
зується...
Широка,...
щена її...
ротьбою...
Ніхто, п...
що це т...
на», про...
вузах, і...
вувалися...
протести...

А зго...
на ДПУ...
Спілки в...

Звича...
що такі...
могли в...

Пошук

НІЛ ХАСЕВ...
ЗДАВАТИСЯ НЕ ЗАХОТ...

Продовжуємо розповідь про відомого україно... художника, слід якого загубився в 40-х рок... у волинських лісах

— Здається, прояснилася повоєнна доля художника Ніла Хасевича. Захо... по... імося деща...

Телефонував начальник прес-служби управління СНБ України по Волинській області Ю. Хлопук. Виявляється, йому, історикові за освітою, також дуже хотілося знайти відповіді на ті питання, які постали з кореспонденцій «Ніл Хасевич малює вояків УПА» і «Де загубився слід художника?» («Голос України» від 14 березня ц. р.). З тих публікацій випливало, що в 1949 році художник ще був живий, інтенсивно працював у підпіллі. А що ж сталося з ним далі?

Юрій Миколайович звернувся за допомогою до своїх колег у Рівному. Ті пригадали, що років з десять тому готувалися матеріали до спогадів якогось полковника Бондаря (колишній працівник МДБ, прізвище не справжнє), а спогади записували двоє писак із Москви. Ці «одкровення» емгебіста з'явилися у книжці «Чекисты рассказывают», виданій «Советской Россией» у 1985 році чималим тиражем. Рівень книжки вбивчо характеризують усього кілька фраз: «Мы встретились в Ровно... Город готовился отметить свое семисотлетие... Приметы большого праздника — рапорты заводов и фабрик, научных и учебных учреждений о трудовых успехах в юбилейном году».

Але повернімося до розповідей цього засекреченого Бондаря. Одна з них називається «Разгадка «НХ». Спробую викласти лише наведені в ній факти (бо висновки та оцінки там зрозумілі: Ніл Хасевич — не інакше як «бандит», «воєнний преступник», «художник-убийца»...).

Отже, травень 1951 року. З Москви усім управлінням МДБ західних областей України розіслані фотокопії альбому «Волинь у боротьбі», який широко розповсюджується на Заході. Мабуть, велику силу мав той альбом: Москва наказала терміново розшукати автора «и пресечь его антисоветскую деятельность». У Рівному оперативну групу з таким завданням якраз і очолив той же Бондар. Йому допомагали ще два капітани, один аж із Сумського управління МДБ.

Поступово Бондар виявив, що оригінали малюнків нелегально переправлялися за кордон. Він консультується у художників, котрі стверджують: автор цих гравюр — професіонал дуже високої кваліфікації. На малюнках — ініціали «НХ». Розгадкою цих ініціалів і займається емгебістська опергрупа. І, треба сказати, — шукати вони вміли.

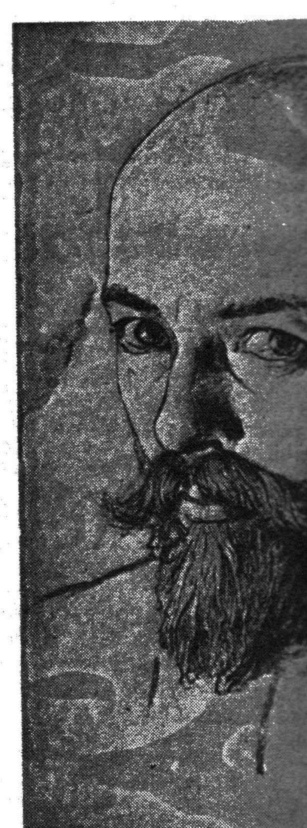
Документи і свідчення захоплених у полон вояків УПА допомогли Бондарю точно встановити: автором малюнків, а отже, й альбому є Ніл Хасевич, котрий народився в 1905 році в селі Дюксин тодішнього Держнівського району Рівненської області. Емгебіст з'ясував усі деталі: в 13 років хлопчина потрапив під поїзд і втратив ногу, закінчив гімназію в Рівному, вчився у Варшавській академії мистецтв. Там входив в «Українську громаду», добре знав Степана Бандеру і його дружину Ярославу Опаровську...

Виявилося, що Ніл Хасевич був близько знайомий з командуючим загонами УПА на Волині Климом Савуром (справжнє ім'я Дмитро Клячківський) та його заступником Ростиславом Волошиним-Березюком. Клим Савур загинув 12 лютого 1945 року. Був убитий і його заступник, дружину якого — Ніну Волошину — заарештували. Вона деякий час ходила у зв'язкових Ніла Хасевича, котрий, до речі, був членом Української головної визвольної ради (УГВР).

Група емгебіста Бондаря зібрала і словесний портрет Ніла Хасевича. Він наведений у згаданих вже спогадах чекістів і майже збігається з одним із малюнків художника, знайдених недавно в архівах колишнього управління КДБ по Волинській області. Імовірно, це автопортрет Ніла Хасевича. Датований він 20 листопада 1945 року.

...Поступово чекістське кільце навколо художника звужувалось. Опергрупі допоміг випадок: в одному із захоплених бункерів знайшли зашифровані документи. МДБ вдалося розшифрувати записку такого змісту: «Заготувати для вас п'ять кілограмів паперу, вишневе дерево». Була й адреса: бункер на хуторі біля села Сухівці (це 12 кілометрів від Клевані Рівненської області). Хоч імені Ніла Хасевича в записці не було, емгебісти відра... у здогадалися, кому потрібен папір і вишневе дерево...

Операція по захопленню Ніла Хасевича почалася вранці 4 березня 1952 року. Хутір ото-

чили солдати. Знайшли...
процитую: «Выходите...
гранатами!» — крикнул...
ло молчание. Выходит...
лись. Жаль... Но его,...
весть чиста. Он дал «З...
сечича. — М. К.) и его...
ную возможность сохра...
кист вынул из сумки гр...

Про яку «чисту совіст...
що трьох людей, один...
оточив цілий батальйон?...
Хасевич здаватися не з...
звичайно, давно вже пе...
там не пропав би і свої...
довоєнною славою худож...
бі іншу долю: загинув з...
47 років...

Де поховали Ніла Ха...
побратимів? Та чи й пох...

На фото: Ніл Хасеви... 20 листопада 1945 року...

...льшовицький «спектакль» у Харкові

...му
...та
...вся
...м
...ї
...ня

...нта
...к
...гія
...вича

...дата в ...ово. «Са- ...му оперному ...його стінах, ...ятиліть то- ...д, неправед- ...атним сином ...ьким і дер- ...вченим із ...ке протягом ...уло «ретель- ...ворив, від-

криваючи вечір пам'яті, вечір відновлення історичної справедливості голова комісії по відзначенню ювілею С. Єфремова академік І. Лукінов.

Слухаючи виступи дослідників життя і творчості С. Єфремова, диву даєшся: якою жорстокою і бездушною була тоталітарна система «гаряче любимої» партії, якщо зуміла затоптати в забуття, викреслити із людської пам'яті таку визначну постать, таку велетенську фігуру української духовної культури. Академік, один із фундаторів Всеукраїнської академії наук, талановитий історик вітчизняної літератури, він, за словами літературознавців, вклав у її розвиток стільки, скільки Менделєєв у хімію. Його славнозвісна (тільки не на батьківщині) двотомна «Історія українського письменства», величезна кількість монографічних нарисів про визначних діячів літератури та мистецтва, наукових статей, рецензій, виступів у пресі склали б близько сорока томів.

Історія вчить і застерігає

Чотири десятки томів за 53 роки життя! Такою колосальною працездатністю в минулому столітті відзначалися хіба що Бальзак, Толстой, Франко... До речі, тільки за життя С. Єфремова «Історія українського письменства» витримала п'ять видань, останнє — у 1924 році. Більше в Україні Єфремова не друкували.

Всі свої сили і талант учений віддавав створенню наукового грунту для здійснення державного будівництва України, справедливо вважаючи, що гуманітарним наукам у цій справі належить першочергова роль.

Обдарована людина незручна для будь-якої влади. Його заарештовували і при царизмі, вимагаючи здати зброю. Він діставав з чорнильниці перо і подавав жандармам — ось моя зброя. Арештовували і при білому, і при червоному розгулі. Людина принципова, відверта, Єфремов не відступався від своїх принципів ні під час роботи у Центральній Раді, ні в своїх газетних публікаціях, де без особливої дипломатії висловлювався про нову владу та її комісарів. Незважаючи на хиткість свого становища, на постійні виклики в ДПУ, він продовжував наживати собі ворогів, протестуючи проти надання академічних посад новоспеченим вченим за протекцією партійних установ.

Проти С. Єфремова розв'язується політична кампанія. Широка, з розмахом, охрещена її організаторами боротьбою проти єфремовщини. Ніхто, правда, не розумів, що це таке — «єфремовщина», проте і в школах, і у вузах, і на заводах влаштовувалися помпезні мітинги-протести.

А згодом — сфабрикована ДПУ так звана справа Спілки визволення України.

Звичайно, важко повірити, що такі люди, як Єфремов, могли вітати більшовицький терор. Еажко було сприймати високоосвіченим людям аргументи товариша маузера. Але, розглядаючи кримінальну справу СВУ, юристи констатують: звинувачення щодо контрреволюційної змови членів Спілки визволення України — то не плід хворої уяви тодішніх чекістів.

Всього у справі СВУ було заарештовано 49 осіб. До суду притягли — 45. Одного відпустили, з трьома покінчили без суду і слідства. Це був початок таврування людей «ворогами народу», розгойдування жахливих процесів тридцятих, їх генеральна репетиція на українській інтелігенції.

Репетиція пройшла «блискуче». Майже ніхто з підсудних не робив спроб захищатися, дбали більше про те, щоб мати на судилищі пристойний вигляд, наскільки це було можливо у тих жахливих умовах. Засідання суду розпочалося 9 березня 1930 року, наче навмисне в день народження Кобзаря. У 237 слідчих томів майже ніхто не заглядав, серед суддів не було жодного фахівця, адвокати більше захищали не підсудних, а радянську владу від її «ворогів». А незабаром склепали й вирок: позбавити С. Єфремова волі до десяти років...

То був більшовицький «спектакль», то продовжувалася трагедія українського народу. Але трагедія була ще й у тому, що творилася на очах мільйонів, що, набираючи обертів, диявольська машина не відчувала опору.

Процес над СВУ — то перший пробний камінь, кинутий з вершини безконтрольної необмеженої влади у сіру масу. То був камінь, що зірвав у прірву лавину людських доль...

...Тепер у Харкові новий театр опери і балету. А старі стіни наче промовляють: вони, ці люди, що безневинно сиділи на лаві підсудних, були кращі за нас, а мріяли, щоб ми були кращі за них...

Микола КОСИЙ,
власний кореспондент «Голосу України».
Харків.

НІЛ ХАСЕВИЧ
...АВАТИСЯ НЕ ЗАХОТІВ...

Продовжуємо розповідь про відомого українського художника, слід якого загубився в 40-х роках у волинських лісах

ОТЖЕ, травень 1951 року. З Москви усім управлінням МДБ західних областей України розіслані фотокопії альбому «Волинь у боротьбі», який широко розповсюджується на Заході. Мабуть, велику силу мав той альбом: Москва наказала терміново розшукати автора «и пресечь его антисоветскую деятельность». У Рівному оперативну групу з таким завданням якраз і очолив той же Бондар. Йому допомагали ще два капітани, один аж із Сумського управління МДБ.

Поступово Бондар вияснив, що оригінали малюнків нелегально переправлялися за кордон. Він консультується у художників, котрі стверджують: автор цих гравюр — професіонал дуже високої кваліфікації. На малюнках — ініціали «НХ». Розгадкою цих ініціалів і займається емгебістська опергрупа. І, треба сказати, — шукати вони вміли.

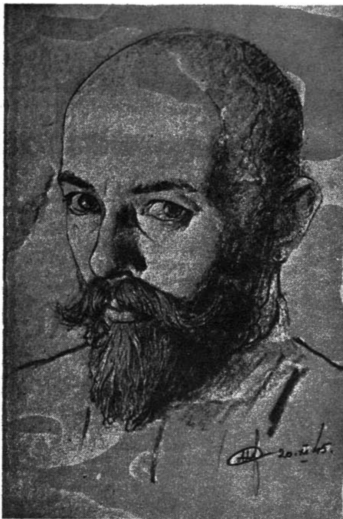
Документи і свідчення захоплених у полон вояків УПА допомогли Бондарю точно встановити: автором малюнків, а отже, й альбому є Ніл Хасевич, котрий народився в 1905 році в селі Дюксин тодішнього Держнівського району Рівненської області. Емгебіст з'ясував усі деталі: в 13 років хлопчина потрапив під поїзд і втратив ногу, закінчив гімназію в Рівному, вчився у Варшавській академії мистецтв. Там входив в «Українську громаду», добре знав Степана Бандеру і його дружину Ярославу Опаровську...

Виявилося, що Ніл Хасевич був близько знайомий з командуючим загонами УПА на Волині Климом Савуром (справжнє ім'я Дмитро Клячківський) та його заступником Ростиславом Волошиним-Березюком. Клим Савур загинув 12 лютого 1945 року. Був убитий і його заступник, дружину якого — Ніну Волошину — заарештували. Вона деякий час ходила у зв'язкових Ніла Хасевича, котрий, до речі, був членом Української головної визвольної ради (УГВР).

Група емгебіста Бондаря зібрала і словесний портрет Ніла Хасевича. Він наведений у згаданих вже спогадах чекістів і майже збігається з одним із малюнків художника, знайдених недавно в архівах колишнього управління КДБ по Волинській області. Ймовірно, це автопортрет Ніла Хасевича. Датований він 20 листопада 1945 року.

...Поступово чекістське кільце навколо художника звужувалось. Опергрупі допоміг випадок: в одному із захоплених бункерів знайшли зашифровані документи. МДБ вдалося розшифрувати записку такого змісту: «Заготували для вас п'ять кілограмів паперу, вишневе дерево». Була й адреса: бункер на хуторі біля села Сухівці (це 12 кілометрів від Клевані Рівненської області). Хоч імені Ніла Хасевича в записці не було, емгебісти відразу здогадалися, кому потрібен папір і вишневе дерево...

Операція по захопленню Ніла Хасевича почалася вранці 4 березня 1952 року. Хутір оточили солдати. Знайшли вхід у бункер. Тепер процитую: «Выходите! Иначе забросаем гранатами! — крикнул Бондарь. Ответом было молчание. Выходит, переговоры не состоялись. Жаль... Но его, капитана Бондаря, совесть чиста. Он дал «Зоту» (псевдо Ніла Хасевича. — М. К.) и его охранникам последнюю возможность сохранить свои жизни. Чекист вынул из сумки гранату РГД...».

Про яку «чисту совість» може йти мова, якщо трьох людей, один з яких був без ноги, оточив цілий батальйон? Істина в іншому: Ніл Хасевич здаватися не захотів... Він міг би, звичайно, давно вже перебратися на Захід. І там не пропав би зі своїм великим талантом і довоєнною славою художника. Ні, вибрав собі іншу долю: загинув з автоматом у руках у 47 років...

Де поховали Ніла Хасевича і його бойових побратимів? Та чи й поховали як належить?

Мирон КОЗАК,
журналіст.

На фото: Ніл Хасевич. Автопортрет (?) від 20 листопада 1945 року.

Зверніть увагу

ВІКНО В ЄВРОПУ І ДВЕРІ В СВІТ

Заснований два роки тому, Фонд «Відродження» від самого початку підтримував перші паростки громадянського суспільства, заохочував діяльність незалежних структур. Крім фінансової підтримки, авторські групи, чиї проекти перемогли на конкурсі Фонду, отримують ще й обладнання для втілення свого задуму в життя.

Серед них інститут менеджменту «Львів» при Львівському держуніверситеті, молодіжний комплекс Тернопільського товариства творчої молоді «Відродження», науково-дослідницька група комп'ютерної лінгвістики Харківського університету «Поле знань», редакційна колегія факсимільного перевидання серії книжкових пам'яток «Українські пропілеї» та україномовної фізичної енциклопедії, Республіканський Центр реабілітації здоров'я і екологічного захисту інвалідів України «Соняшник».

Кожен з проектів вартий доброго слова.

Інститут менеджменту «Львів» готуватиме для провідних підприємств керівників найвищого гатунку, здатних працювати в умовах ринку. Очолює проект наймолодший в Україні доктор економічних наук В. Пінзеник.

Ліквідувати комп'ютерну неграмотність перш за все серед інженерних працівників Тернополя, зробити перші кроки у впровадженні нових технологій у виробничий процес за допомогою персональних комп'ютерів, відкрити приватні коледжі, заохочувати молодь до вивчення іноземних мов, — такі цілі Тернопільського ТТМ «Відродження».

Харківське «Поле знань» створює банк даних для підготовки навчальних програм й оцінки шкільних підручників. Колектив планує укладати термінологічні словники для українських шкіл, надавати рекомендації педагогам щодо навчальних систем, методології та науки.

Серія книжок «Українські пропілеї» поверне читачеві найчарівніші літературні пам'ятки України, друковані українською та російською мовами у XIX та XX століттях.

Не зовсім вкладається у звичні рамки реабілітаційного центру проект, поданий В. Трушаковим й іншими активістами київського товариства інвалідів. Майбутній центр «Соняшник» матиме власний банк даних з комп'ютерним забезпеченням, лабораторією з індивідуальними реабілітаційними програмами, технологічний відділ досліджень, який допомагатиме інвалідам знайти посильну роботу.

Підтримку Фонду «Відродження» дістала незалежна профспілка гірників України для обладнання свого представництва у Києві, щоб мати змогу ефективніше впливати на міністерства, парламент, домагатися створення системи соціального захисту гірників.

Розуміючи, як гальмує розвиток відкритого суспільства в Україні відсутність сучасних каналів зв'язку, Фонд «Відродження» виділив понад 17000 доларів на втілення проекту «Гласнет — Київ». Прямий зв'язок з центральним поштовим комп'ютером у Каліфорнії забезпечить дешеву, надійну та швидку передачу інформації з України у будь-яку точку землі й назад, дасть змогу користуватися електронною поштою приватним особам, громадським і науковим організаціям, різним добровільним об'єднанням.

Міжнародна школа-конференція молодих фізиків, проект пошуку обдарованих дітей «Інтелект-XXI», створення шкільного музею природи, видання кишенькового російсько-українського термінологічного словника, — все це далеко не повний перелік ініціатив, які благословив Фонд і уможливив їх здійснення.

Окрім усього згаданого, протягом останніх двох місяців Фонд «Відродження» фінансував наукові й ділові поїздки за кордон 40 вчених і фахівців з України, виділивши для цієї мети понад 32000 доларів.

Оксана КУЦ.
Київ.

Брокерская фирма Общество с ограниченной ответственностью "КОММЕРЧЕСКИЕ СИСТЕМЫ"

ГОСПОДА!

Мы за рубли в кратчайшие сроки приобретем для Вас:
•лес и пиломатериалы;
•офисную и бытовую мебель;
•сталь, алюминий, чугун и другие изделия из металлов;
•автомашины отечественные и импортные любых марок: новые или бывшие в употреблении;
•сантехнические изделия;
•полистирол, полиэтиленовую пленку и другую химическую продукцию;
•станки, оборудование;
•недвижимость,
а также тысячи наименований других нужных Вам предметов, которые выставлены на торгах самой крупной из украинских бирж — Киевской Универсальной Товарной Бирже, а также Украинской бирже недвижимости, Украинской столичной бирже.

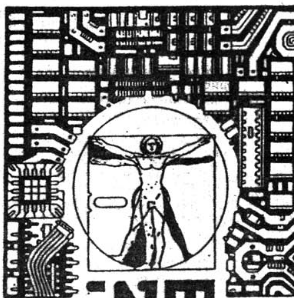
У НАС НЕТ ПРОБЛЕМ, ГОСПОДА! ИХ НЕ БУДЕТ И У ВАС!

Для Вас мы работаем без выходных!
FAX: 224-43-20

Телефоны в Киеве
224-42-17
224-75-68
224-14-98

МІЖНАРОДНИЙ ЦЕНТР ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
та Акціонерне товариство
"УКРАЇНСЬКІ КОМП'ЮТЕРНІ МЕРЕЖІ"

iNT

Чекає, пропонує, запрошує Вас

прийняти участь у формуванні феномену

"УКРАЇНА ІНФОРМАЦІЙНА"

СЬОГОДНІ МИ:
— підключимо вас до Української комп'ютерної мережі УКРКОМ;
— забезпечимо вихід до всесвітніх та російських комп'ютерних мереж.

ВИ ЗМОЖЕТЕ:
— користуватися послугами електронної пошти (термін доставки листа -2-4 години у будь-який пункт планети);
— стати свідком і прийняти участь у дискусіях, семінарах та конференціях, що ведуться у спеціалізованих медичних, університетських та інших мережах;
— користуватися інформацією з віддалених баз даних.

ДОВІДКИ ЗА ТЕЛЕФОНАМИ: У КИЄВІ - 290-74-31.

SBS design

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ

«ПРОЕКС»

реализует по ценам ниже биржевых оптовые партии изделий из древесины и пиломатериалы:
— комплекты садовой мебели;
— плинтус, обналичник;
— доску необрезную толщиной 25 мм, 40 мм и более 44 мм;
— комплекты дощатки для плодоовощных ящиков, ящиков по перевозке мяса, птицы и хлебных лотков;
— ульи двухсекционные на 24 рамки;
— срубы дачных домов из калиброванных бревен хвойных пород размерами от 4,5×4, 5×2,7 до 6,3×6, 3×2,7.

Поставка оптовых партий изделий из древесины и пиломатериалов производится со складов в г. Днепропетровске, а доставка — вагонами МПС.

Наши реквизиты: г. Днепропетровск, 320070, пр. К. Маркса, 60, тел. 44-06-23, комната 529.

«ПОДАРУНКИ ВІД ПАНІ ВАЛЕРІЇ — ТЕПЛА ЗГАДКА ПРО УКРАЇНУ!»

ДО ВАШИХ ПОСЛУГ МАГАЗИН-САЛОН ЗА АДРЕСОЮ: м. КИЇВ, вул. МОСКОВСЬКА, 31/33, їхати авт. № 62, трам. №№ 27, 35 до зупинки КІНОТЕАТР «ЗОРЯНИЙ», тел. 294-64-87.

НТПВО **«Ориент»** предлагает **«Новый план счетов бухгалтерского учета финансово-хозяйственной деятельности предприятия»** с комментариями. Цена 197 руб., включая НДС и почтовые расходы. Наш р/сч 467344 в Межрайонном отделении Укрсоцбанка г. Киева, МФО 322056. **Заявку и копию платежного поручения направлять по адресу: 252218, г. Киев-218, а/я 74.**

ПО «Укрторгмонтажтехника» реализует за рубли:

ШКАФ ЖАРОЧНЫЙ для запекания кондизделий, мяса, рыбы, овощей; ГРИЛЬ ЭЛЕКТРИЧЕСКИЙ для быстрого приготовления птицы, шашлыков, бутербродов, мяса; КОПТИЛЬНАЯ КАМЕРА для производства мясной и рыбной продукции горячего и холодного копчения; ПЛИТА ЭЛЕКТРИЧЕСКАЯ; ИЗОТЕРМИЧЕСКАЯ; ЕМКОСТЬ «ПРОХЛАДА-2» для продажи кваса, пива и других напитков; ФРИЗЕР — оборудование для приготовления мягких десертов; КИОСК — для реализации промышленных и продовольственных товаров.

ТЕЛЕФОН ДЛЯ СПРАВОК В КИЕВЕ 212-04-60.

Польське комерційне підприємство «Аліція» пропонує:

— **Легкові автомобілі фірми «Хюндай» виробництва Південної Кореї.** Ціни нижче європейських. Сучасний дизайн, комфорт. Поставка протягом місяця з дня замовлення.

— **Легкові автомобілі японської фірми «Тойота».** Ціни нижче європейських.

— **Легкові автомобілі фірми «Вольво»** — найбезпечніші автомобілі в світі.

— **Легкові автомобілі будь-яких марок і виробництв різних країн.** Рік виготовлення 1980—1984.

— Запасні частини до автомобілів різних марок згідно з каталогом.

— Широкий вибір промислових товарів виробництва різних країн за карбованці і купони.

Продаж нових автомобілів і запчастин за — ВКВ. Автомобілі, які були в користуванні, — за карбованці.

Наша адреса: Київська область, м. Біла Церква, вул. Славіна, 3 (район Критого ринку), тел. (263) — 6-73-11.

Бесценный справочник — всего за 1000 рублей!

Посредникам, брокерам, работникам внешнеторговых организаций и всех предприятий, производящих товары народного потребления

ФИРМА «IBM» предлагает:

СПРАВОЧНИК ТОРГОВЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ

СПРАВОЧНИК СОДЕРЖИТ информацию (специализация, адрес, телефоны руководства и коммерческих служб) о 450 оптовых базах системы Минторга Украины, 45 универмагах, наибольших торговых организациях Киева, республиканских оптах, областных управлениях торговли и других возможных оптовых покупателях и поставщиках товаров.

СПРАВОЧНИК ТОРГОВЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ — это гарантия установления взаимовыгодных контактов, сбыт продукции любой номенклатуры и в любых количествах.

СТОИМОСТЬ СПРАВОЧНИКА (с учетом НДС) — 1000 рублей за 1 экз.

СПРАВОЧНИК ВЫСЫЛАЕТСЯ почтой сразу после оплаты. Для этого укажите ваш почтовый адрес в платежном поручении или по тел. **229-40-79.** Наш р/с 468331 в Шевченковском отделении Укрсоцбанка г. Киева МФО 322089.

Адрес: 252050 г. Киев-50, пер. Косогорный, 4. Тел. для справок **229-40-79.**

ЖЕЛАЕМ УДАЧИ В БИЗНЕСЕ!

ПОНЕДІЛОК

6 КВІТНЯ

УТ—1

16.00 УТН.
16.15 Сонячне коло.
16.45 На допомогу школі. Українська література. «Шевченко-художник».
17.15 А. Кос-Анатольський. Кантата «Від Ніагари до Дніпра».
18.00 Документальний фільм «Три храми на моїй долоні» («Укркінохроніка»).
18.30 Музика А. Вівальді.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Ай Пі Київ інформує.
21.05 Акценти. Національна економічна політика України.
21.50 Кінозустрічі.
23.05 УТН.
23.25 Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Криниця для спраглих» (Кіностудія ім. О. Довженка).

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільм.
8.15 Нове покоління вибирає.
9.05 Концерт А. Днішева.
10.05 Документальний телефільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.25 Це було.. було...
14.45 «Маленька послуга». Художній телефільм.
16.00 Мультпанорама. «Спогади про «Кроке», або «Посткроктум».
17.00 Новини.
17.20 Футбольний огляд.
17.50 НЕП.
18.20 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Папуга, що говорить на ідиш».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 «Нова студія» представляє: авторське телебачення. «Прес-клуб», «Церковна музика».
23.00 Новини.
23.25 Багато музики.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.20 Італійська мова.
8.55 Відкриття VI З'їзду народних депутатів Російської Федерації.
11.00 Дозвілля. Колекціонер.
11.15 Денний сеанс. «З коханими не розлучайтеся». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Дитяча година (з уроком французької мови).
16.00 Щоденник З'їзду.
16.15 Міжнародна товариська зустріч з американського футболу. «Зірки Росії» — «Грін Террорз» (США).
16.45 ТІНКО.
17.00 Дозвілля. Колекціонер.
17.15 Інтерв'ю Російському телебаченню. А. Бразаускас. «Чи допоможе нам Захід!»
17.30 ТрансРосефір. «Благовість».
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 31 серія.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 П'яте колесо.
21.00 Київська панорама*.
21.20 Телебіржа інформує*.
21.40 Маленький концерт*.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Астрологічний прогноз.
22.25 Звіт про роботу VI З'їзду народних депутатів Російської Федерації.
23.30 «Бенефіс» згадує...

* Передачі II програми УТ.

ДО УВАГИ ТЕЛЕГЛЯДАЧІВ!

У зв'язку з профілактикою технічних засобів Міністерства зв'язку України у понеділок, 6 квітня, ранкові передачі УТ-1, каналу «Останкіно» та каналу «Росія» в областях республіки транслюватись не будуть.

У програмах телебачення можливі зміни. Стежте за щоденними повідомленнями дикторів телебачення і радіо.

ВІВТОРОК

7 КВІТНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Мультфільм «Клаптик і хмаринка».
10.00 Доброго вам здоров'я. Профілактика і лікування жіночих захворювань.
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Допоміжні алгоритми. Розв'язування задач.
11.05 Ліричний концерт.
11.40 Шкільний екран. 9 кл. Фізика. Механічні коливання.
12.10 УТН.
12.25 Художній фільм «Кавказька полонянка, або Нові пригоди Шурика».
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Веселка.
16.40 Науково-популярний фільм «Соло для собаки» («Леннаукфільм»).
16.55 Театр і час. Заньківчани в Канаді.
18.05 Лісова казка.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 СТУДІЯ «1 ГРУДНЯ».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Ай Пі Київ інформує.
21.05 Акценти. Національна економічна політика України.
21.35 Художній фільм «День гніву».
22.55 Вікна.
23.15 Співає Лілея Волянська (Канада).
0.00 УТН.
0.20 Музичні зустрічі.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільми.
8.00 «Папуга, що говорить на ідиш». Художній фільм.
9.27 «Здрастуй, Ольго. Хелло, Ольго». Фільм-концерт.
10.30 Футбольний огляд.
11.00 Новини
11.15 Ритмічна гімнастика.
11.25 Інститут людини.
12.35 Фермата.
13.00 Прем'єра документального телефільму «Невідоме золото».
13.40 Блокнот.
13.45 Торговий ряд.
14.00 Новини.
14.25 «Про спорт і не тільки».
14.45 «Про тебе». Художній телефільм.
16.10 Дитячий музичний клуб.
17.00 Новини.
17.25 Досьє.
17.55 Мультфільми.
18.15 Хокей. Чемпіонат СНД. Фінал. «Динамо» (М) — ЦСКА. У перерві — 18.50 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра рубрики «Перехрестя».
21.55 Фермата.
22.20 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Реформа на крові». Частина 3.
23.00 Новини.
23.25 Лімпопо.
23.55 Звукова доріжка.
0.25 «Про тебе». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 ТрансРосефір: «Урал-ТБ».
8.05 Французька мова. 1 рік.
8.35 Дозвілля. Домашній клуб.
8.50 Дитяча година.
9.50 Біла ворона.
10.40 Танцювальний марафон.
11.20 «Там, де небо лежить на землі». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Важкий вік.
15.30 Простір +.
16.00 Щоденник З'їзду.
16.15 Свято Півночі.
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір.
17.40 Дозвілля. Увага, знімаю.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 32 серія.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Київська панорама*.
19.50 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма*.
21.25 Ай Пі Київ інформує. Гра «Суперприз «Надія».
21.35 «Старовинні мініатюри». Фільм-концерт*.
22.00 Вісті.
22.25 Музичний фільм «Давайте створимо оперу»*.

СЕРЕДА

8 КВІТНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Ескіз. Концерт духовної музики.
9.30 Художній телефільм «Суто англійське вбивство». 1, 2 серії.
12.10 УТН.
12.25 Телемарафон «Дзвони Чорнобиля». Опікунська рада.
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. Скарб.
16.35 На допомогу школі. Російська література. «А. Чехов. «Вишневий сад».
17.05 Телефільм «Думи мої...».
17.15 Повернення. Василь Стус.
18.00 Концерт гурту «Веселі музики».
18.30 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Зоря».
20.15 ДНІПРО. Інформаційна програма.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Акценти. Національна економічна політика України.
21.30 Ай Пі Київ інформує.
21.35 Наше коло. Тележурнал для жінок.
22.35 М. Лисенко. «Тарас Бульба». Вистава Національного академічного театру опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка. У перерві — 23.35 УТН.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільм.
7.45 Дитячий музичний клуб.
8.35 Прем'єра художнього телефільму «Сократ». 1 серія.
9.40 Хокей. Чемпіонат СНД. Фінал. 2 і 3 періоди. «Динамо» (М) — ЦСКА.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.25 «Отець Сергій».
11.45 Під знаком «Пі».
12.35 Мультфільм.
12.55 Як досягти успіху!
13.10 Блокнот.
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.25 Сьогодні і тоді.
14.55 «Айя». Художній телефільм. 1 серія.
16.00 Діана Росс. «Працюючи на знос».
17.00 Новини.
17.25 Прем'єра хронікально-документального фільму «Суд честі».
18.15 Мультфільм.
18.40 Прем'єра художнього телефільму «Сократ». 1 серія.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Хіт-парад «Останкіно». Пісні року.
22.20 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Реформа на крові». Частина 4.
23.00 Новини.
23.25 Музичний прогноз.
23.50 Футбол. На шляху до Уемблі.
0.50 «Айя». Художній телефільм. 1 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Документальна панорама. Чукоккала.
8.00 Німецька мова. 1 рік.
8.30 Дозвілля. Увага, знімаю.
8.45 Телетеатр Росії. «Втікачі».
10.50 Важкий вік.
11.20 Студія «Екстро». Нетрадиційна медицина.
12.00 Малий кінозал. «Як ховають в Одесі». Короткометражний художній фільм.
12.10 Джаз-клуб.
13.00 Вісті.
13.40 Селянське питання.
15.00 Економ.
15.30 Діалоги дилетантів.
16.00 Щоденник З'їзду.
16.15 Християнська програма.
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір: телеогляд «Далекий Схід».
17.45 Дозвілля. Дай лапу, друже.
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ*.
19.30 Київська панорама*.
19.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ*.

ЧЕТВЕР

9 КВІТНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Дитяче музичне кафе.
9.45 Художній фільм «Голка».
11.00 Фільм-концерт «Верховино, світку ти наш».
11.40 Шкільний екран. 6 кл. Музика. Камерні вокальні твори.
12.25 УТН.
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. Веселка.
16.55 Республіканська фізико-математична школа. До вступу в РФМШ.
17.25 Фільм-концерт «Вернісаж на Андріївському узвозі».
18.00 На допомогу школі. Українська література. П. Куліш. «Чорна рада».
18.30 Виступ естрадно-симфонічного оркестру і солістів Держтелерадіомовної компанії України.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Художній телефільм «Чужа дружина та чоловік під ліжком».
20.40 Ай Пі Київ інформує.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Акценти. Національна економічна політика України.
21.30 Гарт: «ТРАСТ-47», «АРС», «9 муз».
23.30 УТН.
23.50 Нічна феєрія.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільм.
7.55 «Перехрестя». З щоденника сучасника.
9.10 Прем'єра художнього телефільму «Сократ». 2 серія.
10.15 Кінний спорт. Ліверпульський стиплчез.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.25 Прем'єра науково-популярного фільму «До яких зірок ми летимо!».
12.35 Містерії і реалії Михайла Ромадина.
13.10 Блокнот.
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.20 «Айя». Художній телефільм. 2 серія.
15.55 «Петько в космосі». Художній фільм.
17.00 Новини.
17.25 «Жив собі хлопчик». Теленарис.
17.50 ...До шістнадцяти і старші.
18.30 Мультфільм.
18.40 Прем'єра художнього телефільму «Сократ». 2 серія.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Мовізми Марка Захарова.
21.55 Грає Р. Керер (фортепіано).
22.20 Веді. Частина 1.
23.00 Новини.
23.25 Веді. Частина 2.
0.05 «Айя». Художній телефільм. 2 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Іспанська мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. ТБ-ательє.
8.05 ТрансРосефір. «Там, де закінчуються ріки».
8.35 К-2 представляє.
12.05 Бесіда без претензій.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 ТрансРосефір. «Оренбурзькі вечірки».
15.50 Студія «Репортер».
16.00 Щоденник З'їзду.
16.15 Термінал.
16.45 ТІНКО.
17.00 Відкритий світ.
17.40 Дозвілля. ТБ-ательє.
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ*.
19.30 Київська панорама*.
19.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ*.

П'ЯТНИЦЯ

10 КВІТНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Художній фільм «Підкидьок».
10.10 Науково-популярний фільм «По сторінках «Червоної книги».
10.35 Шкільний екран. 5 кл. Музика. Народна пісня і танець — найдавніший вид народної творчості.
11.05 З погляду вічності. П. Загребельний.
12.15 УТН.
16.00 УТН.
16.15 Говоримо українською. Портрет.
16.35 Документальний фільм «Батюшка» («Укркінохроніка»).
17.05 Фільм-концерт «Музика весни».
17.30 Кінопрограма «Дивовижний світ тварин»: «Гренландський тюлень», «Восьминіг», «Сайгаки».
18.30 Звучать твори О. Малишева.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Дзвони Чорнобиля. З турботою про інвалідів.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Акценти. Національна економічна політика України.
21.30 Ай Пі Київ інформує.
21.35 Віче.
22.45 УТН.
23.05 Художній телефільм «Фаворит». 1, 2 серії.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 «Лікар Айболить». Мультфільми. Фільми 1, 2, 3, 4.
8.15 ...До шістнадцяти і старші.
8.55 Мовізми Марка Захарова.
10.10 Відкриття художника протоієрея Стефана Домусчі.
10.30 Джерела.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
12.10 Спорт для всіх.
12.40 Кубанське весілля.
13.15 Блокнот.
13.20 Бридж.
13.45 Бізнес-клас.
14.00 Новини.
14.20 «Гармонь». Документальний фільм.
14.35 «Голод серця». Художній телефільм.
16.00 Вас запрошує художній керівник ансамблю «Італмас» А. Мамонтов.
17.00 Новини.
17.25 Людина і закон.
18.05 Мультфільм.
18.25 Прем'єра художнього телефільму для дітей «Еміль з Леннеберги». 2 серія.
18.50 «ВіД» представляє: «Поле чудес».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 «ВіД» представляє: «Матадор», «Музобоз», «Так», «Шоу-біржа», «Хіт-конвейєр». У перерві — 23.00 Новини.
0.20 Танці, танці, танці. Зірки бального танцю США у Москві.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.20 Англійська мова. 1 рік.
8.50 Дозвілля. Увага, знімаю.
9.05 Термінал. «Комдек-92».
9.20 Один на один при свідках. І. Шведова.
10.05 XX століття в кадрі і за кадром.
11.00 Денний сеанс. «Блазень». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Перший тайм.
15.25 ТрансРосефір. «Тверський ракурс».
16.00 Щоденник З'їзду.
16.15 Простір +.
16.45 ТІНКО.
17.00 Доки.
17.50 Ай Пі Київ інформує. Гра «Суперприз «Надія»*.
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ*.
19.30 Київська панорама*.
19.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ*.

СУБОТА

11 КВІТНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Естрадний концерт.
9.15 «Маруся Чурай». Телевистава за п'єсою М. Старицького «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці».
11.20 Музичний фільм «Весняні розваги».
11.50 Живе слово.
12.20 Прем'єра документального фільму «Катерина» («Укркінохроніка»).
12.40 УТН.
12.55 Гагаузькі народні пісні у виконанні С. Курудімова.
13.15 Доброго вам здоров'я. Цілющі сорбенти.
13.45 Фестиваль музики М. Лисенка у Львові.
14.35 Художній фільм для дітей «Дикі лебеді».
16.00 Концерт Закарпатського заслуженого народного хору.
17.00 Кубок України з футболу. 1/4 фіналу. «Торпедо» — «Динамо».
18.45 Музика Е. Гріга.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Плеяда. Художньо-публіцистична програма.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Програма американської компанії «Сі-Бі-Ен». «Не питай мене, спитай Бога».
22.00 Українські музичні фестивалі. Телеогляд.
22.50 УТН.
23.10 Художній фільм із субтитрами «Шлюб з вихідними днями» (Угорщина).

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.35 «Лікар Айболить». Мультфільм. 5, 6, 7 серії.
8.00 Відеоканал «Співдружність».
9.15 Радіо «Труба».
9.45 «Чума». Науково-популярна програма.
10.30 Центр.
11.10 ЕХ. Екологічна хроніка.
11.25 С. Рахманінов. Концерт для фортепіано з оркестром.
12.05 Книжковий двір.
12.55 Фільм-балет Ф. Слідовкера і А. Тафеля «Прозріння».
13.30 Росіяни в Парижі.
14.00 Новини.
14.20 Прем'єра документального телефільму «Червона імперія». 1 серія.
15.20 Задзеркалля. Мультфільм «Червоненька квіточка».
16.20 Червоний квадрат.
17.00 Прем'єра мультфільму «Бджола Майя».
17.35 У світі тварин.
18.20 Прем'єра художнього телефільму «І вони не хочуть йти». 1 серія.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «І вони не хочуть йти». 2 серія.
22.05 Брейн ринг.
23.00 Новини.
23.25 Любов з першого погляду.
0.05 «Три дні без перепочинку». Художній телефільм із серії «Деррік».

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Наш сад.
7.50 Осінь життя.
8.00 Баскетбольний огляд НБА.
8.30 Подорож по закритій Третьяковці.
9.30 Програма 03.
10.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
11.15 Як жити будемо!
12.00 Пілігрим.
12.30 Паралелі.
13.00 Вісті.
13.20 Телетеатр Росії. О. Купрін. «Гамбрінус». Вистава-мюзикл.
15.35 Вільна тема.
16.00 Київська панорама*.
16.25 Ай Пі Київ інформує. Гра «Суперприз «Надія»*.
17.10 «Міс Мільйонерша». Художній фільм.
18.45 Експоцентр представляє...
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Музика в стилі пепсі.
21.30 Звіт про роботу VI З'їзду народних депутатів Російської Федерації.
22.00 Вісті.
22.25 Продовження звіту про роботу VI З'їзду народних депутатів Російської Федерації.

НЕДІЛЯ

12 КВІТНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці. Інформаційна музична програма.
9.30 Документальний телефільм «Вербна неділя» з циклу «Забуті боги». («Союзтелефільм»).
10.00 Концерт французької симфонічної музики XX ст.
10.45 Програма американської компанії «Сі-Бі-Ен». «Не питай мене, спитай Бога».
11.45 Клас-юніор-бізнес.
12.45 УТН.
13.00 Менора. Програма про історію і культуру єврейського народу.
14.00 Дитяча хорова студія.
14.30 Село і люди.
15.30 Мультфільм на замовлення.
16.30 Маю честь.
17.30 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Зичимо щастя. Музична програма за листами глядачів.
20.35 Сторінками дитячої Біблії.
21.05 Художній фільм «Коханці моєї мами» (Польща).
22.30 ТИЖДЕНЬ.
23.00 Телеспортарена.
23.45 Науково-популярний фільм «Микола Реріх».

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.00 Година сили духу.
7.00 Тираж «Спортлото».
7.15 Авіашоу в Кубинці.
8.15 З ранку раненько.
8.55 Можливе все.
9.25 Ранкова зірка.
10.15 IX Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка».
10.35 Під знаком «Пі».
11.05 Авіакосмічний салон.
11.35 Марафон-15.
12.25 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
14.00 Новини.
14.20 Діалог в прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Панорама.
16.45 Телелоція.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 ТБ-Нева. Хто з нами!
18.15 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Ребро Адама».
19.45 Театр + TV.
21.00 Підсумки.
21.45 Прем'єра документального фільму «Не питай мене, спитай Бога».
22.45 Концерт з творів Н. Паганіні.
23.00 Новини.
23.25 Любов з першого погляду.
0.05 ІТВО «Астра» представляє... «Парадиз-коктейль».

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 «Маманти-папанти». Музичний художній фільм.
8.35 Тема з варіаціями.
9.20 Хочете, вірте...
9.50 Зигзаг удачі.
10.00 «Суперкнига». Мультфільм. 8 серія.
10.30 Ати-бати...
11.00 Документальна панорама.
12.00 Головний редактор журналу «Грани» Е. Брейбарт-Самсонова у програмі «Ріг Правди і Ямського Поля».
12.30 «Бурда моден» пропонує...
13.00 Вісті.
13.20 Мистецтво відображення.
13.45 Кінотеатр повторного фільму. «Начальник Чукотки». Художній фільм.
15.20 Телетеатр Росії. І. Стравінський. «Аполлон».
16.05 Ретро.
16.55 ТВ-Сваха.
17.00 Чемпіонат світу з баскетболу серед професіоналів НБА.
18.00 Чемпіонат України з баскетболу. МКІ (Миколаїв) — «Будівельник» (Київ)*.
18.40 Телебіржа інформує*.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Маги». Фільм 6.
20.00 Маски-шоу..
20.40 Програма американської компанії «Сі-Бі-Ен».
21.40 Співають сестри Байко*.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Спортивна карусель.
22.30 «Пан оформлювач». Художній фільм.
0.15 Рок-кафе.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПОНЕДІЛОК ● 6

10.00 ТелеЕко.
10.30 «Лялька». Художній телефільм. 1 серія.
11.45 Наодинці зі словом. Фільм-концерт.
12.30 Дозвілля. Колекціонер.
12.45 Осінь життя.
17.00 «Граф Орлов з хутора Морозівка». Документальний телефільм.
17.50 Інститут людини.
18.30—21.10 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.10 «Лялька». Художній телефільм. 1 серія.
22.25 Паралельні світи.

ВІВТОРОК ● 7

10.00 Грає М. Кугель (альт).
10.30 «Лялька». Художній телефільм. 2 серія.
12.00 «Операція на серці». Документальний телефільм.
12.30 Дозвілля. Під знаком Риб.
17.00 Документальні фільми.
17.25 Хокей. Чемпіонат СНД. Фінал. «Динамо» (М.) — ЦСКА. 1 період.
18.05—21.05 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.05 «Лялька». Художній телефільм. 2 серія.
22.35 Майстри сцени. О. Гоголєва.

СЕРЕДА ● 8

10.00 Документальні телефільми.
10.25 «Лялька». Художній телефільм. 3 серія.
11.45 Хочете, вірте...
12.15 Ліричний концерт.
12.35 Дозвілля. «Авто».
12.50 Простір +.
17.00 «Про що думаєш, шамане?» Документальний телефільм.
17.25 Футбол. Чемпіонат Росії.
19.20—21.05 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.05 «Лялька». Художній телефільм. 3 серія.
22.25 Уліс.

ЧЕТВЕР ● 9

10.00 У нас в студії А. Мельников (фортепіано).
10.25 «Лялька». Художній телефільм. 4 серія.
12.05 Народні мелодії.
17.00 «Суперкнига». Мультфільм. 4 серія.
17.55 «Астраханські береги». Науково-пізнавальний фільм.
18.25—21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 «Лялька». Художній телефільм. 4 серія.
22.40 «Воскресіння». Зустріч з М. Сліченком.

П'ЯТНИЦЯ ● 10

10.00 Концерт студентських хорів.
10.20 «Лялька». Художній телефільм. 5 серія.
11.55 «Березові голоси». Документальний телефільм.
12.55 Дозвілля. Увага, знімаю.
17.00 Футбол. На шляху до Уемблі.
18.00—20.25 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
20.25 Англійська мова. «Сімейний альбом США».
20.55 «Лялька». Художній телефільм. 5 серія.
22.30 Телевізійний музичний абонемент. Концерт Т. Синявської.

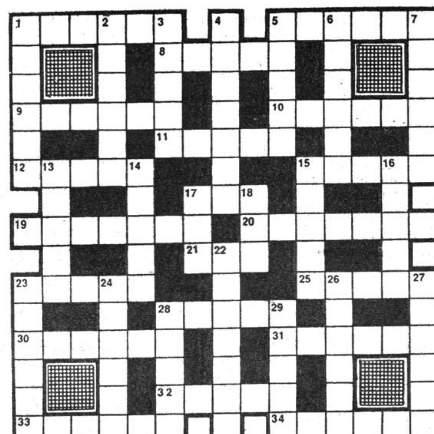
СУБОТА ● 11

8.50 Хочете, вірте...
9.20 Французька мова. 1 рік.
9.50 Російська мова.
10.20 «Нові пригоди мурашки і блохи». Художній фільм. 1 серія.
11.20 Дитяча година (з уроком французької мови).
12.50 Вас запрошує художній керівник ансамблю пісні і танцю Удмуртії «Італмас» А. Мамонтов.
13.50 До землі обітованої...
14.30 Манера.
15.25 Лірика М. Лермонтова.
16.05 Грай, гармонь.
17.05 «Бурда моден» пропонує...
17.35 В. Распутін. «Рудольфіо».
18.50—20.50 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
20.50 «Різдвяні зустрічі». Вас запрошує Алла Пугачова.

НЕДІЛЯ ● 12

8.00 «Північні дзвони». Фільм-концерт.
8.30 Італійська мова.
9.00 Освідчення в коханні.
9.15 Французька мова. 2 рік.
9.45 Людина. Земля. Всесвіт.
10.15 Дозвілля. ТВ-ательє.
10.30 Для тих, хто любить відео.
10.40 «Нові пригоди мурашки і блохи». Художній фільм. 2 серія.
11.45 Озирнися, Росіє.
12.45 Німецька мова. 2 рік.
13.45 Концерт Ю. Муравльова
14.15 Прем'єра документального телефільму «Дублер».
15.15 Перший тайм.
15.55 Футбол. Чемпіонат Росії.
18.00 Зустріч з Булатом Окуджавою.
19.15—21.30 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.30 Англійська мова. «Сімейний альбом США».
22.10 «Ходіння по муках». Художній телефільм. 2 серія.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Скіфський курган на Запоріжжі, в якому знайдено золоті речі, зокрема, відомий гребінець із зображенням скіфів. 5. Географічна координата. 8. Дід В. Леніна. 9. Легендарна дівчина, ім'ям якої на Вінниччині назвали джерело мінеральної води. 10. Кліматичний курорт. 11. Нафтова монополія США. 12. Футболіст-динамівець. 15. Основоположник квантової теорії. 17. Світильник. 19. Давній жіночий одяг. 20. Селище, де народився О. Довженко. 21. Бобова культура. 23. Перевал у Карпатах. 25. Військова розвідка в Німеччині в 1919—1944 роках. 28. Умовне позначення невідомої особи. 30. Видатний композитор. 31. Перший український громадсько-політичний та літературно-художній журнал. 32. Напуття виборців своєму депутатові. 33. Художнє обрамлення, оздоба. 34. Напій безсмертя в індуїстській міфології.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Лікарська рослина. 2. Шлях планети. 3. Словенський письменник, який переклав «Заповіт», «Гайдамаки», «Катерину» та інші твори Т. Шевченка. 4. Воєвода і київський тисяцький, учасник походів на половців. 5. Різке посилення вітру. 6. Обряд. 7. Автор роману «Кролику, біжи». 13. Бразильський письменник. 14. Справжнє ім'я Роксолани. 15. Великдень. 16. Художня мініатюра в Японії. 17. Чоловічий голос. 18. Повість І. Тургенєва. 22. Учасники народно-визвольної боротьби в Галичині в 16—19 століттях. 23. Телевізійна програма. 24. Птах з ознакою на лобі, що й дала йому назву. 26. Відома правозахисниця. 27. Народ у Східній Африці. 28. Образ. 29. Старовинний український музичний інструмент.

Відповіді на кросворд, надрукований 24 березня

1. «Мазепа». 2. Катинь. 3. Декарт. 4. Ведель. 5. Скакун: 6. Оксана. 7. Генріх. 8. Беркут. 9. Маслов. 10. Катран. 11. Бойкот. 12. Послух. 13. Брахма. 14. Краків. 15. Карась. 16. Тархан. 17. Волинь. 18. Росава.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61 441-89-46
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 388.973.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047 Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311061.

1 2 3 4 5 6 7 8 9